

Økonomiplan for 2026 — 2029

Telemark fylkeskommune

Innhold

Økonomiplan for 2026 — 2029	1
Telemark fylkeskommune	1
Fylkesdirektørens forord	7
Telemarksplanen	8
Demografiutvikling i Telemark	11
Folkehelsen i Telemark	12
Leseveiledning	13
Budsjettvedtak	14
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd	14
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd	15
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd	15
Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd	16
Økonomisk oversikt drift etter § 5-6	20
Satsingsområder	21
Inkluderende Telemark	21
Skapende Telemark	23
Naturrike Telemark	24
Organisasjonen Telemark fylkeskommune	25
Rammebetingelser	28
Innledning	28
Demografiutviklingens betydning for fremtidige inntektsnivå	28
Sammen mot 2029	29
Sentrale føringer fra statsbudsjettet 2026	30
Finansforvaltning og gjeldsutvikling	37
Økonomisk risiko i økonomiplanen	39
Investeringer i økonomiplanen	40
Investeringstabell for fylkeskommunen samlet	41
Oversikt Investering og finansiering	44
Hovedtallene i budsjettforslaget	44
Sentrale inntekter	44
Sentrale utgifter	45
Driftsutgifter per rammeområde	46
Finansinntekter og -utgifter	46
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	49

Økonomisk utvikling i planperioden	50
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	50
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	51
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	52
Fylkesdirektørens vurdering av økonomisk utvikling	52
Organisasjon og medarbeidere	53
Klimabudsjett	55
Introduksjon	55
Klimamål	55
Situasjonsbeskrivelse	55
Historiske utslipp i regionen	55
Fylkeskommunens egen drift	56
Fylkeskommunens rolle	57
Referansebane	58
Klimatiltak med i økonomiplanen	59
Fylkeskommunens tjenesteområder	62
1A - Politisk virksomhet	62
Beskrivelse av dagens virksomhet	62
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	62
Omtale rammeoversikt	62
Rammeoversikt	63
Nye tiltak	63
Fordeling per seksjon	63
Sammendrag budsjett	63
Fordeling på hovedart	64
Måltabell	64
Alternative tiltak	64
Beskrivelse	65
1B - Fylkesdirektør og advokatkontor	66
Beskrivelse av dagens virksomhet	66
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	66
Omtale rammeoversikt	66
Rammeoversikt	67
Nye tiltak	67
Fordeling per seksjon	67

Sammendrag budsjett	67
Fordeling på hovedart	68
Måltabell	68
1C - Fylkeskommunale fellesutgifter	69
Innledning.....	69
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	69
Rammeoversikt.....	69
Innsparingstiltak	70
Nye tiltak	70
Fordeling per seksjon	71
Sammendrag budsjett	71
Fordeling på hovedart	72
Måltabell	72
Alternative tiltak.....	72
Beskrivelse	72
2 - Organisasjon og digital utvikling	73
Innledning.....	73
Beskrivelse av dagens virksomhet.....	73
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	75
Rammeoversikt.....	76
Innsparingstiltak	76
Fordeling per seksjon	77
Sammendrag budsjett	77
Fordeling på hovedart	78
Måltabell	78
Investeringsbudsjett.....	79
Investeringstabell	79
Investeringsbudsjett.....	79
3 - Økonomi og virksomhetsstyring	80
Innledning.....	80
Beskrivelse av dagens virksomhet.....	80
Utfordringer i planperioden	81
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	82
Rammeoversikt.....	82
Innsparingstiltak	83

Nye tiltak	83
Fordeling per seksjon	83
Sammendrag budsjett	83
Fordeling på hovedart	84
Måltabell	84
Investeringer	86
Investeringsbudsjett.....	86
Investeringstabell	86
Investeringsbudsjett.....	86
Alternative tiltak.....	88
Beskrivelse	88
4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse	89
Innledning.....	89
Beskrivelse av dagens virksomhet.....	89
Utfordringer i planperioden	93
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	94
Omtale rammeoversikt	94
Rammeoversikt.....	95
Innsparingstiltak	96
Nye tiltak	98
Fordeling per seksjon	99
Sammendrag budsjett	99
Fordeling på hovedart	101
Måltabell	101
Investeringer	103
Investeringsbudsjett.....	103
Investeringstabell	103
Investeringsbudsjett.....	103
Alternative tiltak.....	104
Beskrivelse	104
5 - Samferdsel.....	105
Innledning.....	105
Beskrivelse av dagens virksomhet.....	105
Utfordringer i planperioden	107
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	109

Omtale rammeoversikt	109
Rammeoversikt.....	110
Innsparingstiltak	111
Nye tiltak	112
Fordeling per seksjon	113
Sammendrag budsjett	114
Fordeling på hovedart	115
Måltabell	115
Investeringer	116
Investeringsbudsjett.....	116
Investeringstabell	116
Investeringsbudsjett.....	117
Alternative tiltak.....	122
Beskrivelse	122
6 - Samfunnsutvikling	124
Innledning.....	124
Beskrivelse av dagens virksomhet.....	124
Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter	127
Omtale rammeoversikt	127
Rammeoversikt.....	127
Innsparingstiltak	128
Nye tiltak	131
Fordeling per seksjon	131
Sammendrag budsjett	131
Fordeling på hovedart	132
Måltabell	133
Alternative tiltak.....	134
Beskrivelse	134
Vedlegg.....	137
Vedlegg tilskuddsliste	137
Vedlegg - Takster 2026 for Tannhelse.....	145
Vedlegg – Total prosjektramme investering	150
Vedlegg - Økonomiplan per tjenesteområde.....	153

Fylkesdirektørens forord

I Telemark fylkeskommune er vi stolte av tjenestene vi leverer til innbyggerne våre – i hele fylket. Samtidig står vi i en meget krevende økonomisk situasjon som medfører at vi må gjøre en grundig vurdering av prioriteringene våre. Vesentlig økte utgifter, særlig til kollektivtrafikk, kombinert med vedvarende prisvekst og høyt rentenivå, gjør at vi må finne en vei videre som er både ansvarlig og realistisk. Handlings- og økonomiplan for 2026–2029 er vårt styringsdokument for å skape finansiell bærekraft i planperioden, samtidig som vi skal finne en akseptabel balanse slik at vi ivaretar våre kjerneoppgaver og samtidig bidrar til å videreutvikle Telemark.

Den økonomiske virkeligheten for kommunesektoren er krevende over hele landet. Et omforent Storting har dessuten besluttet en vesentlig styrking av forsvaret de kommende årene, noe som vil innebære budsjettmessige omprioriteringer som igjen gjør at kommunal sektor må planlegge for enda strammere budsjetter framover. Stramme budsjetter er en utfordring, men en like stor utfordring i årene som kommer er tilgangen på arbeidskraft. De fleste fylkeskommuner melder om merforbruk, kraftig vekst i utgifter til kollektivtrafikk og et betydelig vedlikeholdsetterslep på fylkesveiene. Flere har redusert rutetilbud, økt takster og omstrukturert videregående opplæring og tannhelse. Også i Telemark må vi prioritere hardere og tilpasse tjenestene til bærekraftige rammer.

For å sikre en bærekraftig økonomi må vi redusere driftsnivået betydelig i årene som kommer. Dette innebærer en nedtrapping av driftsutgifter på 75 mill. kr i 2026, økende til totalt 195 mill. kr i løpet av 2029. Ambisjonen er å gjennomføre nødvendige innstramminger på en planmessig og godt forankret måte, der vi tydelig prioriterer lovpålagte oppgaver og opprettholder høy kvalitet i tjenestene. De foreslåtte tiltakene for å redusere utgiftene er nærmere beskrevet senere i denne handlings- og økonomiplanen.

Vi tar tak i utfordringene våre og har satt organisasjonsutvikling i system gjennom arbeidsstrømmer, der ledere, ansatte og tillitsvalgte jobber sammen om avgrensede oppgaver innenfor fastsatte tidsrammer. Den mest omfattende arbeidsstrømmen – «Sammen mot 2029» – består av flere arbeidspakker som samlet skal redusere utgifter og tydeliggjøre roller og ansvar. Målet er en smartere, mer effektiv og mer robust drift, innenfor de økonomiske rammene vi forventer framover.

Retningen i handlings- og økonomiplanen for 2026-29 er forankret i Telemarksplanen for 2024–2028, med satsingsområdene Inkluderende Telemark, Skapende Telemark og Naturrike Telemark. Hver sektor har utviklet måltabeller med hovedmål, delmål og indikatorer. Dette gir mål- og resultatorientert styring og gjør at vi kan følge utviklingen på tvers av tjenestekområder over tid.

Finansiell bærekraft er en hovedprioritet. Over tid skal vi styre mot et netto driftsresultat på 3 prosent av netto driftsinntekter og et disposisjonsfond på om lag 10 prosent av frie inntekter. Et høyt gjeldsnivå og høye renteutgifter krever nøkternhet i nye investeringer. I planperioden legger vi vekt på å videreføre nødvendige samferdsels- og skoleinvesteringer der samfunnsnyten er størst, inkludert oppfølging av pågående større prosjekter som gir kvalitet og effektiv drift over tid.

For å få mer ut av hver krone forsterker vi arbeidet med effektivisering og fornyelse. Innføringen av nytt HR- og økonomistyringssystem har gitt oss bedre styringsinformasjon og mer standardiserte prosesser. Vi tar i bruk digitale verktøy og prøver ut kunstig intelligens der det er hensiktsmessig, med klare mål for kvalitet, sikkerhet og personvern. Vi gjennomgår prosjektporteføljene våre løpende, og prioriterer tiltak med størst effekt. Vi søker aktivt samarbeid med andre fylkeskommuner, kommuner og eksterne

aktører. God innkjøpspraksis, profesjonell eiendomsforvaltning og smartere organisering og drift skal redusere utgifter uten å gå vesentlig på akkord med lovpålagte krav og kvalitet.

Klimabudsjettet legges fram som en integrert del av planen. Det er vårt styringsverktøy for målrettede utslippsreduksjoner og klimaomstilling, både i egen virksomhet og sammen med partnere. Vi prioriterer tiltak som reduserer utslipp og gir økonomiske gevinster over tid, som energieffektivisering, grønn mobilitet og ombruk.

Vi vil sikre åpenhet og forutsigbarhet om bruken av virkemidler i nærings- og samfunnsutviklingen. Oversikten over tilskudd og søkbare ordninger videreføres som vedlegg til handlings- og økonomiplanen. Samtidig utvikler vi tydeligere kriterier for virkemiddelbruk, bedre effektoppfølgning og sterkere kobling til satsingsområdene i Telemarksplanen. Fra 2027 vil det bli implementert et nytt nasjonalt system for tilskuddsforvaltning som skal forenkle og forbedre dette viktig arbeidet både for brukerne og internt i fylkeskommunen.

Planen for 2026–2029 er stram og innebærer krevende prioriteringer. Derfor vektlegger vi god dialog, medvirkning og ryddige prosesser. På den måten sikrer vi legitimitet for valgene våre og mobiliserer hele Telemark for å finne gode løsninger på veien videre.

Årets handlings- og økonomiplan er både en nødvendig tilpasning til en ny økonomisk virkelighet og en forpliktelse til å levere på våre langsiktige mål. Men til tross for krevende rammer skal vi fortsatt få til mye sammen. Gjennom innovasjon, samarbeid og klare prioriteringer vil vi videreutvikle Telemark som en sterk og bærekraftig region – for dagens innbyggere og for kommende generasjoner.

Telemarksplanen

Telemarksplanen, den regionale planstrategien for Telemark, skal være grunnlaget for politiske veivalg og retningsgivende for prioriteringer, samordnet innsats og virkemiddelbruk for å utvikle fylket. Den er et viktig verktøy som involverer kommuner, fylkeskommunen, staten, kompetansemiljø/FoU, næringslivet, frivillige og andre utviklingsaktører, da det krever felles innsats for å stake ut kursen mot et bærekraftig Telemark.

Telemarksplanen legger til grunn forpliktelsene Norge har etter Parisavtalen. Avtalen sier at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, og at Norge skal kutte over halvparten av utslippene innen 2030. Det vedtatte målet om å kutte 60 % av utslippene i Telemark fram mot 2030, sammenlignet med 2009, ligger fast. Den vedtatte Montrealavtalen om naturmangfold forplikter Norge til å verne og restaurere areal.

Illustrasjon av FNs bærekraftsmål i tre dimensjoner for bærekraftig utvikling (Kilde: Regjeringen.no /Norsk versjon av originalgrafikk fra Azote AB /Stockholm Resilience Center)

FNs bærekraftsmål, som fremmer miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft, er førende for prioriteringene i Telemarksplanen, med sine tre satsingsområder: inkluderende, skapende og naturrike Telemark. Videre er det definert hovedmål under hvert satsingsområde som viser prioriteringene i denne planperioden.

- Sosial bærekraft handler om å sikre at alle har tilgang til et anstendig liv, med inkludering og deltakelse.
- Økonomisk bærekraft sikrer trygghet for enkeltpersoner og samfunn.
- Miljømessig bærekraft handler om å ta vare på jordas ressurser for kommende generasjoner.

Den regionale planstrategien for Telemark 2025-2028, Telemarksplanen, ble vedtatt i Fylkestinget 10. desember 2024.

Den røde tråden

Fylkeskommunens planer og strategier er viktige styringsverktøy som skal bidra til å samordne fylkeskommunens ressurser for å utvikle hele regionen best mulig, og skal gi et godt grunnlag for politisk og administrativ styring. Kommuneloven (§ 14-1) krever tett kopling mellom plansystem og økonomistyring for å få en målrettet og realistisk styring av ressursene. Plansystemet i fylkeskommunen skal være en helhetlig prosess som starter med den regionale planstrategien, Telemarksplanen, og ender med gjennomføring og rapportering. Telemarksplanen fastsetter de overordnede satsingsområdene og hovedmålene, som deretter skal omsettes til handling gjennom strategier og planer. Disse handlingene konkretiseres videre i handlingsprogram. Det vil være de årlige vedtakene i handlings- og økonomiplanen som avgjør hvilke prioriteringer fylkeskommunen gjør.

Med utgangspunkt i vedtatt Handlings- og økonomiplan 2025-2028, fremlegges Handlings- og økonomiplanen for 2026-2029 med en direkte synliggjøring av mål og tiltak knyttet til Telemarksplanens hovedmål og satsingsområder som setter retning.

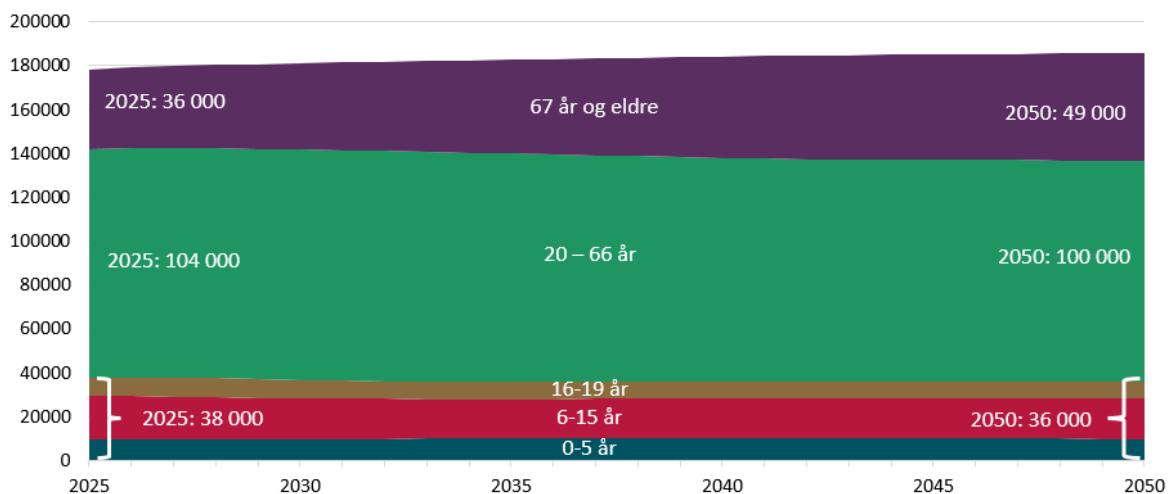
Demografiutvikling i Telemark

Befolkningens størrelse og sammensetning påvirker inntektsgrunnlaget til kommuner og fylkeskommuner. I årene som kommer vil vi se store demografiske endringer i både Norge og Telemark.

All befolkningsvekst i Telemark kommer i de eldste aldersgruppene

Ved utgangen av 2. kvartal 2025 bodde det 177 829 personer i Telemark. Statistisk Sentralbyrå (SSB) fremskriver beskjeden vekst i folketallet i Telemark i årene som kommer, men aldersfordelingen i befolkningen vil endre seg mye. Fra år 2000 til 2025 økte antall personer 67 år eller eldre i Telemark med 10 000 personer, fra 26 000 til 36 000 personer. Fra 2025 til 2050 vil denne aldersgruppen øke med ytterligere 13 000 personer, til 49 000 personer 67 år og eldre (figur 1, under). Økningen er størst i aldersgruppen 80 år og eldre, som vil øke med 11 000 personer, fra 10 000 til 21 000 personer.

Parallelt med denne utviklingen stopper veksten i tilgjengelig arbeidskraft helt opp, og for første gang i moderne tid vil det bli færre personer i yrkesaktiv alder (personer mellom 20 og 66 år). Samtidig vil antall personer under 19 år også bli redusert, fra 38 000 personer i 2025 til 36 000 personer i 2050. All framtidig befolkningsvekst i Telemark kommer altså i de eldste aldersgruppene (SSB tabell 07459 og 14288). En sentral utfordring framover vil derfor være store omsorgsbehov, samtidig som det vil være mangel på arbeidskraft, særlig i helse- og omsorgssektoren.

Figur 1. Antall personer i ulike aldersgrupper i 2025 og fremskrevet til 2050 i SSBs hovedalternativ (MMMM). Kilde: SSB tabell 07459 og 14288.

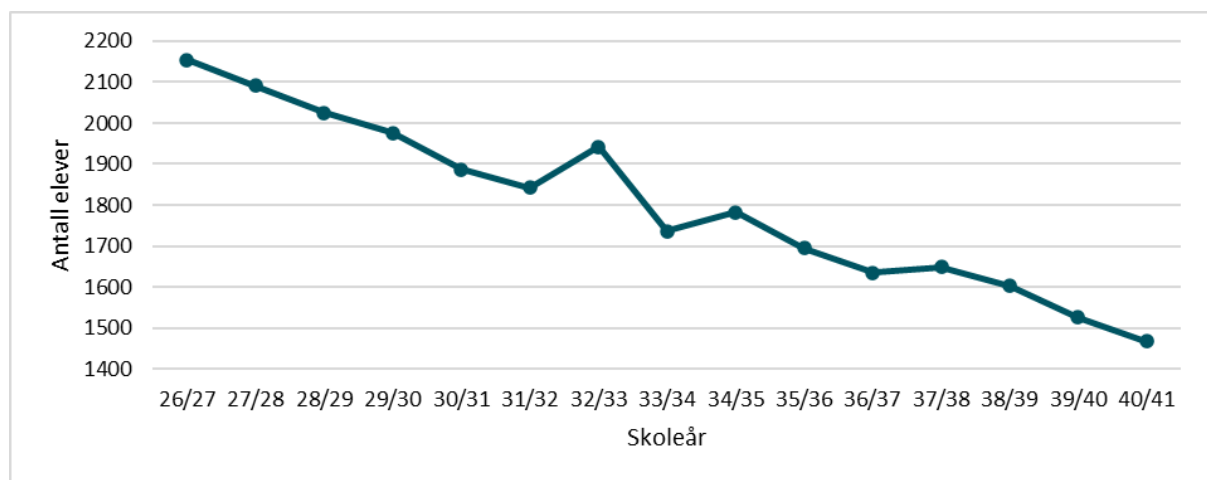
Innvandring har opprettholdt folkeveksten i Telemark

At antall eldre øker i årene som kommer, er en av de sikre trendene i befolkningsutviklingen. Omfanget av framtidig innvandring til Telemark er imidlertid vanskeligere å anslå. På kort sikt er den mest usikre faktoren innvandring som følge av krigen i Ukraina. De siste 25 årene har nettoinnvandring vært den eneste årsaken til befolkningsvekst i Telemark. Veksten har vært ekstra sterk siden 2022 på grunn av desentralisert bosetting av ukrainske fordrevne. Fra 2022 til 2025 har antall innbyggere i Telemark med ukrainsk statsborgerskap økt med 2 500 personer ([SSB tabell 09817](#)). Disse utgjorde to tredjedeler av befolkningsveksten i fylket i samme tidsperiode. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet til denne gruppen når det gjelder feilregistreringer, sekundærflytting og retur.

I de to første kvartalene av 2025 har befolkningsveksten i Telemark stoppet helt opp, og fylket har hatt en befolkningsnedgang på 34 personer. Dette skyldes i stor grad at færre ukrainere har flyttet til fylket ([SSB tabell 01222](#)). Dersom ikke innvandringen tar seg opp igjen vil vi måtte regne med lavere folkevekst, eller nedgang i folketallet i årene som kommer.

Det blir færre elever i videregående opplæring

Antall 16-19-åringer har stor betydning for fylkeskommunens inntekter. Figur 2 viser antall potensielle elever som starter i Vg1 i årene som kommer basert på størrelsen på årskullene som allerede er født og nå bor i Telemark. I skoleåret 26/27 er det omtrent 2 150 elever som kan gå fra 10. klasse til Vg1. I skoleåret 40/41 er tallet redusert til i underkant av 1 500 elever, en potensiell nedgang på 650 elever. Framtidig innvandring og flytting til og fra andre fylker kan imidlertid påvirke disse tallene. I fylkestingssak 24/04666 om videregående opplæring fra 2025 vurderer fylkesdirektøren at det vil være mellom 500 og 800 elever færre i de videregående skolene i Telemark i 2050 sammenliknet med i dag.

Figur 2. Antall personer i ulike årskull i Telemark som vil gå fra grunnskole til Vg1 fram mot 2040. Kilde: SSB tabell 07459

Folkehelsen i Telemark

Livskvalitet og folkehelse i alt vi gjør

[Folkehelseloven](#) pålegger fylkeskommunen å legge til rette for god helse i befolkningen og redusere sosial ulikhet i helse. Folkehelseutfordringer er såkalte gjenstridige problemer, -også kalt samfunnsfloker. Disse samfunnsflokene kjennetegnes av uklare og ukjente årsaker som vanskelig løses uten koordinert innsats på flere sektorområder. Innenfor folkehelsearbeid er denne forståelsen nedfelt i prinsippet om 'helse i alt vi gjør', noe som knytter fylkeskommunens folkehelsearbeid tett opp mot rollen som regional planmyndighet og samfunnsutvikler.

Fylkeskommunen skal fremme folkehelse innen egne tjenesteområder: videregående opplæring, tannhelse, samferdsel og transport, kultur, idrett og friluftsliv. I tillegg har fylkeskommunen et særlig ansvar som samfunnsutvikler til å samle gode krefter i regionen til en felles innsats for å sikre god folkehelse. Oppdraget innebærer å understøtte kommunenes folkehelsearbeid, å være en pådriver og samordner av folkehelsearbeidet i fylket samt ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket, inkludert positive og negative påvirkningsfaktorer.

Kommunen er pålagt et stort ansvar i folkehelsearbeidet og er fylkeskommunens klart viktigste samarbeidspartner i det regionale folkehelsearbeidet, sammen med frivillige lag og organisasjoner.

I dokumentet [Folkehelsa i Telemark](#) fra 2024 er sosial ulikhet i helse definert som fylkets viktigste og største folkehelseutfordring. Personer med høyere utdanning og/eller inntekt har gjennomsnittlig høyere levealder, bedre helse, sunnere levevaner og lavere sykdomsrisiko. De er også mindre utsatt for skader og ulykker, opplever mer sosial støtte, mestring og bedre livskvalitet enn personer med lavere utdanning og/eller inntekt.

I [Regional plan for folkehelse - Telemark fylkeskommune](#) med tilhørende [Handlingsprogram folkehelse 2025-26](#) fremkommer følgende målsettinger:

1. Forbedrede levekår for befolkningen skal skapes gjennom å iverksette tiltak for å utjevne sosioøkonomiske ulikhet og hindre at dårlige levekår går i arv.
2. Forbedret psykisk og fysisk helse skal skapes ved å prioritere strategier og tiltak som bidrar til en trygg oppvekst, et aktivt og deltakende voksenliv og alderdom.

Skal fylkeskommunen lykkes med sitt oppdrag om å fremme helse og livskvalitet i hele samfunnet, er en avhengig av bevissthet og innsats fra alle sektorer og fagområder i organisasjonen.

Leseveiledning

I Handlings- og økonomiplanen skal handlinger og tiltak prioriteres for å nå de overordnede satsningsområdene og hovedmålene fastsatt i Telemarksplanen.

Hvordan lese Handlings- økonomiplanen

Du er nå inne i den digitale versjonen av Handlings- og økonomiplanen. Handlings- og økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i fylkeskommunale planer skal følges opp. Planen skal vise fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen bygger på. Den skal omfatte hele fylkeskommunens virksomhet, være realistisk, fullstendig og oversiktlig.

Kravet om at økonomiplanen skal være "realistisk" er et rettslig krav og økonomiplanen kan gjøres til gjenstand for lovlighetskontroll. Denne lovbestemmelsen er dermed ment å danne et sikkerhetsnett ved uansvarlig eller overoptimistisk planlegging, særlig når det gjelder inntektsanslag.

Planen skal minst omfatte de fire neste budsjettårene, og den skal rulleres og vedtas en gang i året. Plandokumentet skal tjene som grunnlag for beslutningsprosesser i folkevalgte organer og for en kritisk debatt i allmennheten.

Årsbudsjettet og økonomiplanen skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Bevilgningene til de enkelte tjenesteområdene i økonomiplanens drifts- og investeringsdel er stilt opp som fastsatt i økonomireglementet.

I handlings- og økonomiplanens sentrale kapitler finnes de mer overordnede økonomiske disposisjoner og hovedelementer i drifts- og investeringsbudsjettet samt klimabudsjettet. De mer detaljerte opplysningene om innholdet i årsbudsjettet, økonomiplanen og Telemarksplanens handlingsdel, finnes i omtalen av de ulike tjenesteområdene.

For å få helheten i denne versjonen, klikker du deg inn på de ulike overskriftene på forsiden.

Seksjonenes rammer

Telemark fylkeskommune, som de fleste andre kommuner og fylkeskommuner, bruker rammebudsjettering. Dette betyr at de ulike seksjonene og virksomhetene får en ramme de skal drifte innenfor.

I økonomiplanen beskrives hvilke endringer som gjøres i forhold til de gjeldende rammene. I behandlingen av rammene for 2026 – 2029 er det tatt utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2025 for Telemark fylkeskommune.

Tallforslagene i Budsjett 2026 og økonomiplan 2026-2029, presenteres i tabellene "Rammeoversikt". Tabellene vises kun på sektorområdenivå. Ved å klikke på det blå navnet, kan en lese om det enkelte tiltaket. Summen "Ramme 2026-2029" er totalt foreslått ramme 2026-2029 i ny økonomiplanperiode. Total ramme for stabsavdelinger og sektorer vises i egen tabell fordelt per seksjon.

Fylkesdirektøren legger i tillegg frem alternative innsparingstiltak under det enkelte sektorområdet. Disse tiltakene er ikke innarbeidet i fylkesdirektørens salderede forslag til Handlings- og økonomiplan 2026–2029.

Budsjettvedtak

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Rammetilskudd	-1 622 344	-1 731 265	-1 767 416	-1 764 266	-1 764 266	-1 764 266
Innteks- og formuesskatt	-1 160 658	-1 281 832	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467
Andre generelle driftsinntekter	-50 325	-22 418	-45 138	-45 138	-45 138	-45 138
Sum generelle driftsinntekter	-2 833 327	-3 035 515	-3 171 021	-3 167 871	-3 167 871	-3 167 871
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 661 019	2 850 375	2 852 336	2 853 463	2 841 328	2 822 434
Avskrivninger	203 462	225 569	235 400	250 528	263 292	272 766
Sum netto driftsutgifter	2 864 481	3 075 944	3 087 737	3 103 991	3 104 620	3 095 200
Brutto driftsresultat	31 154	40 429	-83 284	-63 880	-63 251	-72 671
Renteinntekter	-71 493	-48 703	-49 666	-48 578	-48 875	-49 588
Utbytter	-535	-340	-340	-340	-340	-340
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-58	0	0	0	0	0
Renteutgifter	148 914	139 568	142 740	143 538	147 803	144 898
Avdrag på lån	112 098	119 942	112 888	117 750	123 721	127 929
Netto finansutgifter	188 927	210 467	205 622	212 370	222 309	222 899
Motpost avskrivninger	-203 462	-225 569	-235 400	-250 528	-263 292	-272 766
Netto driftsresultat	16 618	25 327	-113 063	-102 038	-104 234	-122 538
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	49 987	127 996	160 000	140 000	120 000	110 000

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Avsetninger til bundne driftsfond	354 035	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-410 256	-48 938	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	30 010	3 063	2 039	4 234	12 537
Bruk av disposisjonsfond	-87 337	-134 396	-50 000	-40 000	-20 000	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-93 570	-25 327	113 063	102 038	104 234	122 538
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-76 952	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
1A - Politisk virksomhet	41 383	44 612	44 208	45 208	44 208	45 208
1B - Fylkesdirektør og advokatkontor	7 138	8 474	8 984	8 984	8 984	8 984
1C - Fylkeskommunale fellesutgifter	-22 828	43 189	89 858	58 183	41 199	26 805
2 - Organisasjon og digital utvikling	113 121	125 334	121 365	121 115	121 115	121 115
3 - Økonomi og virksomhetsstyring	94 805	99 188	93 069	93 069	93 369	93 369
4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse	1 409 690	1 439 719	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985
5 - Samferdsel	842 036	854 011	895 665	962 190	986 190	983 690
6 - Samfunnsutvikling	174 790	186 390	169 272	156 389	156 939	156 939
9 - Fellesfinansiering	884	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	2 661 019	2 800 918	2 851 996	2 853 123	2 840 988	2 822 094
Herav:						
Netto renteutgifter og -inntekter	0	-340	-340	-340	-340	-340
Bruk av bundne driftsfond	0	-48 938	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	-180	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 661 019	2 850 375	2 852 336	2 853 463	2 841 328	2 822 434

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Investeringer i varige driftsmidler	761 360	631 020	509 398	407 087	323 440	327 500
Tilskudd til andres investeringer	1 694	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 547	11 682	1 500	1 500	1 500	1 500
Utlån av egne midler	250	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	764 851	642 702	510 898	408 587	324 940	329 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-124 586	-107 526	-91 208	-74 181	-58 866	-59 605
Tilskudd fra andre	-329 617	-291 724	-44 379	-500	-165	0
Salg av varige driftsmidler	-757	-20 000	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	-5 963	0	0	0	0

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-259 904	-66 869	-181 311	-190 606	-145 909	-159 395
Sum investeringsinntekter	-714 864	-492 081	-316 898	-265 287	-204 940	-219 000
Overføring fra drift	-49 987	-132 215	-160 000	-140 000	-120 000	-110 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	-18 405	-34 000	-3 300	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-49 987	-150 620	-194 000	-143 300	-120 000	-110 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Investering IT							
Investering IT	4 144	4 000	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
Sum Investering IT	4 144	4 000	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000
Investering bygg							
Investering bygg	17 178	14 573	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Solenergi fylkeskommunale bygg FT-sak 40/22	14 435	0	0	0	0	0	0
Sum Investering bygg	31 614	14 573	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000
Utbygging av Bamble videregående skole							
Utbygging av Bamble videregående skole	10 380	275	275	275	275	0	825
Sum Utbygging av Bamble videregående skole	10 380	275	275	275	275	0	825
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole							
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	517	1 000	50 000	100 000	46 600	0	196 600
Sum Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	517	1 000	50 000	100 000	46 600	0	196 600
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag							
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag - FT-sak 146/24	0	1 000	9 000	0	0	0	9 000

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Sum Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag	0	1 000	9 000	0	0	0	9 000
Nome vgs. avd Søve, forprosjekt verkstedhall og adm. bygg							
Investering Nome vgs. avd Søve - FT-sak 146/24	0	1 000	5 000	0	0	0	5 000
Sum Nome vgs. avd Søve, forprosjekt verkstedhall og adm. bygg	0	1 000	5 000	0	0	0	5 000
Investering Nome vgs. avd Søve - FT-sak 146/24							
Sum Investering Nome vgs. avd Søve - FT-sak 146/24	0	0	0	0	0	0	0
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24							
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	0	12 000	10 000	10 000	10 000	0	30 000
Sum Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	0	12 000	10 000	10 000	10 000	0	30 000
Investering skole							
Investering Skole	4 164	3 315	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Investering skole - egenfinansiert	13 271	0	0	0	0	0	0
Sum Investering skole	17 436	3 315	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Investering tannhelse							
Investering tannhelse	2 341	2 500	13 000	10 000	5 000	4 000	32 000
Sum Investering tannhelse	2 341	2 500	13 000	10 000	5 000	4 000	32 000
Investering fylkesveg							
Bruprosjekter	19 063	10 672	11 200	0	0	0	11 200
Oppgradering	10 695	62 100	29 000	45 000	24 300	0	98 300
Skredsikring	5 042	500	0	0	0	0	0
Kollektivtiltak	2 281	2 700	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Trafikksikkerhet	3 033	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Planlegging etter Plan- og bygningsloven	772	800	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Fv. 355 Storejarbryn – Kilegrend	3 336	14 000	51 274	16 500	0	0	67 774
Øvrig fylkesveg	865	6 200	20 300	56 500	138 962	252 500	468 262
Sum Investering fylkesveg	45 087	99 972	121 274	127 500	172 762	262 000	683 536
Investering utstyr samferdsel							
Investering utstyr samferdsel	1 977	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum Investering utstyr samferdsel	1 977	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Investering kollektiv							
Investering kollektiv	5 310	5 565	6 400	11 000	0	0	17 400
Sum Investering kollektiv	5 310	5 565	6 400	11 000	0	0	17 400

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)							
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	1 959	19 900	42 000	4 100	0	0	46 100
Sum Tiltak sidevegnett Rugtvedt-Dørdal (tidl.E18)	1 959	19 900	42 000	4 100	0	0	46 100
Fv. 359 Kaste - Stoadalen							
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	207 428	157 000	20 955	0	0	0	20 955
Sum Fv. 359 Kaste - Stoadalen	207 428	157 000	20 955	0	0	0	20 955
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås							
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	15 395	8 930	0	0	0	0	0
Sum Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	15 395	8 930	0	0	0	0	0
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase							
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	327 565	207 830	28 200	612	203	0	29 015
Sum Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	327 565	207 830	28 200	612	203	0	29 015
ENØK LED veglys Vestfold og Telemark							
ENØK LED veglys Vestfold og Telemark	7 537	0	0	0	0	0	0
Sum ENØK LED veglys Vestfold og Telemark	7 537	0	0	0	0	0	0
Fv. 359 Åse bru							
Fv. 359 Åse bru	58	150	0	0	0	0	0
Sum Fv. 359 Åse bru	58	150	0	0	0	0	0
Fv. 450 Eidsborgkleivane							
Fv. 450 Eidsborgkleivane	14 846	12 420	79 300	41 400	0	0	120 700
Sum Fv. 450 Eidsborgkleivane	14 846	12 420	79 300	41 400	0	0	120 700
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes							
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	5 196	24 000	36 552	10 700	0	0	47 252
Sum Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	5 196	24 000	36 552	10 700	0	0	47 252
Fv. 450 Vrengen bru							
Fv. 450 Vrengen bru	0	2 500	3 400	30 000	27 100	0	60 500
Sum Fv. 450 Vrengen bru	0	2 500	3 400	30 000	27 100	0	60 500
Bypakke Grenland fase 1							
Bypakke Grenland fase 1	29 064	46 340	23 542	0	0	0	23 542
Sum Bypakke Grenland fase 1	29 064	46 340	23 542	0	0	0	23 542
Bypakke Grenland fase 2							
Bypakke Grenland fase 2	0	0	33 000	33 000	33 000	33 000	132 000

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Sum Bypakke Grenland fase 2	0	0	33 000	33 000	33 000	33 000	132 000
Investering Samfunnsutvikling							
Investering Samfunnsutvikling	146	1 750	0	0	0	0	0
Sum Investering Samfunnsutvikling	146	1 750	0	0	0	0	0
Fellesfinansiering							
Fellesfinansiering	26 029	0	0	0	0	0	0
Sum Fellesfinansiering	26 029	0	0	0	0	0	0
Prosjektstruktur mangler							
Energieffektiviserende investeringer FT-sak 43/22	7 330	0	0	0	0	0	0
Sum Prosjektstruktur mangler	7 330	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	761 360	631 020	509 398	407 087	323 440	327 500	1 567 425

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Refusjon Fv34 Mjølner-Kleppveien, Porsgrunn	500	0	0	0	0	0	0
Justeringsavtaler	1 194	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	1 694	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Egenkapitalinnskudd KLP	1 547	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Avvikling av fergeselskaper IKS	0	10 182	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 547	11 682	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan Sum 2026-2029
Fellesfinansiering	250	0	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	250	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	764 851	642 702	510 898	408 587	324 940	329 000	1 573 425

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Rammetilskudd	-1 622 344	-1 731 265	-1 767 416	-1 764 266	-1 764 266	-1 764 266
Inntekts- og formuesskatt	-1 160 658	-1 281 832	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467
Andre skatteinntekter	-25 536	0	-25 525	-25 525	-25 525	-25 525
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-100 750	-92 918	-90 113	-90 113	-90 113	-90 113
Overføringer og tilskudd fra andre	-805 786	-688 094	-680 405	-676 905	-676 405	-676 405
Salgs- og leieinntekter	-104 603	-162 443	-166 821	-167 321	-167 321	-167 321
Sum driftsinntekter	-3 819 677	-3 956 552	-4 088 747	-4 082 597	-4 082 097	-4 082 097
Lønnsutgifter	1 269 651	1 299 714	1 316 426	1 294 926	1 280 426	1 276 926
Sosiale utgifter	322 135	387 349	425 304	385 621	368 937	354 543
Kjøp av varer og tjenester	1 553 779	1 489 590	1 540 773	1 613 215	1 634 715	1 633 715
Overføringer og tilskudd til andre	578 755	594 760	487 559	474 426	471 476	471 476
Avskrivninger	203 462	225 569	235 400	250 528	263 292	272 766
Sum driftsutgifter	3 927 782	3 996 982	4 005 463	4 018 717	4 018 846	4 009 427
Brutto driftsresultat	108 105	40 429	-83 284	-63 880	-63 251	-72 671
Renteinntekter	-71 493	-48 703	-49 666	-48 578	-48 875	-49 588
Utbytte	-535	-340	-340	-340	-340	-340
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-58	0	0	0	0	0
Renteutgifter	148 914	139 568	142 740	143 538	147 803	144 898
Avdrag på lån	112 098	119 942	112 888	117 750	123 721	127 929
Netto finansutgifter	188 927	210 467	205 622	212 370	222 309	222 899
Motpost avskrivninger	-203 462	-225 569	-235 400	-250 528	-263 292	-272 766
Netto driftsresultat	93 570	25 327	-113 063	-102 038	-104 234	-122 538
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	49 987	127 996	160 000	140 000	120 000	110 000
Avsetninger til bundne driftsfond	354 035	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-410 256	-48 938	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	30 010	3 063	2 039	4 234	12 537
Bruk av disposisjonsfond	-87 337	-134 396	-50 000	-40 000	-20 000	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-93 570	-25 327	113 063	102 038	104 234	122 538
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Satsingsområder

Inkluderende Telemark

Beskrivelse av satsingsområdet

Et inkluderende Telemark skal være med på å legge grunnlaget for å leve et godt liv for innbyggerne. Hovedmålene er satt for å jobbe for bedre levekår for alle, like muligheter for sosial deltakelse, en trygg og god oppvekst, utdanning og deltagelse i arbeidslivet, uavhengig av geografisk plassering og økonomisk status.

Les mer om satsingsområdet Inkluderende Telemark og tilhørende hovedmål i forslag til ny regional planstrategi for Telemark, Telemarksplanen.

I tabellen under vises hovedmålene fra Telemarksplanen som tilhører satsingsområdet Inkluderende Telemark. Disse hovedmålene er regionen felles mål fra den regionale planstrategien, forankret gjennom prosessen knyttet til utarbeidelsen av Telemarksplanen.

For handlings- og økonomiplanen 2026 - 2029 har Telemark fylkeskommune definert noen delmål og pekt ut indikatorer som setter retningen videre. For hvert tjenesteområde er det angitt delmål og indikatorer som skal følges opp innenfor det respektive tjenesteområdet. Arbeidet med mål og indikatorer vil være et kontinuerlig arbeid og justeres over tid.

Mål for fylkeskommunen

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov	Bidra til å styrke lesekompetansen hos barn og unge	Deltagelser i Boklek	0,0 %	0,0 %	75,0 %	75,0 %
	En høyere andel av elevene gjennomfører videregående opplæring	Andel elever som fullfører og bestått etter 5/6 år øker	83,7 %	83,1 %	85,0 %	87,0 %
		Andel hevinger av lære- og opplæringskontrakter per år reduseres	9,8 %	6,1 %	5,0 %	4,0 %
		Andel sluttet i løpet av skoleåret (etter 1.okt) og ungdom utenfor videregående opplæring reduseres	3,2 %	3,3 %	2,0 %	1,0 %
		Andel søkere til lære- og opplæringsplass som har fått kontrakt går opp	68,3 %	72,1 %	80,0 %	90,0 %
		Fullført og bestått per skoleår øker	81,2 %	80,8 %	85,0 %	90,0 %
	Forbedret læringsresultat	Øke skolebidraget i læringsresultater	0,0 %	-4,3 %	0,0 %	0,0 %
	Vi jobber for et forbedret læringsmiljø	Andel elever som opplever seg mobbet av andre elever	6,2 %	6,3 %	0,0 %	0,0 %

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		på skolen de siste månedene reduseres				
		Andel læringer/lærekandidater som opplever seg mobbet mer enn 2-3 ganger per måned eller mer reduseres	0,0 %	3,2 %	0,0 %	0,0 %
Redusere sosial ulikhet i helse	Bedre kapasitetsutnyttelse i tannhelsetjenesten	Kapasitetsutnyttelse	0,0 %	62,0 %	65,0 %	70,0 %
	Flere aktive og friske leveår	Antall frivillige organisasjoner som mottar midler og deltar i nettverk som fremmer sosial utjevning	9	0	6	6
	Fremme sosial og økonomisk likhet i fysisk og psykisk helse.	Antall barn og unge som møter Liv og røre i sin barnehage-, SFO og skolehverdag og dermed får erfaring og kunnskap om fysisk aktivitet og sunt kosthold	12 400,0	12 000,0	12 000,0	13 000,0
		Antall innovative folkehelsetiltak som utvikles i fylket med tilskudd fra fylkeskommunen	24	20	5	20
	Legge til rette for at alle kommuner i Telemark har et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid	Antall gjennomførte kartlegginger som har skaffet til veie oppdatert kunnskap om helsetilstanden i befolkningen	1	1	1	1
		Antall gjennomførte kompetansehevingsaktiviteter og nettverkssamlinger.	21	49	40	35
		Antall kommuner med nedskrevet og politisk vedtatt plan for langsiktig folkehelsearbeid.	12	9	13	17
		Øke helsefremmende og forebyggende arbeid i tannhelsetjenesten	0,0	711,0	720,0	747,0
	Motvirke barrierer som hindrer deltagelse i kultur- og reiseliv	Deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter	0,0 %	52,0 %	53,0 %	53,0 %
	Reduseres etterslepet i pasientbehandling innen tannhelse	Andel sykemeldte i tannhelsetjenesten	9,9 %	10,2 %	8,0 %	6,0 %
		Redusere innkallingsintervallet for gruppen 0-18 år	0,0	18,5	21,6	21,6
Skape kompakte og levende byer og bygder med høy kvalitet	Landbruket i Telemark skal være bærekraftig	Enheter som søker produksjonsstøtte	0,0	1 178,0	1 175,0	1 170,0
	Vi skal ha et tilpasset boligmarked som svarer ut befolkningsveksten, men hensyntar et	Fullførte boliger	696	0	0	0

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
	mindre forbruk av areal.	Fysisk nedbygd areal (km2) skal være mindre enn forutgående år og styres mot null	83,77	0,00	0,00	0,00

Skapende Telemark

Beskrivelse av satsingsområdet

Et skapende Telemark skal være med på å legge grunnlaget for utviklingen av fylket basert på bærekraftig bruk av ressurser. I tillegg til fornybar energi er det viktig å gjøre Telemark mer attraktivt og kjent for bedrifter, besøkende og som bosted. By- og tettstedsutvikling med godt innhold og investeringer i infrastruktur, som veger, kollektivtransport, mobil- og bredbåndsdekning, er viktig for å sikre at fylket tiltrekker seg innflyttere og nytt næringsliv, og beholder det eksisterende.

Les mer om satsingsområdet Skapende Telemark og tilhørende hovedmål i forslag til ny regional planstrategi for Telemark, Telemarksplanen.

I tabellen under vises hovedmålene fra Telemarksplanen som tilhører satsingsområdet Skapende Telemark. Disse hovedmålene er regionen felles mål fra den regionale planstrategien, forankret gjennom prosessen knyttet til utarbeidelsen av Telemarksplanen.

For handlings- og økonomiplanen 2026 - 2029 har Telemark fylkeskommune definert noen delmål og pekt ut indikatorer som setter retningen videre. For hvert tjenesteområde er det angitt delmål og indikatorer som skal følges opp innenfor det respektive tjenesteområdet. Arbeidet med mål og indikatorer vil være et kontinuerlig arbeid og justeres over tid.

Mål for fylkeskommunen

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Gjøre fylket mer attraktivt for bedrifter, besøkende og som bosted	Flere og mer fornøyde kollektivpassasjerer	KTI, nasjonalt kollektivbarometer	70,0	68,0	68,0	72,0
		Passasjertall (tall i tusen)	6 581,0	6 670,0	6 750,0	6 850,0
	Stimulere til internasjonal samarbeid for å bidra til å løse klimamålene	Antall pågående internasjonale prosjekter for Telemark fylkeskommune har hatt en rolle	0,0	3,0	2,0	4,0
	Sørge for at det er mulig å ha opplevelse og kultur som levevei i Telemark	Sysselsatte i kulturell og kreativ næring	0	1 764	1 800	1 830
	Telemark skal bli Norges sterkeste merkevare innen lokalmat og	Antall tilbydere på matriketelemerk.no	0,0	75,0	90,0	110,0

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
	landbruksbaserte opplevelser					
	Vi skal opprettholde vår andel av befolkningen	Befolkningsvekst	3,19	0,00	0,00	0,00
Prioritere vedlikehold og fornyelse av dagens fylkesveger	Forfallet på fylkesvegnettet skal stoppes og man skal ta igjen vedlikeholdsetterslepet.	Antall km asfaltert årlig	33,4	34,5	0,0	60,0
		Jevnhetsindeks	4,4	3,0	3,0	3,0
		Spordybde	11,9	13,8	13,0	11,9
	Nullvisjonen: 0 drepte eller hardt skadde i trafikken	Antall drepte og hardt skadde i Telemark	27,0	28,0	18,0	16,0
Produsere mer fornybar energi og øke nettkapasiteten						

Naturrike Telemark

Beskrivelse av satsingsområdet

Et naturrikt Telemark fremhever fylkets mangfoldige natur, landbrukstradisjoner og kulturarv. For å være attraktive og lykkes i framtiden må disse verdiene tas vare på samtidig som offensive grep blir tatt for å møte klimaendringene. I tillegg til å redusere klimagassutslippene, er det viktig å satse på grønn verdiskaping og sirkulær økonomi for å være konkurransedyktig i framtiden ved å utnytte ressursene mer effektivt og redusere avfall. Telemark skal være et lavutslippssamfunn i 2050.

Les mer om satsingsområdet Naturrike Telemark og tilhørende hovedmål i forslag til ny regional planstrategi for Telemark, Telemarksplanen.

I tabellen under vises hovedmålene fra Telemarksplanen som tilhører satsingsområdet Naturrike Telemark. Disse hovedmålene er regionen felles mål fra den regionale planstrategien, forankret gjennom prosessen knyttet til utarbeidelsen av Telemarksplanen.

For handlings- og økonomiplanen 2026 - 2029 har Telemark fylkeskommune definert noen delmål og pekt ut indikatorer som setter retningen videre. For hvert tjenesteområde er det angitt delmål og indikatorer som skal følges opp innenfor det respektive tjenesteområdet. Arbeidet med mål og indikatorer vil være et kontinuerlig arbeid og justeres over tid.

Mål for fylkeskommunen

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Bevare natur-, jordbruks- og kulturverdier	God kjemisk og økologisk miljøtilstand i alle vannforekomster	Antall vannforekomster som har oppnådd miljømålet i planperioden	84	84	87	95
	Kartlegge vandringshinder langs fylkesveg	Andel kartlagt km av totalen i %	0,0 %	0,0 %	50,0 %	100,0 %

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Gjennomføre en raskere omstilling til et lavutslippssamfunn	Redusere negativ påvirkning fra salting av fylkesveg på vannmiljø	Totalt antall tonn salt	7 224	6 814	6 500	6 500
	Sikre kulturmiljø som kilde til kunnskap, opplevelse, tilhørighet og bærekraftig bruk for oss og fremtidige generasjoner	Istandsettingsprosjekter på fredede anlegg	81	81	80	80
	Telemark fylke skal være arealnøytral innen 2023	Andel nye vegprosjekter med arealregnskap i %	0,0 %	85,0 %	90,0 %	100,0 %
		Antall byggesøknader som medfører nedbygging av restriktivt areal skal være færre enn forutgående år.	629	0	0	0
	Redusere klimagassutslipp i Telemark fylke med 60%	Reduksjon i utslipp målt i CO2e fra referanseår 2009	2,0 %	0,0 %	24,0 %	45,0 %
	Redusere klimagassutslipp i Telemark fylkeskommune med 70%	Reduksjon av utslipp målt i CO2e fra egen virksomhet fra referanseår 2020	-53,0 %	-53,0 %	-18,0 %	35,0 %
	Reduserte klimagassutslipp fra drift av fylkesvegnettet	Klimagassutslipp totalt fra drift og vedlikehold av fylkesvegnettet målt i tonn CO2 ekv.	2 838,0	2 574,0	2 400,0	2 299,0
	Reduserte klimagassutslipp fra kollektivtransport	Klimagassutslipp totalt fra buss målt i tonn CO2 ekv.	5 138,0	4 320,0	1 700,0	300,0
		Klimagassutslipp totalt fra båt og ferge målt i tonn CO2 ekv.	947,0	899,0	1 700,0	1 683,0
	Reduserte klimagassutslipp fra utbygging av fylkesvegnettet	Klimagassutslipp totalt fra vegbygging målt i tonn CO2 ekv.	14 647,0	32 727,8	0,0	0,0
Satse på grønn verdiskaping og sirkulær økonomi	Andel sortert avfall totalt skal øke innen utbyggingsprosjekter på fylkesveg	Andel prosjekter som innfrir krav til sortering i %	0,0 %	57,0 %	80,0 %	100,0 %
	Bidra til ny teknologi og omstilling i næringer i hele Telemark	Antall søknader til økt FoU og innovasjonsgrad i Telemark	0,0	17,0	15,0	15,0
	Utvikle symbioser på tvers av verdikjeder	Etablerte kommersielle sirkulære huber i Telemark	0,0	0,0	2,0	5,0

Organisasjonen Telemark fylkeskommune

Beskrivelse av satsingsområdet

Telemark fylkeskommune er en stor offentlig virksomhet som forvalter offentlige tjenester med et årlig budsjett på 3,2 mrd. kr. En sterk offentlig aktør som skal bidra til å utgjøre en forskjell for innbyggerne.

Organisasjonen Telemark fylkeskommune er derfor etablert som et eget satsingsområde i handlings- og økonomiplanen med hovedmål som skal bygge opp under de regionale satsingsområdene i Telemarksplanen.

- Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling
- Telemark fylkeskommune er en inkluderende og samarbeidende organisasjon
- Telemark fylkeskommune er en utviklende og nytenkende organisasjon som har helhet for innbyggerne i fokus

Hovedmålene, som fremkommer i måltabellen under, setter retning for stabsfunksjonenes prioriteringer for å legge til rette for at fylkeskommunen leverer på sitt oppdrag, som samfunnsutvikler, myndighetsutøver og tjenesteleverandør. Det vil være et kontinuerlig arbeid knyttet til å videreutvikle delmål og indikatorer under disse hovedmålene.

Vedtatte finansielle måltall for Telemark fylkeskommune er innarbeidet som indikatorer under målsettingen om en bærekraftig økonomisk utvikling.

Mål for fylkeskommunen

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune er en inkluderende og samarbeidende organisasjon	Vi bidra til samarbeid på tvers av sektorer og seksjoner for å levere samfunnsoppdraget					
	Vi er en positiv og utviklende arbeidsplass hvor det er godt å være ansatt	Ansatt tilfredshet	0	0	0	0
	Vi jobber systematisk for høy tilstedeværelse	Sykefravær under 5 %	0,0 %	6,1 %	5,0 %	5,0 %
	Vi skal bidra til at tjenestene våre har et godt omdømme og er lett synlige					
		Antall sidevisninger på telemarkfylke.no	0,0 183 000,0	350 000,0	500 000,0	
		Rekkevidde på Facebook	0,0 400 000,0	500 000,0	600 000,0	
		Rekkevidde på Instagram	0,0 48 000,0	120 000,0	200 000,0	
Telemark fylkeskommune er en utviklende og nytenkende organisasjon som har helhet for innbyggerne i fokus	Sentrale styringssystemer bidrar til effektivisering og automatisering ved utnyttelse av de digitale mulighetene.	50% av alle innkjøp handles enten via kataloger eller som fritekstordre (e-handel)	0,0 %	0,0 %	50,0 %	50,0 %
		Automatisering av fakturabehandling	0,0 %	0,0 %	50,0 %	90,0 %
	Systemet Framsikt bidrar til helhetlige virksomhetsstyring i organisasjonen	Implementere og rulle ut bruksmuligheter i Framsikt	0	0	0	1
		Regionale planer og strategier utarbeides	0	0	0	5

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		og rulleres med bruk av Framsikt				
		Økonomiplan- og rapporteringsarbeid tar i bruk systemets styringsmuligheter	0	0	0	0
	Vi bidrar til at ansatte og elever har tilgang til og kompetanse digitale verktøy og systemer	Antall løste saker på servicedesk	0,0	23 200,0	25 000,0	30 000,0
		Digital kompetanse - antall timer kurs	0,0	717,0	1 250,0	1 500,0
	Vi skal bidra til at organisasjonen utfører oppgaver i henhold til lover og rutiner	Andel ansatte med tilganger som har gjennomføre årlig opplæring i økonomiforvaltning	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel ledere med delegert anskaffelsesmyndighet som har gjennomføre opplæringsprogram for del 1 anskaffelser	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel ledere som har gjennomført årlig opplæring i økonomiforvaltning	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Vi støtter digital tjenesteutvikling med bruker i sentrum	Antall ganger Hugin svarer brukerne våre	0,0	175 000,0	350 000,0	500 000,0
	Vi støtter og bidrar med analyse og kart som beslutningsgrunnlag internt og eksternt	Antall analyseoppdrag utført i vedtatt analyseplan	0,0	20,0	25,0	30,0
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunen har en profesjonell eiendomsforvaltning og en ressurseffektiv organisering					
	Fylkeskommunen sikrer bærekraftige bygg og eiendommer med verdibevarende vedlikehold					
	Fylkeskommunens tjenestoområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjetttramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget	Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	10,0 %	10,0 %
		Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	80,0 %	80,0 %

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %
	Vi bidrar til forsvarlig informasjonssikkerhet	Agregeringstid (antall timer)	0,0	2,0	2,0	2,0
	Vi bidrar til utviklingsorientert dokumentforvaltning med innebygd arkiv	Antall automatiserte arkivprosesser	0	100	150	250
		Antall avsluttede systemer tilgjengelig med arkiv	0	0	0	0

Rammebetingelser

Innledning

I fylkestingssak 68/25 la fylkesdirektøren frem en gjennomgang av den økonomiske situasjonen og behovet for driftstilpasninger i økonomiplanperioden. Rammeforutsetningene i den saken er lagt til grunn for fylkesdirektørens forslag til Handlings- og økonomiplan 2026-2029. Det er innarbeidet innsparingstiltak tilsvarende en reduksjon på 75,0 mill. kr som øker til nærmere 200,0 mill. kr mot slutten av perioden. Dette for å oppnå et netto driftsresultat som skal gi nødvendig økonomisk og politisk handlingsrom. Tallene forutsetter budsjettbalanse i 2025.

Vi skal redusere driftsnivået opp mot 200,0 mill. kr de neste årene. Dette kan ikke skje uten at antall ansatte går ned. Vi har forsøkt å tydeliggjøre hvor mange ansatte dette utgjør. Vår hovedinngang er å kunne håndtere dette gjennom naturlig avgang og omplassering.

Fylkesdirektørens forslag til innsparingstiltak er godt forankret i de respektive sektorene og vurderes som realistisk å gjennomføre. Fylkesdirektøren har bevisst unngått generelle osthøvelkutt, da slike tiltak ikke tar hensyn til forskjeller mellom tjenesteområdene. Noen kan allerede ha svært høy produktivitet og drives med minimale ressurser, mens andre kan ha noe større handlingsrom. Innsparinger på stabsområdene medfører redusert kapasitet til å utføre sentraliserte og standardiserte fellestjenester som i mange sammenhenger innebærer at oppgavene må løses individuelt ute i tjenesteområdene. Dette kan ofte resultere i redusert kvalitet og effektivitet i oppgaveutførelsen.

Driftstilpasningene i fylkesdirektørens forslag tas derfor hovedsakelig i de to store sektorene Utdanning, folkehelse og tannhelse samt Samferdsel. Fremover er det behov for reelle prioriteringer og en grundig diskusjon om hvilket ambisjonsnivå fylkeskommunen skal ha innenfor sine økonomiske rammer.

Demografiutviklingens betydning for fremtidige inntektsnivå

Fremskrivning av for befolkningsutviklingen for Telemark fylke viser tilsvarende trender som nasjonalt, og er omtalt innledningsvis under overskriften Demografiutvikling i Telemark. Det fylkeskommunale inntektssystemet fordeler midlene mellom fylkeskommunene etter en rekke kriterier.

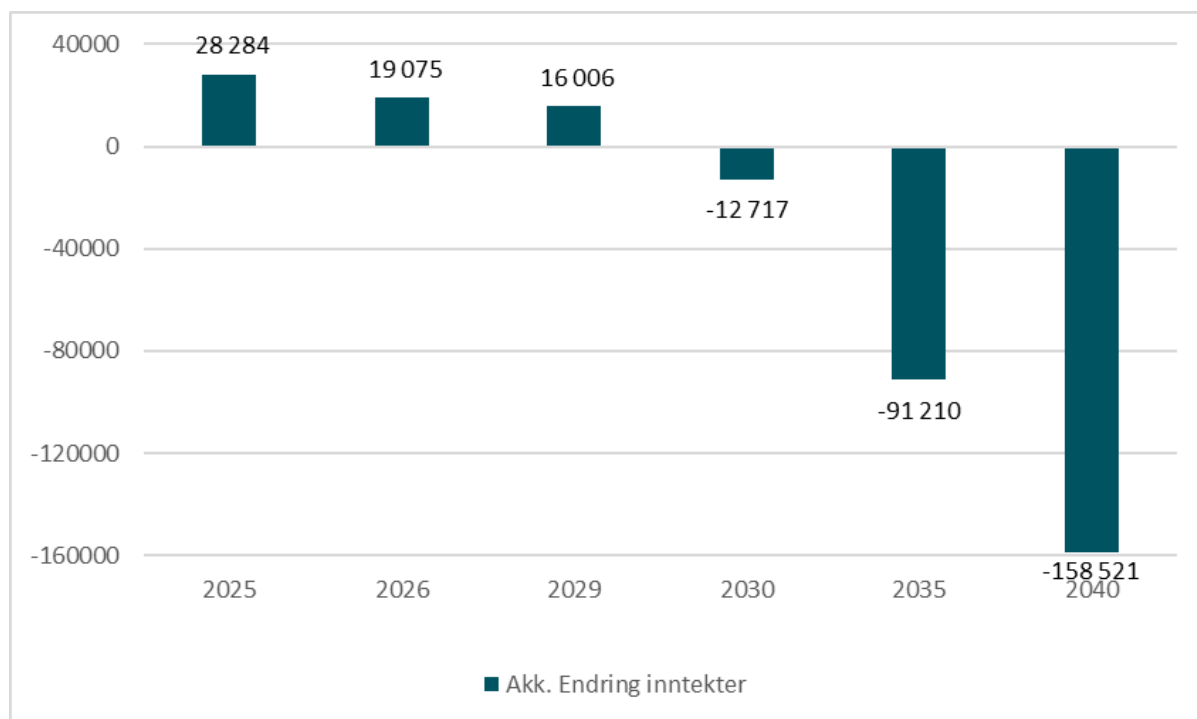
Befolkningsutviklingen er et av hovedkriteriene, deriblant utviklingen i aldersgruppen 16-18år.

Den demografiske utviklingen viser at antall innbyggere i aldergruppen 16-18 år kommer til å gå ned å årene som kommer. På grunn av nedgang i antall 16-18-åringer i Norge vil fylkeskommunene fra 2028 gå fra å få kompensasjon for denne demografiske utviklingen til å bli trukket i frie inntekter. Akkurat hvor mye hver enkelt fylkeskommune blir trukket årlig er noe usikkert da det er flere faktorer som kan påvirke dette. Men fylkeskommunene bør forberede seg på lav eller negativ inntektsvekst om noen år.

En måte å finne ut hvilke påvirkninger de frie inntektene vil få grunnet nedgang i 16-18-åringer er å ta utgangspunkt i teknisk beregningsutvalg (TBU) sin metodikk for beregning av kompensasjon for demografiske endringer. Ved å beregne en sats per aldersgruppe er det mulig å få frem fremtidig nedgang i frie inntekter. Satsen per 16-18-åring er i 2025 på 219.254 kr.

Uten endring i inntektssystemet eller ekstraordinære tildelinger vil fylkeskommunen, som et resultat av nedgang i 16-18-åringer i fylket, bli tildelt 158,0 mill. kr mindre i frie inntekter i 2040. Etter 2029 vil fylkeskommunen ha lavere frie inntekter enn i 2024, og etter 2028 vil det være en nedgang i frie inntekter alle år frem til 2040 med en snittnedgang på ca. 15,5 mill. kroner årlig.

Figuren under viser en grafisk fremstilling av redusert demografiskompensasjon for fylkeskommunen knyttet til aldersgruppen 16-18år. Den viser at fra å ha en positiv kompensasjon i de frie inntektene i 2025 på 28,2 mill. kr, vil befolkningsutviklingen resultere i et nedtrekk i de frie inntektene i årene fremover, med totalt 158,5 mill. kr i 2040.

Grafisk fremstilling av akkumulert reduksjon i frie inntektene som et resultat av fremskrevet demografiutvikling i aldergruppen 16-18 år. En total reduksjon i 2050 med 158,5 mill. kr

Sammen mot 2029

En arbeidsstrøm beskriver en sekvens av handlinger eller prosesser som utføres for å oppnå et bestemt mål eller resultat. Det kan være en detaljert beskrivelse av hvordan en oppgave eller en prosess skal

gjennomføres, inkludert hvilke ressurser som trengs, hvem som er ansvarlig for de ulike trinnene, og i hvilken rekkefølge handlingene skal utføres.

Ved å etablere arbeidsstrømmer legger vi til rette for felles løft på tvers av sektorer og fagområder, slik at vi kan løse oppgaver og levere tjenester mer effektivt sammen.

Når vi har en felles måte å jobbe på, og klare ansvarsforhold, blir det enklere å samarbeide og oppnå resultater. Samtidig er det viktig at nye løsninger og forbedringer vi prøver ut, faktisk gir gevinster i form av bedre og mer effektive tjenester til innbyggerne.

Arbeidsstrømmen «Sammen mot 2029»

Utgangspunkter for etableringen av Arbeidsstrømmen «Sammen mot 2029» er de økonomiske utfordringene Telemark fylkeskommune står overfor fremover, se nærmere beskrivelse i FT-sak 71/25 fra juni 2025. Det er blitt jobbet aktivt videre med innsparingstiltak i samband med utarbeidelsen av fylkesdirektørens forslag til Handlings- og økonomiplan 2026 – 2029. Dette er en oppfølging og videreføring av arbeidet med rammetilpasninger som startet med fremleggelsen av Handlings og økonomiplan 2025 – 2028.

Det er i tillegg behov for å jobbe langs flere linjer og ikke minst på tvers av sektorene.

Arbeidsstrømmen «sammen mot 2029» er en metodikk for å organisere et slikt arbeid. Fylkessjef for økonomi og virksomhetsstyring leder en arbeidsgruppe bestående av en sentral medarbeider fra hver sektor, tre tillitsvalgte og hovedverneombudet. Leveranse fra arbeidsstrømmen er tiltak for å oppnå økonomisk balanse og handlingsrom til rullering av HØP 2026-29 (kort sikt), og å etablere balansert driftsnivå frem mot 2029 (lang sikt).

Arbeidsstrømmen har foreløpig fem arbeidspakker som ledes av medlemmer av arbeidsgruppa, og som skal levere innspill til fylkesdirektørens ledergruppe på følgende områder;

- Helhetlig kartlegging av innkjøp av varer og tjenester i Telemark fylkeskommune
- Utarbeide interne retningslinjer for ansatte
- Gjennomgang av bil og maskinparken
- Detaljert driftsgjennomgang av sektorer og seksjoner
- Bemanning
- Politisk virksomhet

Innspill fra arbeidspakkene vil være av ulik art. Noen vil levere styringsdata og vurderinger som vil legges til grunn for videre arbeid med tilpasning av de økonomiske rammene, mens andre vil komme tilbake med felles rutiner og vurderinger som kan gi grunnlag for felles vurderinger og praksis gjennom organisasjonen. I skrivende stund er det foreløpig ikke avlagt rapporter fra noen av arbeidspakkene, men det forventes at arbeidspakkene vil levere nyttige beslutningsgrunnlag for videre arbeid for å oppnå nødvendig driftsbalanse.

Arbeidsstrømmen vil utvides med flere arbeidspakker med oppstart i januar 2026.

Sentrale føringer fra statsbudsjettet 2026

I regjeringens forslag til statsbudsjett innarbeides en vekst i kommunal sektor på 4,2 mrd. kr, hvorav 1,0 mrd. kr fordeles til fylkeskommunene. Demografikostnader utgjør om lag 0,8 mrd. kr av dette.

Overføringen av tidligere øremerkede midler knyttet til fullføringsreformen utgjør 320,0 mill. kr, samtidig som ordningen med gratis ferje avvikles. Den kommunale deflatoren (vektet lønns- og prisvekst) forventes å bli på 4,0 %.

Handlingsrommet utover merkostnader til demografi fordeles med 85 % på kommunene og 15 % på fylkeskommunene. Dette er en oppfølging av signalene fra kommuneproposisjonen. Regjeringen understreker at *«kommunene og fylkeskommunene har et selvstendig ansvar for å tilpasse aktivitetsnivået til inntektene de har gjennom kloke prioriteringer, nødvendige omstillingstiltak og god økonomistyring slik at driften blir bærekraftig over tid»*.

Fylkesdirektøren legger til grunn regjeringens forslag til statsbudsjett for utarbeidelsen av forslag til årsbudsjett 2026 for Telemark fylkeskommune.

Rammetilskudd

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å bidra til at innbyggerne skal ha et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted. Fylkeskommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Rammetilskuddet fordeles per innbygger.

Fylkeskommunenes totale rammetilskudd for 2026 er foreslått til totalt 55,6 mrd. kr, hvorav 1,6 mrd. kr fordeles til Telemark fylkeskommune. Ved fordeling av rammetilskuddet til den enkelte fylkeskommunen er utgiftsutjevningen et viktig element. Utgiftsutjevningen omfordeler rammetilskuddet basert på fylkeskommunenes individuelle utgiftsbehov som bidrar til et tilnærmet likt grunnlag for å kunne levere tjenestene i de ulike fylkene.

Utgiftsbehovet beregnes ut fra de siste tilgjengelige regnskapstallene. Utgiftsbehovet for 2026 er beregnet med regnskapstall for 2024 hentet fra KOSTRA (Statistisk Sentralbyrå, SSB), og er dermed det første året inntektssystemet bygger på reelle tall fra ny fylkestruktur.

Utgiftsutjevningen er grunnlagt med at demografiske, geografiske og sosiale forhold gir strukturelle kostnadsforskjeller, som kommunene og fylkeskommunene i liten grad selve kan påvirke. Forskjeller i kostnader mellom fylkeskommunene kommer for eksempel av ulik aldersfordeling eller reiseavstander. Utgiftsutjevningen fungerer slik at når det totale utgiftsbehovet øker, så vil de fylkeskommunene som ligger under gjennomsnittet bli trukket mer per innbygger og motsatt for de fylkeskommunene som ligger over gjennomsnittet.

Med utgangspunkt i det nye inntektssystemet som ble innført fra og med 2024, er Telemark fylkeskommunes utgiftsbehov vurdert til å være om lag 5 % under gjennomsnittet. Dette betyr at fylkeskommunen regnes som lettere å drifte sammenlignet med gjennomsnittet av landets fylkeskommuner. For Telemark er det spesielt delkostnadsnøkklene for ferje og kollektiv som reduserer utgiftsbehovet sammenlignet med landsgjennomsnittet. Demografiutviklingen holder utgiftsbehovet som inngår i delkostnadsnøkklene for videregående skole og tannhelse tilnærmet på landsgjennomsnittet, mens fylkesvegnøkkelen kompenserer fylkeskommunen noe i det totale nedtrekket. Endringen i fylkeskommunens utgiftsbehov fra 2025 til 2026 har en marginal økning og dette resulterer i at Telemark fylkeskommune kompenseres med 4,0 mill. kr, som utgjør en endring på 3,5% sammenlignet med 2025.

Oppgavekorreksjoner i rammetilskuddet for fylkeskommunene (Kilde: Grønt hefte 2026).

I regjeringens forslag til rammetilskudd for 2026 inngår det en rekke korreksjoner som skal gjenspeiler endringer i oppgavefordelingen mellom forvaltningsnivåene, regelendringer, innlemming av øremerket tilskudd, engangsbevilgninger og lignende. I den påfølgende tabellen gjengis de endringene som har

virkning for fylkeskommunene i det totale rammetilskuddet, med beregnede effekter for Telemark fylkeskommune.

I forslag til statsbudsjett for 2026 ligger det inne midler til å finansiere fullføringsrett i videregående skoler. Dette er midler fylkeskommunene tidligere har mottatt i form av øremerkede tilskudd og som nå overføres til rammetilskuddet. Fylkeskommunen opplever ikke dette som en generell styrking. I oppgavekorreksjonen fremkommer også avviklingen av ordningen for gratis ferje.

Oppgaveendringer i Statsbudsjettet (Beløp i 1000)	Landet	Telemark
Statlige og private skoler- endringer i elevtall	-91 114	-2 754
Endringer i barnevernloven (kvalitetsløft i barnevernet)	400	13
Innlemming av tilskudd til å finansiere fullføringsretten i videregående skole	320 000	10 491
Lærlingtilskudd - nominell videreføring	-153 240	-5 024
Lærlingtilskudd- økt tilskudd til verneverdige tradisjonshåndverksfag	2 000	66
Avvikling av tilskudd til Nordøyveien	-86 195	
Krav til nullutslipp i offentlige anbud for ferjer og ferjetjenester	80 730	694
Avvikling av ordningen med gratis ferje	-255 000	-2 192
Tilsyn med drosjesentraler	10 000	328
Kompensasjon til Oslo kommune for pensjon til beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	1 930	
Økt CO2-avgift- kompensasjon til fylkeskommunene	83 400	2 017
Sum oppgaveendringer	-87 089	3 639

Av oppgavekorreksjonene foreslår fylkesdirektøren å rammejustere driftsbevilgningene for midler knyttet til fullføringstetten, samt avviklingen av ordningen for gratis ferje spesifikt på rammeområdene. Krav til nullutslipp i offentlige avbud knyttet til ferje er behandlet via særskilte fordelte midler i tabell C.

Saker med særskilt fordeling i rammetilskuddet (tabell C) for Telemark fylkeskommune (Kilde: Grønt hefte 2026)

Deler av rammetilskuddet fordeles ikke etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet for fylkeskommunene. Disse midlene er strukket ut og fordeles særskilt til fylkeskommunene basert på individuelle kriterier.

Beregning av rammetilskudd i tabell C (Beløp i 1000)	2025	2026	Siste års endring
Opprustning og fornying fylkesvegnettet	139 331	144 208	4 877
Kompensasjon forskrift om tunnelsikkerhet	7 303	7 558	255
Ras- og skredsikring fylkesveg	29 678	30 717	1 039
Ferjeavløsning			
Ikke-statlige lufthavner, Kjøp av flyplasser innenlands	19 228	9 951	-9 277
Nullutsleppsferjer	351	342	-9
Krav til nullutslipp i offentlige anbud ferje og tjeneste	456	1 138	682
Tilskudd til barnevern, Oslo			
Redusert egenbetaling tannhelse 25-28		11328	11 328
Kompensasjon nytt inntektssystem			
Total	196 347	205 242	8 895

Tilskudd til ikke-statlige lufthavner ble overført til fylkeskommunene som en del av regionreformen i 2020. Midlene og fordelingen er knyttet til drift av fire lufthavner. Telemark tildeles særskilt fordelte midler knyttet til driften av Notodden lufthavn. I regjeringens forslag til statsbudsjett halveres dette tilskuddet som følge av utfasing av tilskudd til lufthavner uten rutedrift.

Fylkesdirektøren har innarbeidet dette som en reduksjon i driftsbevilgningen til tjenesteområdet Samfunnsutvikling, hvor budsjettmidlene til tilskudd til Notodden lufthavn er hensyntatt.

Kompensasjon for krav om nullutslipp i offentlige anbud for ferjer og ferjetjenester ble etablert 2025. Kompensasjonen er økt med 0,7 mill. kr utover deflator i 2026. Fylkesdirektøren foreslår å øke budsjetttrammen til tjenesteområdet for Samferdsel tilsvarende.

I 2025 ble rammetilskuddet økt som kompensasjon for redusert egenbetaling for tannbehandling for unge voksne i alderen 25-28 år, som ikke skal betale mer enn 25% av fastsatte takster. Midlene ble fordelt likt per innbygger i alderen 25-28 år. Da denne aldergruppen ikke inngår i delkostnadsnøkkelen for tannhelse, videreføres midlene i 2026 i tabell C med tilsvarende fordeling, kun justert for deflator. Denne posten ble innarbeidet i budsjetttrammen til seksjon tannhelse i forbindelse med 1. tertial i 2025 og er ikke en ny budsjettpost fra 2026. Fylkesdirektøren foreslår derfor ikke noen tilleggsbevilgning i forslag til budsjett for 2026.

Øvrige endringer i tabell C er kun justert for deflator i 2026. Dette hensyntar fylkesdirektøren i sitt forslag til budsjett.

Kommunal deflator – lønns- og prisvekst

Forslag til statsbudsjettet for 2026 legger til grunn en kommunal deflator på 3,5 %, som er et vektet gjennomsnitt av forventet prisvekst og lønnsvekst jamført tabellen under.

Budsjettsatser	2026
Prisvekst	2,8 %
Lønnsvekst	4,0 %
Samlet lønns- og prisvekst (deflator)	3,5 %

I fylkesdirektørens budsjettforslag er lønnsoverheng og årsvirkninger av lønnsoppgjøret for 2025 innarbeidet i budsjetttrammene for sektorer og seksjoner.

Andelen av deflorkompensasjonen som utgjør prisvekst, er beregnet til 46,0 mill. kr. Fylkesdirektøren har i budsjettforslaget for 2026 innarbeidet prisvekstkompensasjonen i netto driftsbevilgninger på seksjonsnivå.

Videre er lønnsoppgjøret for 2026 med en prosentsats på 4,0 % estimert til 57,0 mill. kr og foreslått avsatt sentralt på budsjettområdet for fylkeskommunale fellesutgifter i 2026. Lønnsavsetningen vil bli fordelt på seksjoner og virksomheter når endelig resultat av lønnsoppgjøret for 2026 er kjent.

Skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skatteyttere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattøren for kommuner og fylkeskommuner. Det overordnede målet om skatteinntektenes andel av frie inntekter styres gjennom justering av skattøren. Utgangspunktet er at skatteinntektene skal utgjøre 40% av de frie inntektene.

Fra 1.1.2026 gjennomføres en regelendring ved at kravet om skattetrekkkonto avvikles og erstattes med en plikt for arbeidsgivere om å innbetale foretatt skattetrekk senest første virkedag etter lønnsutbetaling (statlige arbeidsgivere har lenger frist). Denne omleggingen innebærer at

fylkeskommunene vil motta forskuddstrekk for mer enn 12 måneder i 2026 ettersom forskuddstrekk for 6. termin i 2025 også forfaller i 2026. For å tilpasse fylkeskommunenes skatteinntang til måltallet for skatteinntektenes andel av samlede frie inntekter på 40 %, foreslås den maksimale kommunale skattøren til 2,40 % i 2026. Dette er en reduksjon på 0,25 % fra 2025.

Skattesatsen for naturressurskatt ble økt fra 0,2 øre per kWh til 0,21 øre per kWh fra inntektsåret 2025. Ettersom naturressursskatten er en etterskuddsskatt kommer økte skatteinntekter som følge av dette først til uttrykk i fylkeskommunenes regnskaper for 2026. Dette utgjør en oppjustering av inntektene fra naturressursskatt med 5,0 % i 2026, anslått til 26,0 mill. kr.

Skatteinntektene blir omfordelt mellom fylkeskommunene med tilsvarene formål som utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. Inntektsutjevningen omfordeler skatteinntekter mellom fylkeskommuner som avviker fra landsgjennomsnittet i skatteinntang. I dagens system er det 87,5 % utjevning. Dette betyr at alle fylkeskommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet per innbygger blir kompensert for 87,5 % av differansen mellom egen skatteinntang og landsgjennomsnittet. Fylkeskommuner med skatteinntekter per innbygger over landsgjennomsnittet blir trukket 87,5 % av differansen mellom egen skatteinntang og landsgjennomsnittet.

Basert på tallgrunnlaget fra 2023 (fra KS-prognosemodell) har Telemark et skattenivå på 90,3 % av landsgjennomsnittet. Hensyntatt 87,5 % inntektsutjevning ender fylkeskommunen på et inntektsnivå på 98,8 % av landsgjennomsnittet.

Pensjonsutgifter i økonomiplanen

Telemark fylkeskommune har i henhold til tidligere handlingsregler og økonomireglementet opparbeidet en fondsreserve i disposisjonsfondet som tilsvarer tidligere års netto premieavvik, med årlig justering tilsvarende endringer i tråd med aktuarberegninger. Ved utgangen av 2024 utgjorde dette premieavviket 192,4 mill. kr som skal utgiftsføres over de kommende syv årene.

Endringer i regelverk og beregningsforutsetninger

I henhold til forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv (økonomiforskriften) er det Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som fastsetter tidspunktet for implementering av planendringer og endringer i aktuarmessige beregningsforutsetninger. I løpet av 2025 har det blitt innarbeidet endringer knyttet til personer med særaldersgrenser og ny offentlig avtalefestet pensjon (livsvarig AFP).

I revidert nasjonalbudsjett for 2025, ble det vedtatt en bevilgningsøkning på 0,4 mrd. kr for fylkeskommunene knyttet til innføringen av livsvarig AFP. Telemark fylkeskommune har mottatt 12,1 mill. kr av dette i økt rammetilskudd. Siste prognoser for 2025 fra pensjonskassene viser en økning i netto pensjonskostnader på omlag 20,0 mill. kr, hovedsakelig knyttet til implementering av livsvarig AFP.

Videre varslet KDD i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2026 at *“det er grunnlag for å gjøre justeringer i beregningsforutsetningene for pensjonskostnadene, og tar sikte på en gradvis justering i årene framover. Målet er at pensjonskostnadene, gjennom forventningsrette anslag, over tid skal reflektere nivåene på pensjonspremiene. Dette forventes isolert sett også å bidra til et redusert premieavvik over tid. Når avviket mellom den beregnede netto pensjonskostnaden og pensjonspremiene blir mindre, vil også premieavviket bygges ned.”*

Departementet har i august 2025 sendt ut Rundskriv H-4/25 Beregningsforutsetninger for pensjonskostnadene regnskapsåret 2026, hvor forholdstallet mellom forventet lønnsvekst og diskonteringsrenten i pensjonsberegningen settes ned fra 1,0 til 0,88. Denne endringen bidrar til en

økning i årlig beregnet og regnskapsført pensjonskostnad, som vil redusere det årlige premieavviket. En direkte virkning av dette vil være at det balanseførte premieavviket over de kommende årene vil reduseres og belastes driftsresultatet.

Bruk av premiefond i KLP

Kommuner og fylkeskommuner, som er kunder, er garantert en årlig avkastning fra KLP. All avkastning KLP oppnår utover det kundene er garantert, er overskudd. Overskuddet brukes enten til å bygge buffere eller tilbakeføres til kundene. Den delen som tilbakeføres kundene settes av på premiefond og kan brukes til å betale pensjonspremien. Saldo på Telemark fylkeskommunes premiefond i KLP (fellesordningen) er 99,5 mill. kroner ved utløpet av tredje kvartal 2025.

I følgebrevet til Rundskriv H-4/25, kommenterer KDD at *“Bruk av midler på premiefond til å finansiere premier vil isolert sett redusere premieavvik og bedre kommunesektorens likviditet. I beregning av vekst for pensjonskostnadene i 2026 har departementet lagt til grunn at sektoren bruker all tilbakeført avkastning i 2025 til å betale pensjonspremiene i år.”* Med dette gir departementet en tydelig forventning om at premiefondet ikke skal bygges opp som en buffer.

Telemark fylkeskommunen har en etablert rutine hvor det årlige overskuddet fordeles over de kommende fire årene. På grunnlag av tredje kvartals saldo, samt noe høyere årlig overskudd enn hva KLP har inkludert i sine prognoser er det for økonomiplanen 2026-2029 hensyntatt 50,0 mill. kr i årlig bruk av premiefond. Dette betyr at fylkesdirektøren legger til grunn å benytte premiefondet aktivt for å redusere årlig premieavvik i økonomiplanperioden.

Pensjonskostnader i Handlings- og økonomiplan 2026-2029, i henhold til prognoser fra pensjonskassene

I Handlings- og økonomiplan 2026–2029 budsjetteres inndekning av pensjonskostnader i tjenesteområdene ved å videreføre forutsetningene fra foregående år med en gjennomsnittssats for økonomiplanperioden med henholdsvis:

- 15,22 % for Kommunal Landspensjonskasse (KLP)
- 10,35 % for Statens Pensjonskasse (SPK)

Gjennomsnittssatsen benyttes for å belastes pensjonsutgiftene i seksjonene og virksomhetene hvor de ansatte er lokalisert. Avviket fra gjennomsnittbelastningen og arbeidsgivers andel av samlet pensjonskostnad budsjetteres sentralt under fylkeskommunale fellesutgifter. For seksjoner og virksomheter vil dette ikke ha en økonomisk effekt da den regnskapsmessige belastningen er tilsvarende budsjettet belastning. Prinsippet er at pensjon ikke skal være en risiko for den enkelte sektor og seksjon, og de årlige rammene justeres i forhold til belastningene. Utgiftene belastes løpende i takt med faktisk lønnsutbetaling hver måned.

Tabellen under viser årlig gjennomsnittlig pensjonskostnader som belastes tjenesteområdene i 2026, og prognosene for samlede pensjonskostnader i økonomiplanperioden fra henholdsvis KLP og SPK, inkludert arbeidsgiveravgift. Fylkesdirektøren foreslår å innarbeide pensjonsutgiftene i henhold til pensjonskassenes prognoser som fremstilt i tabellen. Ved å innarbeide pensjonskassenes prognoser i sin helhet, gjenspeiler den kommende budsjett og økonomiplan beste estimat for fylkeskommunens pensjonskostnader.

Beløp i 1000	Gj. snittlig utgift i seksjonene	2026	2027	2028	2029
KLP inkl AGA i økonomiplanperioden	108 186	120 651	125 264	128 525	128 889
SPK inkl AGA i økonomiplanperioden	83 076	83 225	83 938	85 992	87 735
Total prognose for pensjonskostnader	191 262	203 876	209 201	214 517	216 623

Sentral avsetning for pensjonsutgifter

Da den gjennomsnittlige belastningen som ligger fordelt på sektorområdene ikke reflekterer fullt ut forventet samlede pensjonskostnader, budsjetterer fylkesdirektøren resterende kostnader på det sentrale området Fylkeskommunale fellesutgifter med henholdsvis 12,6 mill. kr i 2026, økende til 29,6 mill. kr i 2029.

Beløp i 1000	2026	2027	2028	2029
KLP inkl AGA i økonomiplanperioden	12 465	17 077	20 339	20 702
SPK inkl AGA i økonomiplanperioden	149	862	2 916	4 659
Total sentral avsetning	12 614	17 939	23 255	25 361

Pensjonskassenes prognoser for økonomiplanperioden bygger på en rekke forutsetninger som i stor grad er videreføring av beregningsforutsetningene som gjelder for 2026. Dette medfører at det knyttes usikkerhet til prognosene utover i planperioden. Endringene som innføres for beregningsforutsetningen fra og med 2026, tilsier at prognosene kan være lave da fremtidige juteringer ikke er hensyntatt. Intensjonen uttalt fra Kommunaldepartementet er at det regnskapstekniske premieavviket skal avvikles over kommende år, og at fylkeskommunens pensjonskostnader skal tilsvare betalt premie på sikt.

Finansforvaltning og gjeldsutvikling

Økonomireglementet for Telemark fylkeskommune, kapittel 3 Finans- og gjeldsreglement, danner rammene for fylkeskommunens finansforvaltning. De finansielle måltallene fastsetter rammer for den økonomiske utviklingen. For gjeldsnivået er det satt et mål om at netto lånegjeld som andel av brutto driftsinntekter ikke skal overstige 80 %.

Nivået på investeringene og valg av finansieringskilder er blant de viktigste faktorene som påvirker gjeldsutviklingen og dermed renteutgiftene i kommende økonomiplanperiode. I 2027 reduseres tilskuddene fra andre aktører betydelig (blant annet bompengefinansiering), og midler fra bundne

investeringsfond er allerede benyttet året før. For å ta hensyn til dette, samt sikre at fylkeskommunen holder seg innenfor det finansielle måltallet, er det lagt opp til en vesentlig høyere egenfinansiering av investeringene enn tidligere.

En annen viktig rammebetingelse for fylkeskommunens netto finansutgifter er utviklingen i Nibor-renten, ettersom både lån og bankinnskudd i stor grad er knyttet til denne renten. Det er styringsrenten fra Norges Bank som danner grunnlaget for Nibor-renten. I september presenterte Norges Bank Pengepolitisk rapport nr. 3/2025, med forventninger til styringsrenten for de kommende årene. Per i dag er styringsrenten 4,0 %.

Etter en periode med betydelig pengepolitisk innstramming, hvor Norges Bank har gjennomført hele fjorten rentehevinger fra 2021 til 2023, går norsk økonomi nå inn i en ny fase preget av gradvis nedgang i rentenivået. Ved rentekuttet i september signaliserte sentralbanken ytterligere, men moderate, rentereduksjoner fremover, med en forventet nedgang på 0,25 prosentpoeng årlig frem til 2028. Dette innebærer en anslått styringsrente på 3,25 % ved utgangen av 2028.

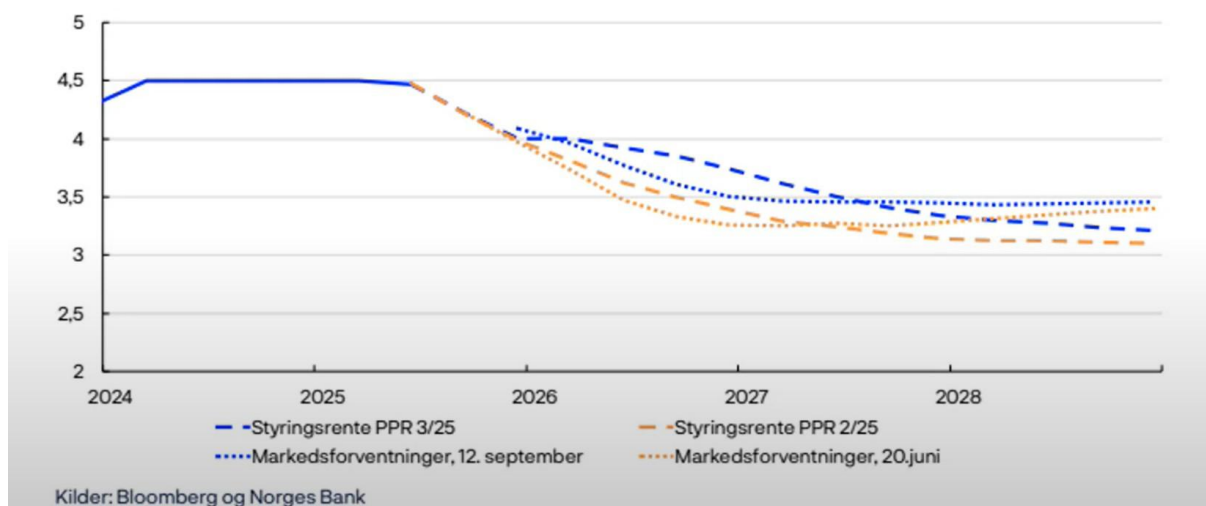
Til sammenligning viser prognosen i pengepolitisk rapport 3/24 fra september ifjor at renten skulle raskere ned og ende på en rente på 2,7 % ved utgangen av 2027.

Grafen under viser Norges Banks prognose for styringsrenten samt markedets renteforventninger for perioden 2025–2030. Markedets forventninger er i tråd med Norges Banks rentebane, som tilsier en jevn nedgang i styringsrenten frem mot 2028.

PPR3 Norges Bank September 2025

3.4 Styringsrenteforventninger

Styringsrente. Prosent

Kilde: Norges Bank sin Pengepolitiske rapport 3/25 og Kommunalbanken.

Økonomisk risiko i økonomiplanen

I avsnittene nedenfor gis en kort redegjørelse for de kjente usikkerhetsmomentene Telemark fylkeskommune kan stå overfor i 2026:

Budsjettoppfølging av driftsrammer

Utgangspunktet for driftsrammene til sektorer og seksjoner er justert budsjett 2025. Budsjetttrammene for 2025 innebar behov for nedjustering av driften for de fleste tjenesteområdene. Streng budsjettstyring med tilbakeholdelse av vakante stillinger, redusert kurs og reisevirksomhet og strenge prioriteringer i bemanningsråd bidrar til at rammene ser ut til å holde i 2025. Ytterligere nødvendige innsparingstiltak er innarbeidet i 2026 og videre i planperioden. Dette krever strenge prioriteringer og reduksjon i tjenestenivå som skaper en viss risiko for merforbruk. Usikkerhet knyttet til de store driftskontraktene innenfor kollektiv påvirker også denne vurderingen. Risiko forbundet med forutsetninger og estimerer rundt driftsrammene er vurdert til middels nivå.

Fylkeskommunale foretak

Telemark fylkeskommune har to fylkeskommunale foretak, Telemarkskanalen FKF og Fergene Telemark FKF. Fylkeskommunens oppfølging av eierskapene i foretakene vil bli prioritert fremover. Faste eiermøter vil bli igangsatt. Begge foretakene står foran forventede større økonomiske utfordringer i planperioden.

Pensjon

Telemark fylkeskommune kostnadsfører beregnet pensjonskostnad og ikke innbetalt pensjonspremie i driftsregnskapet. Målsettingen er mer forutsigbarhet. Dersom innbetalt pensjonspremie er høyere enn beregnet pensjonskostnad oppstår det et premieavvik som kostnadsføres over de neste 7 årene i regnskapet. Det utarbeides et estimat som brukes i forbindelse med budsjettplanleggingen, men endelig beregning kommer ikke før driftsåret er avsluttet. Risiko forbundet med forutsetninger og estimerer rundt pensjon er vurdert til middels nivå.

Skatt og inntektsutjevning

Fylkeskommunens nivå på frie inntekter (skatt og rammetilskudd) tar utgangspunkt i beregninger fra departementet som ble lansert i regjeringens forslag til statsbudsjett 2026, samt kontrollberegninger gjort av KS i etterkant. Endelig resultat av fylkeskommunens frie inntekter for 2026 vil være kjent medio januar 2027. Risiko forbundet med at faktiske skatteinntekter vil avvike vesentlig fra budsjettert nivå vurderes som lav.

Finansiell risiko

Omlag 2/3 av fylkeskommunens låneportefølje har flytende rente eller renteregulering i 2026. Beregningen av renteutgifter og -inntekter er basert på markedets oppfatning av utviklingen av rentene fremover i tid. I 2026 er budsjettrente inkl. marginspåslag beregnet til 4,6 %.

Fylkeskommunens finansielle risiko knyttet til lånegjelden er rente- og marginrisiko. Endring i markedsrenten og/ eller endring i kredittmarginen påvirker renteutgiftene.

Historisk viser prognosene til Norges Bank at anslagene på styringsrenten er usikre og at det er avvik mellom prognoser og faktisk utvikling. Denne usikkerheten utgjør en risiko som påvirker renteutgiftene til fylkeskommunen. Beregninger viser at en renteheving/- reduksjon med 1 prosentpoeng på gjeldsporteføljen vil påvirke renteutgiftene i 2026 med 20,6 mill. kr. En tilsvarende virkning på renteinntektene vil være omlag 10,0 mill. kr i 2026.

En økning i gjelden på 100,0 mill. kr vil i 2026 koste fylkeskommunen 4,6 mill. kr i renteutgifter. Forutsatt serielån med løpetid på 20 år vil det i tillegg komme avdrag på 5,0 mill. kr, tilsammen en utgiftsøkning på 9,6 mill. kr i 2026.

Refinansieringsrisikoen vurderes som lav. Det er Kommunalbanken (KBN) som er den største långiveren til kommunal sektor, og til Telemark fylkeskommune. KBN har utviklet en modell for å vurdere risiko i forbindelse med låneforespørsler som de kaller KBN score. Den gir KBN svar på fylkeskommunens økonomiske status her og nå samtidig med evnen til å håndtere nye låneopptak. I modellen vektet betydningen av ESG (Environmental, Social, Governance), demografi/ befolkning og finansielle forhold.

Dynamikk i KBN score

Betydning for KBN:	Score	Antall	Totalt	Betydning for kommunen:
Solid økonomi Tåler nye låneopptak Ingen videre oppfølging	Grønn-1	9		Bærekraftig økonomi Et svakt nøkkeltall kompenseres av andre gode tall Eventuelle utfordringer framover kompenseres av solide finansielle nøkkeltall
	Grønn-2	60		
	Grønn-3	64		
	Grønn-4	48		
	Grønn-5	52		
	Grønn-6	32		
	Grønn-7	31	296	
Enkelte svakhets tegn Videre oppfølging nødvendig Simulerer effekt av nye låneopptak!	Gul-1	28		Flere svake nøkkeltall Sårbarhet/negativ trend Eventuelle utfordringer framover
	Gul-2	9		
	Gul-3	12	49	
Ikke bærekraftig situasjon Behandles i kredittkomite før nye lån!	Oransje-1	4		Bærekraften er borte Allerede på Robek, eller overveiende sannsynlig inn på Robek etter neste regnskapsavleggelse
	Oransje-2	3		
	Oransje-3	2	9	
Utenfor styrets risikotoleranse Må styrebehandles!	Rød-1	2		Ekstreme kombinasjoner av flere dårlige nøkkeltall!
	Rød-2	2		
	Rød-3	0		
	Rød-4-9	0		

Robek

Kilde: Kommunalbanken

KBN score for Telemark fylkeskommune er Grønn-3 som plasserer oss solid innenfor det grønne området. Grønn score betyr at KBN vurderer fylkeskommunen til å ha en solid økonomi som tåler nye låneopptak.

Investeringer i økonomiplanen

For første gang vises en investeringsplan over 10 år.

Investeringer i varige driftsmidler utgjør 510,9 mill. kr i 2026. Størst del av investeringene i 2026 er på eiendom og på fylkesveg. I planperioden skal det investeres for 1,57 mrd. kr, hvor de største prosjektene er Fv. 359 Kaste – Stoadalen, Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase og Samlokalisering Porsgrunn vgs.

Store deler av utstyrsparken i seksjon tannhelse er over forventet levetid. Det foreslås derfor å øke investeringsrammen på tannhelse med 22,0 mill. kr til 32,0 mill. kr i planperioden for å investere i nødvendig utstyr som behandlingstoler, røntgen og OPG (panoramarøntgen).

Nærmere omtale av investeringsprosjektene er med i sektorenes kapitler.

Investeringsstabell for fylkeskommunen samlet

2 - Organisasjon og digital utvikling

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2026- 29	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029		2030	2031	2032	2033	2034	2035
Investering IT											
Investering IT	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Investering IT	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

3 - Økonomi og virksomhetsstyring

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2026- 29	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029		2030	2031	2032	2033	2034	2035
Investering bygg											
Investering bygg	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Sum Investering bygg	15 000	15 000	15 000	15 000	60 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Utbygging av Bamble videregående skole											
Utbygging av Bamble videregående skole	275	275	275	0	825	0	0	0	0	0	0
Sum Utbygging av Bamble videregående skole	275	275	275	0	825	0	0	0	0	0	0
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole											
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	50 000	100 000	46 600	0	196 600	0	0	0	0	0	0
Sum Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	50 000	100 000	46 600	0	196 600	0	0	0	0	0	0
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag											
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag - FT-sak 146/24	9 000	0	0	0	9 000	0	0	0	0	0	0
Sum Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag	9 000	0	0	0	9 000	0	0	0	0	0	0
Nome vgs. avd Søve, forprosjekt verkstedhall og adm. bygg											
Investering Nome vgs. avd Søve - FT-sak 146/24	5 000	0	0	0	5 000	100 000	100 000	0	0	0	0
Sum Nome vgs. avd Søve, forprosjekt verkstedhall og adm. bygg	5 000	0	0	0	5 000	100 000	100 000	0	0	0	0
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24											

Økonomiplan for 2026-2029

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2026-29	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029		2030	2031	2032	2033	2034	2035
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	10 000	10 000	10 000	0	30 000	0	0	0	0	0	0
Sum Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	10 000	10 000	10 000	0	30 000	0	0	0	0	0	0
Sum	89 275	125 275	71 875	15 000	301 425	115 000	115 000	15 000	15 000	15 000	15 000

4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2026-29	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029		2030	2031	2032	2033	2034	2035
Investering skole											
Investering Skole	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Sum Investering skole	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Investering tannhelse											
Investering tannhelse	13 000	10 000	5 000	4 000	32 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Investering tannhelse	13 000	10 000	5 000	4 000	32 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum	16 500	13 500	8 500	7 500	46 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

5 – Samferdsel

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2026-29	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029		2030	2031	2032	2033	2034	2035
Investering fylkesveg											
Bruprosjekter	11 200	0	0	0	11 200	0	0	0	0	0	0
Fv. 355 Storejarbryn – Kilegrend	51 274	16 500	0	0	67 774	0	0	0	0	0	0
Kollektivtiltak	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Oppgradering	29 000	45 000	24 300	0	98 300	0	0	0	0	0	0
Planlegging etter Plan- og bygningsloven	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Trafikksikkerhet	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Øvrig fylkesveg	20 300	56 500	138 962	252 500	468 262	252 500	252 500	252 500	252 500	252 500	252 500
Sum Investering fylkesveg	121 274	127 500	172 762	262 000	683 536	262 000	262 000	262 000	262 000	262 000	262 000
Investering utstyr samferdsel											
Investering utstyr samferdsel	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Investering utstyr samferdsel	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Investering kollektiv											
Investering kollektiv	6 400	11 000	0	0	17 400	0	0	0	0	0	0
Sum Investering kollektiv	6 400	11 000	0	0	17 400	0	0	0	0	0	0
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)											

Økonomiplan for 2026-2029

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029	2026-29	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	42 000	4 100	0	0	46 100	0	0	0	0	0	0
Sum Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	42 000	4 100	0	0	46 100	0	0	0	0	0	0
Fv. 359 Kaste - Stoadalen											
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	20 955	0	0	0	20 955	0	0	0	0	0	0
Sum Fv. 359 Kaste - Stoadalen	20 955	0	0	0	20 955	0	0	0	0	0	0
Fv. 353 Rugtvedt- Surtebogen Byggefase											
Fv. 353 Rugtvedt- Surtebogen Byggefase	28 200	612	203	0	29 015	0	0	0	0	0	0
Sum Fv. 353 Rugtvedt- Surtebogen Byggefase	28 200	612	203	0	29 015	0	0	0	0	0	0
Fv. 450 Eidsborgkleivane											
Fv. 450 Eidsborgkleivane	79 300	41 400	0	0	120 700	0	0	0	0	0	0
Sum Fv. 450 Eidsborgkleivane	79 300	41 400	0	0	120 700	0	0	0	0	0	0
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes											
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	36 552	10 700	0	0	47 252	0	0	0	0	0	0
Sum Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	36 552	10 700	0	0	47 252	0	0	0	0	0	0
Fv. 450 Vrengen bru											
Fv. 450 Vrengen bru	3 400	30 000	27 100	0	60 500	0	0	0	0	0	0
Sum Fv. 450 Vrengen bru	3 400	30 000	27 100	0	60 500	0	0	0	0	0	0
Bypakke Grenland fase 1											
Bypakke Grenland fase 1	23 542	0	0	0	23 542	0	0	0	0	0	0
Sum Bypakke Grenland fase 1	23 542	0	0	0	23 542	0	0	0	0	0	0
Bypakke Grenland fase 2											
Bypakke Grenland fase 2	33 000	33 000	33 000	33 000	132 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000
Sum Bypakke Grenland fase 2	33 000	33 000	33 000	33 000	132 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000
Sum	399 623	263 312	238 065	300 000	1 201 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000

9 - Fellesfinansiering

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029	2026-29	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Fellesfinansiering											
Fellesfinansiering	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Fellesfinansiering	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

Økonomiplan for 2026-2029

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum	Sum øvrige år					
	2026	2027	2028	2029	2026-29	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Sum	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Investeringer i varige driftsmidler	509 398	407 087	323 440	327 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum finansieringsbehov	510 898	408 587	324 940	329 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-91 208	-74 181	-58 866	-59 605
Tilskudd fra andre	-44 379	-500	-165	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-181 311	-190 606	-145 909	-159 395
Overføring fra drift	-160 000	-140 000	-120 000	-110 000
Bruk av bundne investeringsfond	-34 000	-3 300	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-510 898	-408 587	-324 940	-329 000
Sum finansieringsbehov	510 898	408 587	324 940	329 000
Sum finansiering	-510 898	-408 587	-324 940	-329 000
Udekket finansiering	0	0	0	0

Tabellen oversikt investering og finansiering, viser samlet investeringsbehov og hvordan dette er finansiert. Samlede investeringer for 2026-2029 er 1,57 mrd. kr, hvorav investeringene i 2026 er 510,9 mill. kr.

Investeringene i 2026 finansieres med tilskudd fra andre på 44,4 mill. kr, bruk av lån på 184,9 mill. kr og merverdiavgiftskompensasjon på 91,2 mill. kr. Tilskudd fra andre består av øremerkede investeringstilskudd, andre tilskudd og bompenger. Det budsjetteres med 34,0 mill. kr i bruk av bundne investeringsfond og 156,4 mill. kr i overføring fra drift til investering. Totalt finansieres 35,5 % av investeringene med bruk av lån.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev. bud.	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
			2024 i fjor 2025			
Rammetilskudd	0	-1 590 640	-1 637 633	-1 634 483	-1 634 483	-1 634 483
Inntektsutjevning	0	-140 625	-129 783	-129 783	-129 783	-129 783
Andre generelle driftsinntekter	0	-22 418	-45 138	-45 138	-45 138	-45 138
Inntekts- og formueskatt	0	-1 281 832	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467	-1 358 467
Sum sentrale inntekter	0	-3 035 515	-3 171 021	-3 167 871	-3 167 871	-3 167 871

Tabellen over viser sentrale inntekter budsjettet i økonomiplanen.

De frie inntektene er i budsjettet basert på KS sin prognosemodell, og videreføres med fast kroneverdi i økonomiplanperioden. Fylkesdirektørens budsjettforslag for 2026 legger til grunn et anslag på frie

inntekter på totalt 3 171,0 mill. kr, som består av rammetilskudd, skatteinntekter og rentekompensasjoner knyttet til skolebygg og fylkesveg. Dette anslaget på frie inntekter innebærer en nominell vekst for Telemark fylkeskommune fra 2025 til 2026 på 3,5 %, sammenlignet med gjennomsnittet på landsbasis på 4,1 %.

Mer detaljer om Statsbudsjettets endringer og effekter som påvirker Telemarks fylkeskommune omtales under "Status og rammebetingelser".

Rammetilskudd

Rammetilskuddet utgjør 1 637,6 mill. kr av Telemark fylkeskommunes frie inntekter. Rammetilskuddet tar utgangspunkt i et likt beløp på landsbasis som fordeles per innbygger. Videre korrigeres rammetilskuddet for særskilte fordelinger (Tabell C) og den enkeltes fylkes utgiftsbehov sett i forhold til landsgjennomsnittet (Utgiftsutjevning). Utgiftsutjevningen og utjevningen av skatteinntektene skal redusere Det overordnede formålet med inntektssystemet er å bidra til at innbyggerne skal ha et likeverdig tjenestetilbud uavhengig av bosted.

Inntekts- og formueskatt og inntektsutjevning

Fylkeskommunenes skatteinntekter utgjør 1 358,5 mill. kr av de frie inntektene.

Skatteinntektene har stor betydning for inntektsnivået i hver enkelt kommune og fylkeskommune. Gjennom inntektsutjevningen utjevnes delvis disse forskjellene mellom fylkeskommunene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra fylkeskommuner med skatteinntekter per innbygger over landsgjennomsnittet til fylkeskommuner med skatteinntekter per innbygger under landsgjennomsnittet.

Basert til Kommunal- og distriksdepartementets prognoser for skatteinngangen i 2026, og beregninger fra KS, vil 129,8 mill. kr fordeles til Telemark gjennom inntektsutjevningen.

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter består naturressursskatt anslått til 26,0 mill. kr, og rentekompensasjon for blant annet skolebygg som utgjør 19,6 mill. kr i 2026.

Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene ble innført i 2010. Det foreslås ingen endringer i låneramme for 2025. Det årlige behovet for bevilgninger avhenger av rentenivået. I 2026 er det lagt til grunn en forutsetning for kompensasjonen med et rentenivå på 4,0 %. På bakgrunn av forutsetninger for ordningen og lånetilsagn gitt for årene 2010–2017 på totalt 19 mrd. kr, innebærer gjeldende rentenivå et tilskudd på 450,7 mill. kr i 2025. Av dette fordeles 15,7 mill. kr til Telemark.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. bud. i fjor 2025	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
Avskrivninger	0	225 569	235 400	250 528	263 292	272 766
Sum sentrale utgifter	0	225 569	235 400	250 528	263 292	272 766

Avskrivninger

Avskrivninger i varige driftsmidler er beregnet ut fra dagens bokførte verdi og gjenværende levetid i tillegg til avskrivninger av planlagte investeringer i økonomiplanperioden.

Driftsutgifter per rammeområde

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. bud. i fjor 2025	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
1A - Politisk virksomhet	41 383	44 612	44 208	45 208	44 208	45 208
1B - Fylkesdirektør og advokatkontor	7 138	8 474	8 984	8 984	8 984	8 984
1C - Fylkeskommunale fellesutgifter	-22 828	43 189	89 858	58 183	41 199	26 805
2 - Organisasjon og digital utvikling	113 121	125 334	121 365	121 115	121 115	121 115
3 - Økonomi og virksomhetsstyring	94 805	99 188	93 069	93 069	93 369	93 369
4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse	1 409 690	1 439 719	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985
5 - Samferdsel	842 036	854 011	895 665	962 190	986 190	983 690
6 - Samfunnsutvikling	174 790	186 390	169 272	156 389	156 939	156 939
9 - Fellesfinansiering	-2 660 135	0	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	0	2 800 918	2 851 996	2 853 123	2 840 988	2 822 094

Driftsutgifter per rammeområde viser samlet budsjett for netto driftsutgifter. Lønnsoverheng og årsvirkning av lønnsoppgjøret for 2025 er innarbeidet i budsjetttrammene for sektorene. I budsjett for 2026 er driftsrammene justert for prisvekst. Det satt av midler til lønnsoppgjør for 2026 på Fylkeskommunale fellesutgifter i henhold til statsbudsjettets forutsetninger for deflator. Lønnsavsetningen vil bli fordelt etter reelt lønnsoppgjør i 2026.

Følgende budsjettsatser er lagt til grunn i budsjettforslaget for 2026.

Budsjettsatser	2026
Lønnsvekst	4,0 %
Prisvekst	2,8 %
Samlet lønns- og prisvekst (deflator)	3,5 %
KLP - sats	15,22 %
SPK - sats	10,35 %

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. bud. i fjor 2025	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
Renteutgifter	0	139 568	142 740	143 538	147 803	144 898
Renteinntekter og utbytte	0	-48 703	-49 666	-48 578	-48 875	-49 588
Avdrag på lån	0	119 942	112 888	117 750	123 721	127 929
Netto finansinntekter/finansutgifter	0	210 807	205 962	212 710	222 649	223 239
Finansutgifter i tjenesteområdene	188 927	-340	-340	-340	-340	-340
Totale finansutgifter	188 927	210 467	205 622	212 370	222 309	222 899
Motpost avskrivninger	0	-225 569	-235 400	-250 528	-263 292	-272 766

Oppsummert viser tabellen at netto finansutgifter øker med 17,3 mill. kr i økonomiplanperioden, fra 206,0 mill. kr i 2026 til 223,2 mill. kr i 2029. Renteutgiftene øker med 2,2 mill. kr i løpet av perioden,

mens renteinntektene holder seg på omtrent samme nivå. Minimumsavdraget, som fylkeskommunen må betale på sin langsiktige gjeld, øker med 15,0 mill. kr og utgjør hovedårsaken til veksten i finansutgiftene. Det knytter seg økt usikkerhet til tallene for de siste årene i perioden, blant annet som følge av usikre prognoser for investeringer, endringer i bankinnskudd og rentesatser.

Renteutvikling

Fylkeskommunens finansutgifter og -inntekter er tett knyttet til Nibor-renten, ettersom bankenes utlån i stor grad følger denne referanserenten. Tre måneders Nibor er den mest brukte referanserenten for flytende rente i Norge, og beregnes ut fra forventet styringsrente de neste tre månedene, med et tillegg som reflekterer bankenes kostnad for å låne fra hverandre. Både faste og flytende rentebetingelser baseres på forventninger til utviklingen i Nibor-renten. Også innskuddsrenten i dagens bankavtale er koblet til Nibor. Det er imidlertid ulik margin på lån og bankinnskudd.

Etter signalene gitt fra Norges Bank i pengepolitisk rapport 3/25 med sammenfallende vurdering i markedet gir dette utslag i følgende forventninger til Nibor kurven fremover i økonomiplanperioden. Fra en topp nå i oktober på 4,14 % forventes det en fallende kurve ned mot 3,76 % ved utgangen av 2029.

Kilde: Kommunalbanken

Forventet budsjettrente 2026-2029

Per 2. oktober 2025

År	3 mnd NIBOR	Margin	Forventet rente
2026	3,94	0,70	4,64
2027	3,76	0,70	4,46
2028	3,73	0,70	4,43
2029	3,75	0,70	4,45

Renteutgifter

Budsjettrenten som ligger til grunn for beregningen av renteutgiftene, bygger på markedets forventninger til Nibor-renten per 06.10.2025, med tillegg av avtalt marginpåslag på løpende lån. Ved refinansiering og nye låneopptak er det benyttet en margin på 0,7 %. Markedet forventer en gjennomsnittlig Nibor-rente på 3,94 % for 2026, noe som gir en gjennomsnittlig budsjettrente på 4,64 % inkludert marginpåslaget. Det legges til grunn at nye låneopptak gjennomføres i midten av november hvert år.

Renteutgiftene er budsjettert til 142,7 mill. kr i 2026, og øker til 144,9 mill. kr ved utgangen av økonomiplanperioden. Renteutgiftene er beregnet på bakgrunn av fylkeskommunens gjeldsportefølje, og det forutsettes at lån som forfaller i perioden refinansieres. I tillegg tas det opp nye lån basert på investeringsprognosene for perioden.

For å sikre at fylkeskommunen holder seg innenfor det finansielle måltallet, er det lagt opp til en vesentlig høyere egenfinansiering av investeringene enn tidligere. Det vil si at fylkeskommunen tar opp mindre lån som bidrar til å holde nivået på renteutgiftene nede. Dersom investeringene blir høyere enn prognosene tilsier, eller finansieringskildene endres – for eksempel ved lavere egenfinansiering – vil dette medføre økte renteutgifter for fylkeskommunen, fordi det da må lånes mer for å finansiere investeringene.

Renteinntekter

Grunnlaget for beregning av renteinntektene i økonomiplanperioden er en prognose for gjennomsnittlig bankbeholdning, basert på gjeldende innskuddsrente (Nibor + margin). På grunn av usikre økonomiske forhold i planperioden er det benyttet en sikkerhetsmargin på 2 % i beregningen av renteinntektene. Det er videre forutsatt at fastrenteinnskudd forlenges i henhold til gjeldende avtalevilkår.

Renteinntektene er budsjettert til 49,7 mill. kr i 2026, og forventes å holde seg stabile på 49,6 mill. kr ved utgangen av økonomiplanperioden.

Avdrag

Minimumsavdraget er budsjettert med 112,9 mill. kr i 2026 og øker til 127,9 mill. kr ved utgangen av økonomiplanperioden.

Årets betalte avdrag må være innenfor lovens krav til minimumsavdrag, jmfør kommuneloven §14-18. Avdragene skal samlet være minst lik størrelsen på fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler.

Investeringer i økonomiplanperioden og tidligere års investeringer bidrar til at minimumsavdraget øker i økonomiplanperioden.

Gjeldsutvikling

Renter og avdrag er beregnet basert på en langsiktig gjeld på 3,0 mrd. kr ved inngangen til 2026 som øker til rundt 3,2 mrd. kr ved utgangen av økonomiplanperioden.

Beløp i 1000	2026	2027	2028	2029
Lån per 01.01	3 030 411	3 098 835	3 171 691	3 193 879
Årets lånebehov	181 311	190 606	145 909	159 395

Økonomiplan for 2026-2029

Minimumsavdrag	-112 888	-117 750	-123 721	-127 929
Lån per 31.12	3 098 835	3 171 691	3 193 879	3 225 345

Oversikt over gjeldsporteføljen:

Motpart	Lånetype	Restgjeld i 1000 kr	Gjeldende rente	Forfall	Rentebinding (år)
KLP Kommunekreditt	Gjeldsbrevlån	123 975	5,05 %	19.03.2035	0
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	140 400	4,95 %	17.03.2038	0,19
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	80 750	4,94 %	20.03.2034	0,19
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	350 000	4,56 %	18.06.2027	0,19
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	335 000	4,44 %	23.04.2032	6,54
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	214 300	4,50 %	22.05.2029	3,62
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	180 000	4,88 %	20.09.2052	0
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	223 276	4,88 %	20.09.2052	0
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	335 500	5,21 %	08.12.2053	0
KommunalBanken	Gjeldsbrevlån	74 422	5,06 %	13.12.2052	0
Danske Bank	Obligasjonslån	340 000	4,58 %	23.02.2026	0,12
DNB	Obligasjonslån	298 000	4,11 %	02.12.2025	0,15
Sparebank 1	Obligasjonslån	325 000	4,54 %	12.06.2026	0,67
Samlet		3 020 622	4,67 %		1,12

Gjeldsporteføljen for løpende lån har 67 % andel fast rente for inneværende år. Fylkeskommunen har ingen sikringsinstrumenter. Fylgig finansrapportering skjer tre ganger i året til fylkestinget.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev. bud. 2024 i fjor 2025	Økonomiplan			
			2026	2027	2028	2029
Overføring til investering	0	127 996	160 000	140 000	120 000	110 000
Bruk av disposisjonsfond	0	-134 216	-50 000	-40 000	-20 000	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	30 010	3 063	2 039	4 234	12 537
Netto avsetninger	0	23 790	113 063	102 038	104 234	122 538
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-93 570	-49 118	0	0	0	0
Totale avsetninger	-93 570	-25 327	113 063	102 038	104 234	122 538

I økonomiplanen foreslås egenfinansiering av investeringer med 160,0 mill. kr i 2026, 140,0 mill. kr i 2027, 120,0 mill. kr i 2028 og 110,0 mill. kr i 2029 med overføring fra drift til investering. Til disposisjonsfondet avsettes det 3,1 mill. kr i 2026, 2,0 mill. kr i 2027, 4,2 mill. kr i 2028 og 12,5 mill. kr i 2029. For ytterligere informasjon se kapittel Økonomisk utvikling i planperioden.

Økonomisk utvikling i planperioden

Det er et grunnleggende krav til økonomiforvaltningen i fylkeskommunene, jf. kommunelovens i § 14-1, at fylkeskommunene skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Som en del av dette skal fylkestinget vedta finansielle måltall for fylkeskommunens økonomiske utvikling, jf. § 14-2.

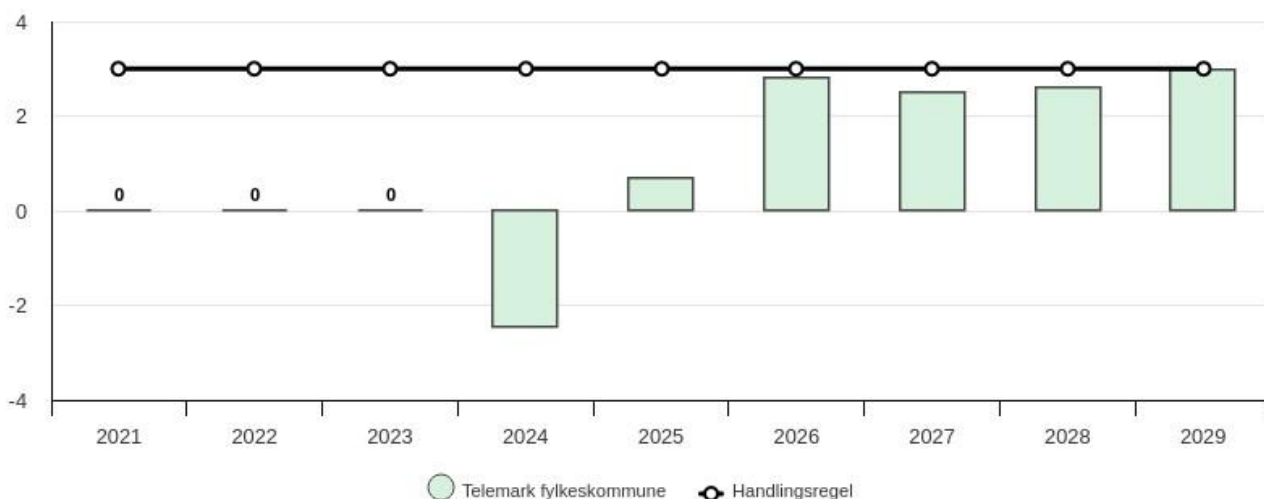
Fylkestinget vedtok i FT-sak 64/24 følgende finansielle måltall for Telemark fylkeskommune:

- Årlig netto driftsresultat skal utgjøre minimum 3 % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond (inkl. premieavviksfond og andre spesialfond) skal utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter
- Langsiktig lånegjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter holdes under 80 %.

Bakgrunnen for vedtaket er å oppnå et akseptabelt økonomisk handlingsrom. Et økonomisk handlingsrom er viktig for å kunne håndtere uforutsette situasjoner og normal risiko i et budsjett. Dette er risiko knyttet til rentenivå, pensjonsforpliktelser, skatt og lignende.

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Grafen er i %

Tabell	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
Telemark fylkeskommune	0,0 %	0,0 %	0,0 %	-2,5 %	0,7 %	2,8 %	2,5 %	2,6 %	3,0 %
Handlingsregel	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Netto driftsresultat viser hva fylkeskommunen sitter igjen med av løpende inntekter etter at løpende utgifter er trukket fra. I tillegg til inntekter og utgifter knyttet til den ordinære driften, inngår også

finansinntekter og finansutgifter. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat på om lag 4 % av brutto driftsinntekter for fylkeskommunene som nødvendig over tid, for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer og for å ha en sunn økonomi på sikt. Telemark fylkeskommune styrer foreløpig i henhold til et måltall som er litt lavere enn anbefalingen.

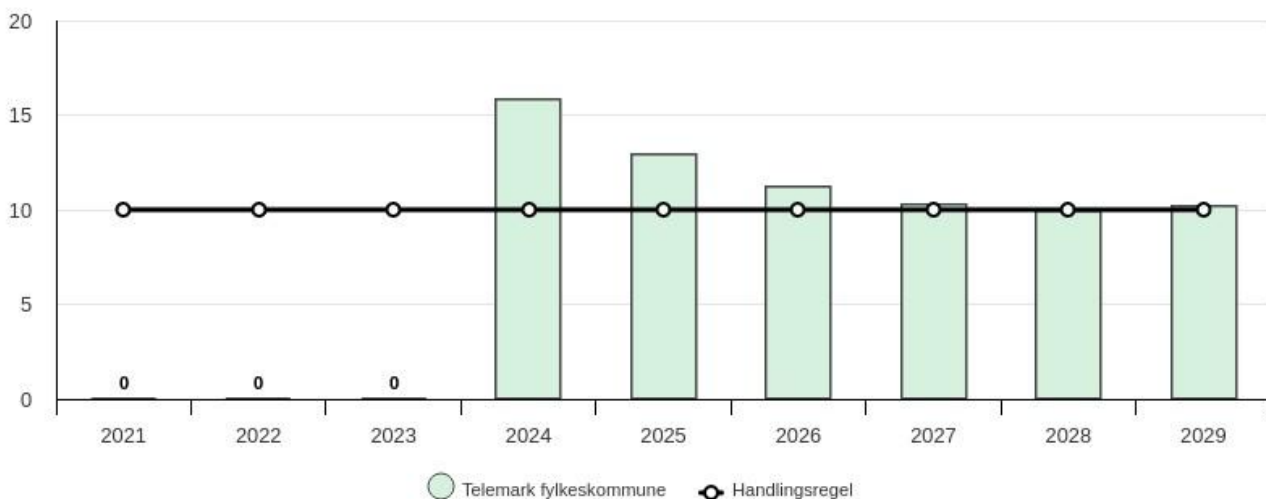
Et netto driftsresultat på 3 % av brutto driftsinntekter kan nås gjennom prioriteringer og omstillingsprosesser. Samtidig er det flere eksterne faktorer som påvirker netto driftsresultat, som for eksempel variasjon i skatteinntekter, pris- og lønnsvekst utover den kommunale deflator og finansutgifter. Det fylkeskommunen kan påvirke er driftsnivået.

Over den neste fire-årsperioden bør driften av den fylkeskommunen tilpasses overordnede rammebetingelser for å nå et tilfredsstillende nivå med bærekraftig økonomisk utvikling. For å oppnå dette er det helt nødvendig at driften i seksjoner og virksomheter holdes innenfor tildelt ramme. Et positivt netto driftsresultat kan avsettes til disposisjonsfond eller øke egenkapitalinnsatsen i investeringene. I årene som kommer bør fylkeskommunen hovedsakelig redusere økning i lånegjeld og derav redusere fremtidige rente- og avdragsutgifter.

I forslag til Handlings- og økonomiplan 2026-2029 utgjør netto driftsresultat 2,8 % av brutto driftsinntekter i 2026. Grafen over viser netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter for alle årene i planperioden.

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Grafen er i %

Tabell	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
Telemark fylkeskommune	0,0 %	0,0 %	0,0 %	15,9 %	12,9 %	11,2 %	10,3 %	9,9 %	10,2 %
Handlingsregel	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %	10,0 %

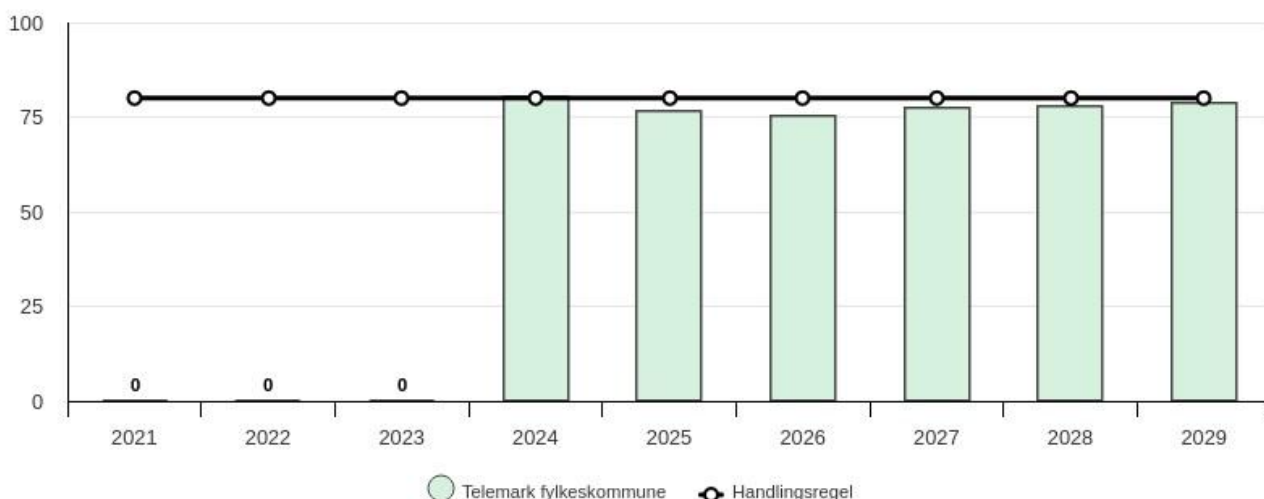
Fylkeskommunen har som mål å ha et disposisjonsfond i størrelsen 10 % av brutto driftsinntekter. Størrelsen på disposisjonsfondet gjør det mulig for fylkeskommunen å ha en stabil tjenesteproduksjon,

selv om økonomiske forhold skulle svinge. Utgangspunktet for beregningen er inngående saldo 2025 på disposisjonsfondet.

Grafen over viser disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter for alle årene i planperioden.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Grafen er i %

Tabell	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
Telemark fylkeskommune	0,0 %	0,0 %	0,0 %	80,3 %	76,8 %	75,5 %	77,4 %	77,9 %	78,7 %
Handlingsregel	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %	80,0 %

I investeringsplanen ligger en videreføring av pågående vedtatte investering fra 2025. Det foreslås å øke rammen til investering på tannhelse med 22,0 mill. kr til 32,0 mill. kr i planperioden for å investere i nødvendig utstyr som behandlingstoler, røntgen og OPG (panoramarøntgen). Nærmere omtale av investeringsprosjektene er med i sektorenes kapitler.

Fylkesdirektøren foreslår i økonomiplanen en egenfinansiering av investeringene i 2026 på 251,2 mill. kr, noe som tilsvarer 49,2 % av brutto investeringer. Investeringene finansieres videre med 8,7 % tilskudd fra andre, 6,7 % bruk av bundne investeringsfond og 35,5 % låneopptak.

Det er foreslått brutto investeringer på 510,9 mill. kr i 2026, dette fører til en netto gjeld på 75,5 % av brutto driftsinntekter.

Grafen over viser langsiktig lånegjeld i % av brutto driftsinntekter for alle årene i planperioden.

Fylkesdirektørens vurdering av økonomisk utvikling

Budsjettert netto driftsresultat ligger noe under vedtatt måltall gjennom planperioden. Det er igangsatt en rekke innsparingstiltak og utredninger. På kort sikt er det derfor akseptabelt med et lavere driftsresultat for å unngå enda større reduksjoner i tjenestenivå og dekningsgrader enn det som allerede følger av foreslåtte innsparingstiltak og forventede effekter av igangsatte utredninger. I perioden 2027-2029 forventes det at foreslåtte tiltak skal gi gradvis økt effekt i form av ytterligere innsparing.

Som i fjorårets budsjettprosess, legger fylkesdirektøren også denne gang opp til å bruke av disposisjonsfondet for å sikre at overføringene fra drift til investering, og dermed egenfinansiering holdes på et akseptabelt nivå gjennom hele planperioden.

Fylkeskommunens handlingsrom i drift er meget stramt. Innsparingstiltakene som er gjennomført i 2025 og som forsterkes i planperioden er krevende for organisasjonen, men en forutsetning for å kunne oppnå de måltallene som vises i denne økonomiplanen. Det er derfor nødvendig å gi seg noe tid til å vurdere hvordan den langsiktige finansielle handleevnen sikres.

Sparetiltak må konkretiseres og fordeles mellom rammeområdene, og dette er gjort i form av foreslåtte innsparingstiltak i de ulike rammeområdene. Foreslått redusert bemanning i planperioden er synliggjort og konkretisert i omfang og vil bli fordelt på tjenesteområdene. Dette gjør at vi får en gradvis forbedring av måltallet i planperioden.

Telemark fylkeskommune har etter hvert et tilpasset nivå på disposisjonsfondet. Det er derfor avgjørende at det er nivået på netto driftsresultat som bidrar til å opprettholde akseptable overføringer fra drift til investering gjennom planperioden. Dette er illustrert i grafen som viser utviklingen i beholdningen av disposisjonsfond. Med den illustrerte profilen reduseres disposisjonsfondet til et nivå som ligger noe under måltallet på 10 % av driftsinntektene.

Det er lagt opp til å bruke 50,0 mill. kr av disposisjonsfond i 2026. Vi må være oppmerksomme på at dette er engangsmidler og at risikoen for å ikke kunne håndtere uforutsette merutgifter eller mindreinntekter øker når disposisjonsfondet reduseres.

Når det gjelder måltallet for gjeldsgrad, er fylkeskommunen i ferd med å nå fastsatt måltall. Dette til tross for at planlagte investeringer ved blant annet Porsgrunn videregående skole foreløpig ikke er oppdatert med reelle rammeforutsetninger. Dette er også grunnen til at fylkesdirektøren foreslår å skyve ønskede investeringer ved Nome videregående skole avdeling Sørve ut i tid. En gjeldsgrad over 80 % krever at netto driftsresultat bør forbedres ut over det som ligger i denne handlings- og økonomiplanen. Investeringene og investeringsnivået må derfor prioriteres strengt.

For å sikre kontroll og skape handlingsrom for ønskede investeringer innenfor utdanning og samferdsel bør det vurderes om vi bør fastsette et måltall for overføring av brutto driftsinntekter fra drift til investering. I kommende økonomiplaner må fylkestinget også vurdere om måltallet for netto driftsresultat skal justeres opp som en konsekvens av økte investeringsbehov og større frie inntekter som er tiltenkt investeringsformål. Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefaler et nivå på 4 %.

Organisasjon og medarbeidere

Organisasjon

Visjon og verdier

Vår visjon, «Verdi for fremtida», uttrykker Telemark fylkeskommunes felles mål om å forvalte samfunnsoppdraget, ressursene, tradisjonene og kvalitetene i fylket vårt på en bærekraftig måte. Dyktige medarbeidere jobber sammen for å utvikle og levere verdifulle tjenester til innbyggerne i Telemark. Vi legger stor vekt på å bygge et arbeidsmiljø der kompetanse og erfaring deles og tas i bruk. I samarbeid med innbyggere, brukere og samarbeidspartnere skaper vi gode og bærekraftige løsninger som bidrar til å gjøre Telemark til et attraktivt fylke, både i dag og i framtida. Vi jobber strukturer med kompetanseutvikling på alle nivåer i organisasjonen.

Vi har et sterkt fokus på etikk og felles verdier, og for å nå visjonen vår er det avgjørende at våre valg og handlinger er forankret i disse verdiene. Telemark fylkeskommune skal kjennetegnes av kompetanse, samarbeid og åpenhet. Sammen med våre medarbeider- og lederprinsipper gir dette føringer for vårt arbeid og danner grunnlaget for vår organisasjonskultur og vårt arbeidsmiljø.

Organisering

Administrasjonen er organisert i fem stab- og sektorområder, ledet av hver sin fylkessjef som rapporterer til fylkesdirektøren. Hvert stab- og sektorområde er delt inn i seksjoner og virksomheter, hvor seksjons- og virksomhetsleder har ansvar for fag, personal og økonomi, og rapporterer direkte til sin fylkessjef. I seksjoner med team- eller klinikkledere ligger dette ansvaret hos dem, og de rapporterer til seksjonsleder. Fylkesdirektørens ledergruppe utgjør fylkeskommunens øverste administrative ledelse og består av fylkesdirektøren og de fem fylkessjefene.

Arbeidsgiverstrategi

Telemark fylkeskommune skal være en fremtidsrettet, brukervennlig og kostnadseffektiv organisasjon som støtter opp om vårt samfunnsoppdrag som bærekraftig tjenesteleverandør og samfunnsutvikler. For å møte fremtidens utfordringer satser vi på digitalisering og kontinuerlig utvikling. Vi legger vekt på å utvikle brukervennlige løsninger som møter behovene til innbyggere, brukere, politikere og medarbeidere.

Nærvær og sykefravær

Vi jobber systematisk for å redusere sykefraværet og skape helsefremmende arbeidsmiljøer, med økt jobbnærvær som et strategisk mål. Måltallet for nærvær er 95 %, noe som krever god oppfølging av de som er på jobb, samt forebygging av fravær. Rask og god sykefraværsoppfølging er viktig for at medarbeidere kan komme raskt tilbake i arbeid. Dette arbeidet bygger på intensjonene i avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA). Akkumulert fravær for hele organisasjonen er pr 31.8.25 på 5,49 %. Et høyt nærvær og medarbeidere som opplever psykologisk trygghet, mestring og motivasjon, er avgjørende for å lykkes med samfunnsoppdraget vårt. Godt nærværarbeid henger sammen med lederoppgaver som god rekruttering, oppfølging av nyansatte, hverdagsledelse og kompetanseutvikling. Våre lederprinsipper – motiverende, tilgjengelig og tydelig – bidrar til forutsigbarhet og trygghet, og hjelper ledere med å se, verdsette og involvere ansatte. Trivsel og et godt arbeidsmiljø virker forebyggende på fravær. Oppfølging skal starte tidlig uavhengig av fraværsgard, og vi har en rekke tiltak knyttet til sykefraværsoppfølging som kontinuerlig evalueres og tilpasses ulike utfordringer.

Medarbeiderreisen

For Telemark fylkeskommune er medarbeiderreisen helheten i hvordan vi tiltrekker oss, rekrutterer, utvikler og beholder viktig kompetanse. Medarbeiderreisen omfatter alle fasene i et arbeidsforhold – fra første kontakt til videreutvikling og eventuell avslutning av arbeidsforholdet.

Brukerbehov og digitalisering

Telemark fylkeskommune har gjennom vår digitaliseringsstrategi som er i tråd med den nasjonale strategien: Norge skal bli verdens mest digitaliserte land med fokus på å utvikle tjenestene våre. Målet er å gjøre offentlig sektor enklere og tryggere for innbyggerne, styrke næringslivet og modernisere offentlig forvaltning. Digitalisering skal understøtte forbedring i hver enkelt virksomhet og i sektoren som helhet.

Vi er pådrivere for nye løsninger, og ser stadig etter områder der teknologi utgjør en forskjell. Gjennom digitalisering tilrettelegger vi for brukervennlige løsninger som er tilpasset innbyggernes og ansattes behov. Vi kartlegger brukerreise, digitaliserer skjemaer og automatiserer tidkrevende prosesser for å effektivisere arbeidet. Vår kompetanse og gode prosjektstyring gjør at vi kan utvikle innovative løsninger

til det beste for innbyggerne i Telemark. Samtidig ivaretar vi informasjonssikkerhet i alle leveranser og jobber for at fylkeskommunen har tilgang til nødvendig digital kompetanse.

Klimabudsjett

Introduksjon

Klimabudsjett er et styringsverktøy som skal bidra til å oppnå klimagassreduksjoner og andre vedtatte klimamål. Klimabudsjettet presenterer tiltak for å redusere klimagassutslipp (heretter kalt utslipp), anslått effekt av tiltakene og fordeler ansvaret for gjennomføringen. Måling av egne utslipp skjer gjennom klimagassregnskapet i årsmeldingen og følger Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen).

Klimabudsjettprosessen er en del av økonomiplanprosessen, og alle seksjoner kommer med forslag til tiltak innenfor sine ansvarsområder. Klimabudsjettet synliggjør og legger grunnlag for prioriteringer, styring og oppfølging av aktuelle tiltak. Rapportering på status av klimatiltak i tertialrapportene skal sørge for god styring av arbeidet.

Klimamål

Klimalovens § 3 sier at målet for Norge som helhet skal være at klimagassutslippene i 2030 reduseres med minst 55 % fra nivået i referanseåret 1990. Dette er knyttet til FNs klimamål (Parisavtalen). For å følge opp dette har Telemark fylkeskommune vedtatt mål om å redusere utslippene fra regionen med 60 % innen 2030, sammenlignet med 2009. [Miljødirektoratet publiserer årlig statistikk for klimagassutslipp](#) som skjer geografisk innenfor kommunene med en tidsserie som går tilbake til 2009, og derfor er dette året brukt som referanseår.

For egen virksomhet har Telemark fylkeskommune vedtatt å *redusere direkte utslipp med 70 % innen 2030, sammenlignet med 2020*. Dette er året fylkeskommunen opprettet sitt første klimaregnskap med metoden som brukes i dag. Det er også vedtatt et mål om å *redusere energiforbruket for egen virksomhet med 15 % i samme periode*.

For fylkeskommunens virksomhet er det i tillegg vedtatt mål om at *all kollektivtrafikk på veg i Telemark skal være fossilfri innen 2027* og at *klimagassutslipp forbundet med rammeavtaler og kontrakter i vegsektoren og for elevtransport skal være kartlagt i løpet av 2024*.

Telemark fylkeskommune har begynt arbeidet med å rullere og oppdatere regional klimaplan. Videre oppdatering av fylkeskommunens klimamål vil behandles i denne.

Situasjonsbeskrivelse

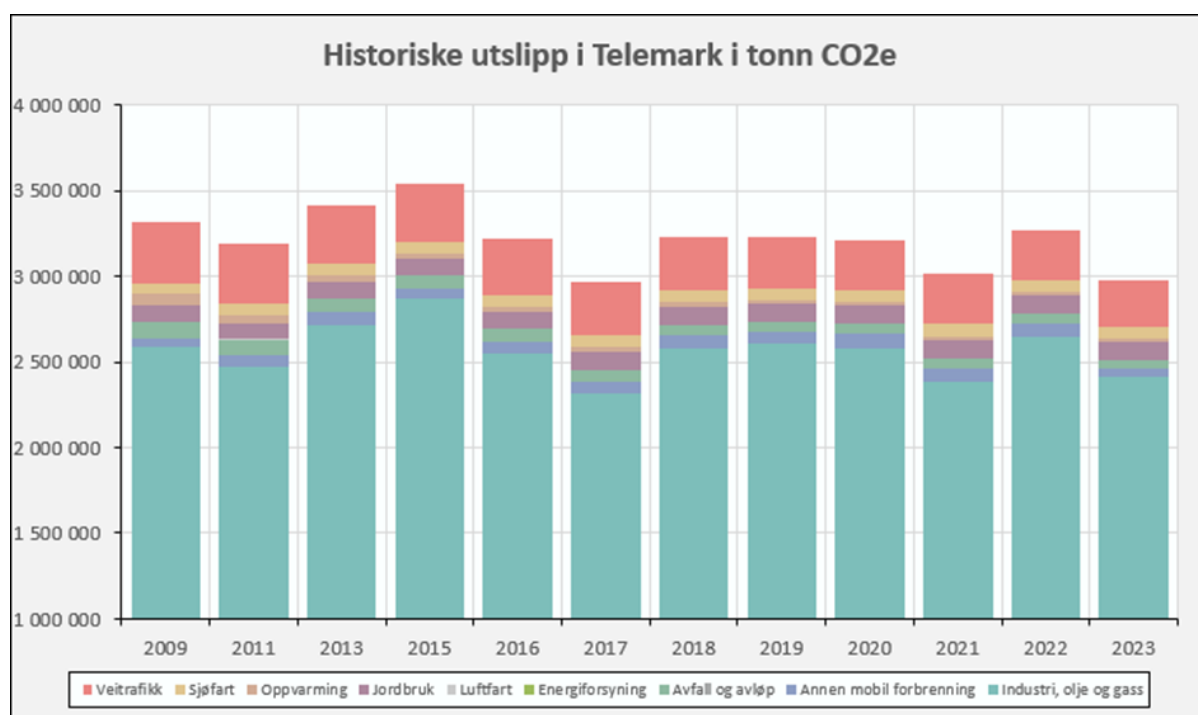
Grenlandsregionen i Telemark er preget av tung industri, noe som gjenspeiles i utslippsstatistikken for fylket. I dette kapittelet gis det en kort innføring i utslippsituasjonen i fylket og i egen organisasjon.

Historiske utslipp i regionen

Miljødirektoratet publiserer hvert år klimagassregnskap for alle kommunene i Norge.

Beregningsmetoder blir stadig forbedret og gjort gjeldende bakover i tid, og resultatet er en dataserie som strekker seg tilbake til 2009 av god kvalitet. Alle utslipp som foregår innenfor kommunenes grenser er kartlagt og fordelt på utslippssektorer som for eksempel oppvarming, jordbruk og veitrafikk.

Utslippstall fra egen organisasjon er innhentet og beregnet av administrasjonen i Telemark fylkeskommune basert på sist tilgjengelig informasjon om utslippsintensitet per kg eller liter drivstoff, og lignende.

Utvikling i utslipp av klimagasser i Telemark fra 2009 til 2023. Kilde: Miljødirektoratet.

Utslippene i regionen Telemark er dominert av industrien, hovedsakelig av fem anlegg i Grenland. I 2023 sto kategorien «industri, olje og gass» for 81 % av alle utslippene i Telemark, og dette er utslippskategorien som varierer mest fra år til år. Fra 2009 til 2023 har de totale utslippene variert mellom 2,97 millioner tonn og 3,55 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, og var i 2023 på 2,98 millioner tonn, en nedgang på 8,8 % fra året før. Avfall og avløp, veitrafikk og oppvarming er de sektorene som har sett størst reduksjoner i perioden. For å nå målet om 60 % reduksjon av klimagasser innen 2030, må cirka 236 000 tonn CO₂e kuttes årlig.

For mer informasjon om utslippene i Telemark, sjekk ut «[Kunnskap om Telemark](#)», på Telemark fylkeskommune sine nettsider.

Fylkeskommunens egen drift

Telemark fylkeskommune leverer en rekke tjenester til samfunnet og gjennomfører egne aktiviteter som har et klimafotavtrykk. Dette inkluderer alt fra bygging, drift og vedlikehold av fylkesveinettet til drift av skoler, kollektivtrafikk og tannhelseklinikker. I en virksomhets klimagassregnskap så deler man utslippene i tre kategorier: **direkte utslipp** (*klimafokus 1*), **indirekte utslipp fra kjøpt energi** (*klimafokus 2*) og **indirekte utslipp fra forbruk av varer og tjenester** (*klimafokus 3*). I klimagassregnskapet til regionen ser man kun på *klimafokus 1*, mens for en virksomhet er det viktig å kartlegge hele påvirkningen man har på klimaet ved å inkludere bruk av energi, innkjøp og anskaffelser, og andre innleide tjenester. Tabellen under viser klimagassregnskapet for Telemark fylkeskommunes virksomhet i 2024.

Kategori	Beskrivelse	Utslipp (kg)	Andel
Klimafokus 1 0,5 %	Oppvarming av bygg	-	
	Drivstoff	199 616	100 %
	Sum klimafokus 1	199 616	kg CO2e
Klimafokus 2 0,6 %	Bygg og elbiler	155 053	60 %
	Veidrift	64 440	25 %
	Fjernvarme/-kjøling	48 328	19 %
	Solenergi	- 9 559	-4 %
	Sum klimafokus 2	258 263	
Klimafokus 3 98,9 %	Avfall	91 077	0 %
	Kollektiv	4 185 998	10 %
	Ferger	882 838	2 %
	Fylkesveier	35 653 431	87 %
	TT og skoleskyss	183 022	0 %
	Tjenestereiser	198 040	0 %
	Postkjøring	666	0 %
	Sum klimafokus 3	41 195 071	kg CO2e

Oversikt over klimagassutslipp og energibruk fra fylkeskommunens egen virksomhet i 2024.

Klimafokus 1 består i 2024 kun av drivstofforbruk for egne kjøretøy. Det vil si biler og andre tyngre kjøretøy som eies og leases av administrasjonen, skolene og andre i fylkeskommunens egen virksomhet. Kjøretøy som driftes gjennom kontrakter og tjenester er ikke inkludert her.

Klimafokus 2 inneholder all energien brukt til oppvarming av egne bygg, og belysning og tunelldrift på fylkesveinettet. Produksjon av egen energi med solceller og lading av elbiler er også inkludert. Utslippsfaktoren som er benyttet i tabellen ved bruk av strøm er hentet fra NVE, «[Strømdeklarasjoner](#)», og var på 15 gram CO2e/kWh ved utregningstidspunktet. Det ble brukt såkalt «lokasjonsbasert metode». Ved bruk av «markedsbasert metode» er utslippsfaktoren på 599 gram CO2/kWh, og totalt utslipp i klimafokus 2 blir da 10,7 millioner kg CO2e.

Klimafokus 3 inneholder alle tjenestene og kontraktene som fylkeskommunen kjøper inn for å dekke ansvarsområdene sine. Her skal også alle indirekte utslipp ved anskaffelser og innkjøp kartlegges, men dette er ikke gjort for 2024. Av klimagassregnskapet kommer det frem at klimafokus 3 står for nesten 99 % av alle utslippene til fylkeskommunen, og at 87 % av disse kommer fra bygging, drift og vedlikehold av fylkesveinettet.

Mer detaljert oversikt over klimaregnskapet finnes i årsmeldingen for 2024.

Fylkeskommunens rolle

Fylkeskommunen kan gjennom sine roller påvirke ulike klimatiltak, enten som pådriver eller tilrettelegger. [Klimakur 2030](#) har beskrevet rollen slik:

Fylkeskommunen kan i stor grad påvirke utslipp fra egen virksomhet selv. For eksempel utslipp fra egne kjøretøy, bygg- og anleggsvirksomhet og gjennom klimakrav i egne innkjøp. Det største potensialet for å bidra til utslippsreduksjoner har fylkeskommunen imidlertid gjennom å påvirke gjennomføringen av klimatiltak hos andre aktører. Fylkeskommunen har ulike roller som er relevante i klimaarbeidet:

- Samfunnsutvikler
- Myndighetsutøver

- Tjenesteleverandør
- Eier og drifter
- Innkjøper

Som myndighetsutøver er fylkeskommunen regional planmyndighet og de regionale planene legger føringer for kommunale arealplaner. Regionale planer er spesielt viktige for å ivareta transport- og bosettingsmønstre.

Som tjenesteleverandør, og dermed som innkjøper, er ansvaret for kollektivtransport særegent for fylkeskommunene. Telemark fylkeskommune kan benytte innkjøp til å realisere nullutslippsløsninger for busser, ferger, og hurtigbåter. Som ansvarlig for kollektivtrafikken kan fylkeskommunene også bidra til transportløsninger som støtter opp om en helhetlig arealbruk.

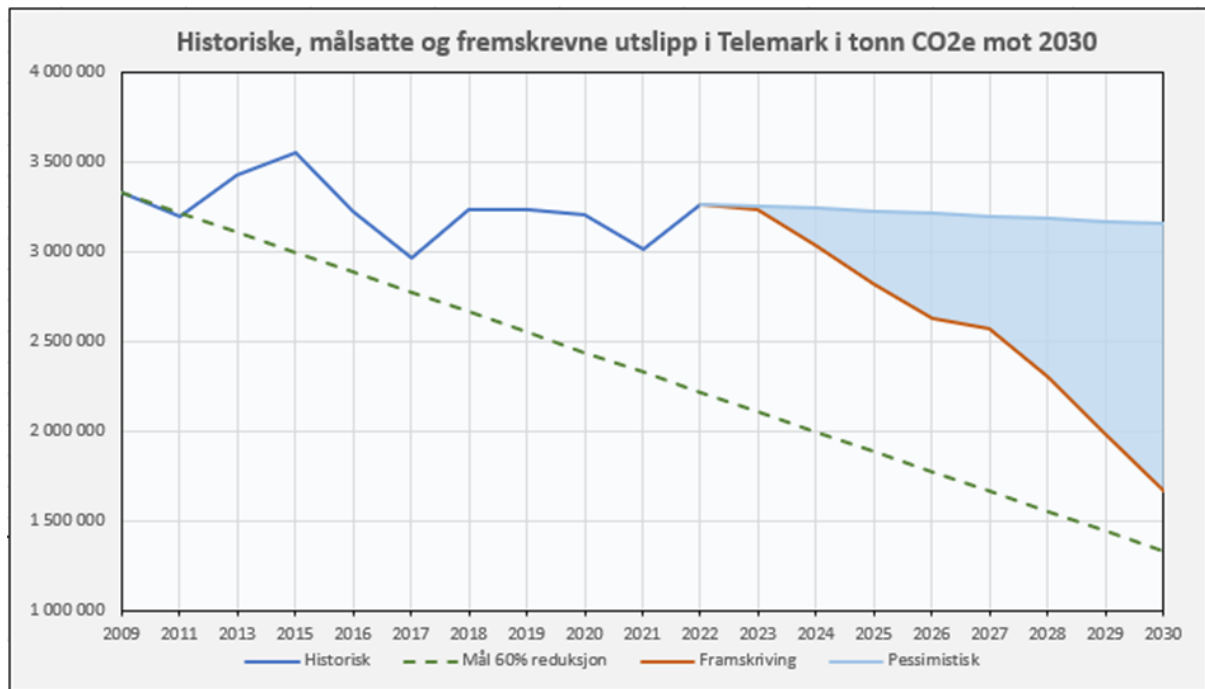
Som eier og drifter av flere publikumsrettede virksomheter, videregående skoler og kontorarbeidsplasser, har fylkeskommunen ansvar for å lokalisere disse slik at de bidrar til reduksjon av biltransport, økt gange, sykkel- og kollektivtransport og bedre bymiljø i tråd med statlige planretningslinjer for bolig-, areal- og transportplanlegging. Som veieiere har fylkeskommunen ansvaret for å bygge, drifte og vedlikeholde veier.

Referansebane

En referansebane beskriver fremtidig utvikling i klimagassutslippene og er et verktøy for å vurdere den løpende progresjonen på vei mot målet som er satt for Telemark. Referansebanen tar utgangspunkt i historiske utslipp og viser fremtidig utslippsbane dersom det ikke gjennomføres noen tiltak. En tiltaksbane viser utslippsbanen dersom man gjennomfører de foreslåtte tiltakene.

Det er ikke utarbeidet en referansebane med tiltaksbane for fylkeskommunens egen drift, siden det hersker stor usikkerhet i tallgrunnlaget for historiske utslipp i egen virksomhet sammen med Vestfold. Referansebanen under gjelder for samfunnet i Telemark, og selv om fylkeskommunens egne klimatiltak i liten grad vil påvirke det totale utslippet i Telemark er det interessant å se nærmere på tiltakene som er foreslått av industrien.

I 2020 utarbeidet SINTEF «Veikart for en klimapositiv industriregion» for Grenlandsindustrien, på vegne av klyngen Powered by Telemark, med hensikt i å beskrive og illustrere hva som skal til for at prosessindustrien i regionen skal kunne senke sine klimagassutslipp drastisk for å komme til nullutslipp eller bli klimapositiv. Veikartet er oppdatert to ganger, senest i 2024, og inkluderer en tiltaksliste for industrien. Tiltakslisten er illustrert i tiltaksbanen nedenfor.

Referanse- og tiltaksbane for Telemark, i tonn CO₂e per år. Kilder: Miljødirektoratet, Statsbudsjettet 2023 og «Veikart for en klimapositiv industriregion»

Grafen viser historiske utslipp frem til 2022, og fremskrevne utslipp delt i to: en pessimistisk framskrivning og en optimistisk framskrivning. Den pessimistiske viser banen dersom man ikke innfører noen andre tiltak enn det som ligger inn i statsbudsjettets framskrivninger for nasjonale transportutslipp. Teknologiforbedringer på drivstoff og kjøretøy fører til at utslipp fra veitrafikken vil reduseres uavhengig av hvilke grep vi tar. Den optimistiske framskrivningen viser utslippsbanen dersom tiltakene som er foreslått og planlagt i veikartet til Powered by Telemark blir gjennomført i tidsrommet som er foreslått. Det er ikke medberegnet mulighetene for nyetablering av industri, og dermed nye kilder til utslipp av klimagasser.

Om industriens tiltak blir gjennomført eller ikke avhenger av flere faktorer, blant annet tilgang på kraft i nettet, og kostnader på og tilgjengeligheten til kritiske ressurser. Mye av dette er utenfor fylkeskommunens påvirkningsrekkevidde. Nettsituasjonen i fylket er av stor betydning for industriens stedlige fremtidsmuligheter. Store deler av industriens planlagte utslippskutt er avhengig av å få tilført nok elektrisitet for å gjennomføre tiltakene. En kritisk nettsituasjon har gjort at flere selskaper i senere tid har fått tilbud om tilknytning på vilkår om utkobling. I oktober 2023 ble nettselskapet Lede varslet av Statnett om at nettet er fullt. Tilnærmet all tilgjengelig kapasitet i eksisterende nett og planlagt nett i Telemark fram til 2035 er nå reservert.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Andre samfunnseffekter

Klimatiltak	Sektor	Kilde
Kartlegging av utslipp i utbyggingsprosjekter ved bruk av VegLCA	Annen mobil forbrenning	Bygg og anlegg
Klima i planlegging	Annet	Annet
Ny regional plan for klima, energi og grønn omstilling	Annet	Annet
Videreføre streng arealpolitikk i samsvar med lovverk og regjeringens forventninger. Særlig fokus på landbruksjord og myr	Arealbruk	Utslipp og opptak av klimagasser
Industriell symbiose	Industri, olje og gass	Industri, olje og gass
Samhandlingsarena for grønn industri	Industri, olje og gass	Industri, olje og gass
Klima- og energinettverket	Miljøledelse	Annet

Kompetansetiltak - heve kompetansen til kommunene i samarbeid med Statsforvalter	Miljøledelse	Annet
Sum		

Beskrivelse klimatiltak

Industriell symbiose

Som et initiativ for å intensivere arbeidet om å oppnå de nasjonale klimamålene, samarbeider alle landets fylkeskommuner, Siva, Forskningsrådet og Innovasjon Norge, i det som omtales som «den nasjonale missions-satsningen», for å realisere tre definerte avgrensede samfunnsoppdrag:

- utvikle industriell symbiose på tvers av verdikjeder
- bygge infrastruktur for det grønne skiftet
- kompetanseløft for å realisere de grønne verdikjedene

Arbeidet skal gjennomføres regionalt, ledet av fylkeskommunene. Telemarks arbeid skal gjennomføres med prosjektet «Sirkulære Telemark 2030». Prosjektet er treårig, fra oktober 2024 til oktober 2027. Overordnet mål er å støtte, oppmuntre og hjelpe næringslivet i Telemark til å nå viktige mål for den grønne omstillingen med lavere CO2-utslipp, grønne arbeidsplasser og økonomisk verdiskaping, gjennom sirkulær økonomi. Vedtatt i Hovedutvalg for næring og reiseliv (sak 93/22) i Vestfold og Telemark FK.

Kartlegging av utslipp i utbyggingsprosjekter ved bruk av VegLCA

For å kunne sette riktige og realistiske krav til reduksjon i klimagassutslipp trengs et godt datagrunnlag med historiske data å måle mot. Etablering og utvikling av databanken er derfor avgjørende for å kunne innføre krav knyttet til klimagassutslipp i fremtidige fylkesvegprosjekter.

Klima i planlegging

Seksjon for klima, næring og innovasjon gir faglige innspill til konsesjonssøknader om vann-, vind- og solkraft, reguleringsplaner og lignende, kunnskapsdeling gjennom nettverk og i regionalt planforum.

Klima- og energinettverket

Drift og utvikling av Klima- og energinettverket i Vestfold og Telemark. Nettverket har rundt 64 medlemmer fra kommuner, næringsliv og academia. Nettverket har som formål å bidra til fylkenes klimamål, ved at medlemmene kommer i gang med konkrete klimatiltak som klimaregnskap, klimabudsjett, klimakrav i innkjøp, forankring av klimaarbeidet i toppledelsen m.m.

Kompetansetiltak - heve kompetansen til kommunene i samarbeid med Statsforvalter

Bidra til økt kompetansebehov i kommunene for å få større faglig tyngde. Fokus på plan- og bygningsloven.

Ny regional plan for klima, energi og grønn omstilling

I løpet av 2025 ble planprogram for “regional plan for klima, energi og grønn omstilling” lagt ut på høring og vedtatt. Kunnskapsgrunnlag og planforslaget vil utarbeides og ferdigstilles i 2026.

Samhandlingsarena for grønn industri

Samhandlingsarena for grønn industri er en møtearena med fylkeskommune som vertskap, som sikter mot å skape et bredt samarbeid mellom aktører i regionen på tvers av sektorer, teknologi og geografi. Ved å være en koblingsboks på tvers av aktører og sammen identifisere muligheter og barrierer, er målet er å innovere og finne løsninger, slik at Grenland og Telemark for øvrig blir en klimapositiv

industriregion med god kraftbalanse.

<https://telemarkfylke.no/no/meny/tjenester/klima/samhandlingsarena-for-gronn-industri/>

Videreføre streng arealpolitikk i samsvar med lovverk og regjeringens forventninger. Særlig fokus på landbruksjord og myr

Videreføring av restrektiv linje i planuttalelser, samt null-visjon om bruk av landbruksjord, vil bidra til at CO2-utslipp ikke øker.

Direkte utslipp

Klimatiltak	Sektor	Kilde
Klimasats: Klimavennlig masseforvaltning i anleggsprosjekter	Annen mobil forbrenning	Bygg og anlegg
Biogass i tungtransporten	Veitrafikk	Tunge kjøretøy
Sum		

Beskrivelse klimatiltak

Biogass i tungtransporten

Arbeidsgruppe i Klima- og energinettverket med formål å øke kunnskapen om og bruken av biogass i tungtransporten i regionen. Arbeidsgruppen består av representanter fra forskjellige aktører, blant annet produsenter, forbrukere av biogass, kommuner m.m.

Klimasats: Klimavennlig masseforvaltning i anleggsprosjekter

Klimasatsprosjektet (har mottatt 150.000 kr i klimasatsmidler) skal kartlegge mengde og typer masser fylkeskommunen håndterer i sine anleggsprosjekter i dag, samt mengde og typer masser som skal håndteres i kommende prosjekter. Klimasatsprosjektet vil også se på masseflyten mellom prosjektene og utrede hva som skal til for å oppnå massebalanse i prosjektporteføljen. Prosjektet er et samarbeid med Vestfold fylkeskommune. Fremover vil det i tillegg søkes om klimasatsmidler inn mot bruk av elektriske anleggsmaskiner.

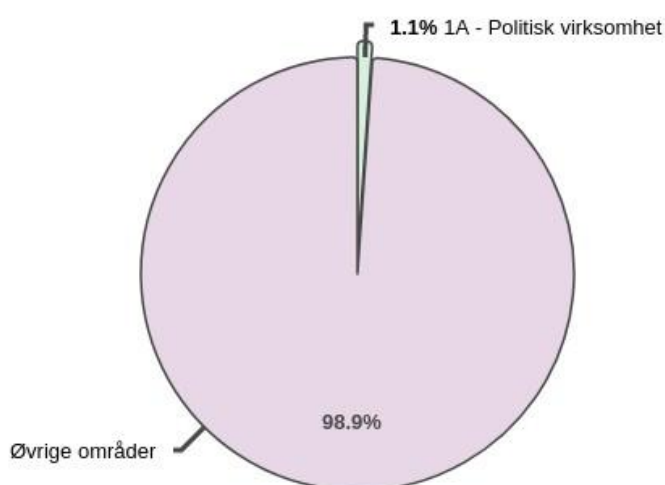
Fylkeskommunens tjenesteområder

1A - Politisk virksomhet

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fylkeskommunen er en politisk styrt organisasjon. Fylkestinget er det øverste folkevalgte organet og fylkeskommunens øvrige politiske organer utgår fra fylkestinget. Den politiske ledelsen består av fylkesordfører og fylkesvaraordfører, sammen med lederne for de fire hovedutvalgene.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjetttramme er utgangspunktet for foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	43 588	43 588	43 588	43 588
Sum Tekniske justeringer	484	484	484	484
Sum Vedtak forrige periode	-1 000	0	-1 000	0
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	1 025	1 025	1 025	1 025
Konsekvensjusteringer	509	1 509	509	1 509
Konsekvensjustert ramme	44 097	45 097	44 097	45 097
Nye tiltak				
Økning budsjett for kontrollutvalget	111	111	111	111
Sum Nye tiltak	111	111	111	111
Nye tiltak og realendringer	111	111	111	111
Ramme 2026-2029	44 208	45 208	44 208	45 208

Nye tiltak

Økning budsjett for kontrollutvalget

Fylkesdirektøren foreslår å øke rammen med 0,1 mill. kr i henhold til vedtak fra Telemark kontrollutvalg sak 31/25 Budsjett for kontrollutvalgsarbeid og revisjon 2026.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Politisk ledelse og politiske utvalg	27 659	29 998	29 158	30 158	29 158	30 158
Kontrollutvalg	5 225	5 864	5 975	5 975	5 975	5 975
Tilskudd til politiske partier	8 499	8 750	9 075	9 075	9 075	9 075
Sum	41 383	44 612	44 208	45 208	44 208	45 208

Sammendrag budsjett

Politisk virksomhet er et overordnet budsjettområde der utgifter til godtgjørelse og drift er samlet, samt utgifter til kontrollutvalget og tilskudd til politiske partier.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett ikke innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Sektorens budsjettamme er foreslått styrket med 0,1 mill. kr i tråd med kontrollutvalgets budsjettforslag for 2026. For 2026 har sektoren en foreslått netto driftsramme på 44,2 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	26 100	25 733	25 733	25 733	25 733	25 733
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 250	10 129	9 724	10 724	9 724	10 724
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 280	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	8 791	8 750	8 750	8 750	8 750	8 750
Sum Driftsutgifter	43 421	44 612	44 208	45 208	44 208	45 208
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-9	0	0	0	0	0
Refusjoner	-2 029	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-2 038	0	0	0	0	0
Sum	41 383	44 612	44 208	45 208	44 208	45 208

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget	Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	10,0 %	10,0 %
		Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	80,0 %	80,0 %
		Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %

Alternative tiltak

Beløp i 1000

	Endringskode	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Forenklet møteopplegg for fylkesting	Innsparingstiltak	-600	-600	-600	-600
Forenklet møteopplegg for hovedutvalg	Innsparingstiltak	-290	-290	-290	-290
Forenklet møteopplegg for ungdomsråd	Innsparingstiltak	-150	-150	-150	-150
Sum		-1 040	-1 040	-1 040	-1 040

Beskrivelse

Forenklet møteopplegg for fylkesting

Dersom fylkestingsmøter avholdes på Telemarkshuset eller andre egne lokaler uten overnatting og bevertning etter møte ligger det en mulig innsparing på 600.000 kroner. I arbeidsstrømmen Sammen mot 2029 vil det igangsettes en egen arbeidspakke som vil gjennomgår politisk aktivitet.

Forenklet møteopplegg for hovedutvalg

Dersom hovedutvalgsmøter avholdes på Telemarkshuset eller i egne lokaler uten overnatting og bevertning etter møte ligger det en mulig innsparing på 290.000 kroner. I arbeidsstrømmen Sammen mot 2029 vil det igangsettes en egen arbeidspakke som vil gjennomgår politisk aktivitet.

Forenklet møteopplegg for ungdomsråd

Dersom Ungdomstinget avholdes på Telemarkshuset, uten overnatting ligger det en mulig innsparing på 150.000 kroner. I arbeidsstrømmen Sammen mot 2029 vil det igangsettes en egen arbeidspakke som vil gjennomgår politisk aktivitet.

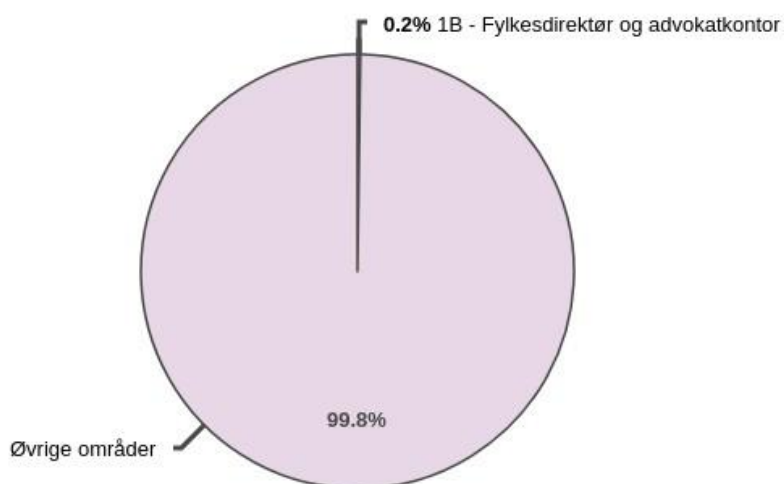
1B - Fylkesdirektør og advokatkontor

Beskrivelse av dagens virksomhet

Fylkeskommunens personvernombud er lagt til fylkesdirektørens område. Personvernombudet støtter fylkeskommunen i å oppfylle pliktene virksomheten har etter personvernregelverket.

Fylkesadvokatkontoret er et internt og sektoruavhengig advokatkontor, som bidrar til å fremme rettssikkerhet og kvalitetssikring, forebygge tvister og håndtere juridiske saker profesjonelt og effektivt. Advokatene gir uavhengige juridiske råd til alle deler av virksomheten. Fylkesadvokatkontoret styrkes med én advokat fra 2026.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjetttramme er utgangspunktet for foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	6 684	6 684	6 684	6 684
Sum Tekniske justeringer	10	10	10	10
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	1 790	1 790	1 790	1 790
Konsekvensjusteringer	1 800	1 800	1 800	1 800
Konsekvensjustert ramme	8 484	8 484	8 484	8 484
Nye tiltak				
Styrke Fylkesadvokatkontoret	500	500	500	500
Sum Nye tiltak	500	500	500	500
Nye tiltak og realendringer	500	500	500	500
Ramme 2026-2029	8 984	8 984	8 984	8 984

Nye tiltak

Styrke Fylkesadvokatkontoret

Fylkesdirektøren har observert at det i enkelte sektorer benyttes en del midler på ekstern juridisk bistand, som muligens i større grad kunne vært håndtert internt dersom Fylkesadvokatkontoret hadde hatt økt kapasitet. For å styrke den interne juridiske kompetansen, har fylkesdirektøren besluttet å opprette én ny advokatstilling. Det foreslås at finansieringen av denne stillingen kan skje ved en mindre reduksjon i budsjettrammen til fylkeskommunale fellesutgifter på 0,5 mill. kr, samt at resterende finansiering forutsettes dekket gjennom belastning på løpende investeringsprosjekter i sektor for Samferdsel.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkesdirektør	4 209	5 385	5 385	5 385	5 385	5 385
Fylkesadvokatkontor	2 929	3 089	3 599	3 599	3 599	3 599
Sum	7 138	8 474	8 984	8 984	8 984	8 984

Sammendrag budsjett

Fylkesdirektør og advokatkontor består hovedsakelig av lønn- og personalutgifter.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Sektorens budsjettamme er med dette foreslått økt med 0,5 mill. kr for å styrke Fylkesadvokatkontoret. For 2026 har sektoren en foreslått netto driftsramme på 9,0 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	6 320	8 398	8 898	8 898	8 898	8 898
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	818	76	86	86	86	86
Overføringsutgifter	92	96	96	96	96	96
Sum Driftsutgifter	7 231	8 570	9 080	9 080	9 080	9 080
Driftsinntekter						
Refusjoner	-92	-96	-96	-96	-96	-96
Sum Driftsinntekter	-92	-96	-96	-96	-96	-96
Sum	7 138	8 474	8 984	8 984	8 984	8 984

Måltabell

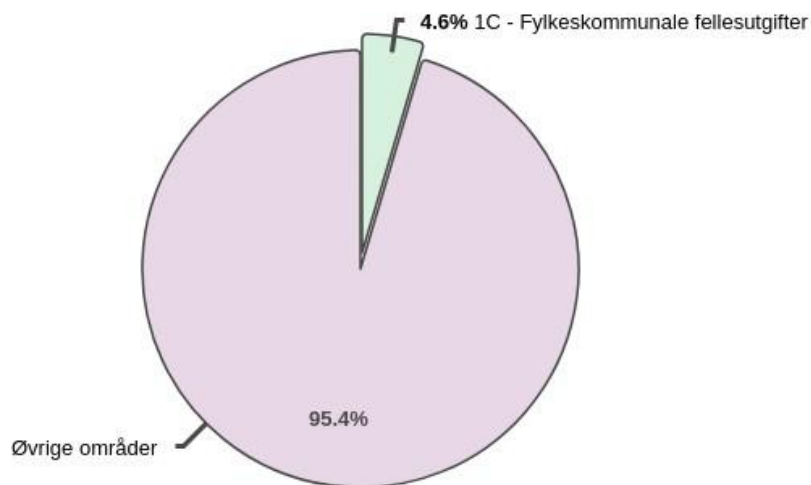
Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenestoområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					

1C - Fylkeskommunale fellesutgifter

Innledning

Fylkeskommunale fellesutgifter samler utgifter som pensjon, andre sentrale avsetninger, og ulike utgifter for fylkeskommunen som varig eller midlertidig ikke kan allokere til støtte- eller tjenestesektorer på grunn av utgiftenes natur. Samlet netto driftsramme for fylkeskommunale fellesutgifter er 77,3 mill. kr i 2026.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst, endringer i pensjon og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjettamme er utgangspunktet før foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	87 763	87 763	87 763	87 763
Sum Tekniske justeringer	-19 198	-9 066	-14 657	-12 551
Sum Vedtak forrige periode	5 856	1 050	11 956	11 956
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	-41 064	-41 564	-41 864	-41 864
Konsekvensjusteringer	-54 405	-49 580	-44 565	-42 458
Konsekvensjustert ramme	33 358	38 183	43 199	45 305
Innsparingstiltak				
Bemanningsreduksjon i planperioden	0	-36 500	-58 500	-75 000
Styrke Fylkesadvokatkontoret	-500	-500	-500	-500

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Sum Innsparingstiltak	-500	-37 000	-59 000	-75 500
Nye tiltak				
Prop. 1 S (2025–2026) Deflatorkompensasjon - lønnsvekst 2026	57 000	57 000	57 000	57 000
Sum Nye tiltak	57 000	57 000	57 000	57 000
Nye tiltak og realendringer	56 500	20 000	-2 000	-18 500
Ramme 2026-2029	89 858	58 183	41 199	26 805

Innsparingstiltak

Bemanningsreduksjon i planperioden

Telemark fylkeskommune må tilpasse både drift og bemanning til en ny økonomisk virkelighet. I den sammenheng går vi gjennom drift og bemanning, slik at vi kan sørge for å få best mulige tjenester til innbyggerne basert på våre nye rammebetingelser.

I samband med budsjettarbeidet for 2025 og videre nå for 2026 er det jobbet bredt med innsparingstiltak. For å kunne nå de vedtatte finansielle måltallene som sikrer økonomisk og politisk handlefrihet ser vi at innen utgangen av 2029 må vi redusere driftsbudsjettet med 50-90 årsverk. En stor organisasjon som Telemark fylkeskommune har noe turnover, altså at ansatte slutter fordi de går av med pensjon eller finner seg en annen jobb. De siste årene har denne turnoveren ligget over 5 %. Vi har derfor tro på at vi kan oppnå nødvendig bemanningsreduksjon gjennom naturlig avgang og frivillige løsninger. Frivillig intern oppgaveflytting kan også benyttes i denne sammenheng.

Dette innebærer at alle sektorer skal arbeide mot en bemanningsreduksjon på 5 % i løpet av planperioden. Utgangspunktet er bemanningssituasjonen per 31.12.2025. Ved helt spesielle behov for kritisk kompetanse skal bemanningsrådet benyttes.

Fylkessjefene i de ulike sektorene har ansvar for å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. I arbeidsstrømmen «Sammen mot 2029» settes det i gang en egen arbeidspakke, Bemanning 2, som vil se på bemanningsreduksjonen i et helhetlig perspektiv og vurdere ulike muligheter for hvordan dette kan gjennomføres.

Administrasjonen vil legge fram en plan i løpet av våren 2026 for hvordan vi skal håndtere dette. Både tillitsvalgte og ansatte skal bli involvert.

Styrke Fylkesadvokatkontoret

Fylkesdirektøren har observert at det i enkelte sektorer benyttes en del midler på ekstern juridisk bistand, som muligens i større grad kunne vært håndtert internt dersom Fylkesadvokatkontoret hadde hatt økt kapasitet. For å styrke den interne juridiske kompetansen, har fylkesdirektøren besluttet å opprette én ny advokatstilling. Det foreslås at finansieringen av denne stillingen kan skje ved en mindre reduksjon i budsjetttrammen til fylkeskommunale fellesutgifter på 0,5 mill. kr, samt at resterende finansiering forutsettes dekket gjennom belastning på løpende investeringsprosjekter i sektor for Samferdsel.

Nye tiltak

Prop. 1 S (2025–2026) Deflatorkompensasjon - lønnsvekst 2026

Fylkesdirektøren foreslår å sette av 64,0 mill. kr til lønnsvekst basert på forutsetninger i regjeringens forslag til statsbudsjett om en forventet lønnsvekst i 2026 på 4,0 %. Den sentrale avsetningen fordeles etter effektivering av resultatet av lønnsforhandlinger i 2026.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fellesutgifter	3 713	35 624	77 244	40 244	17 944	1 444
Pensjon	-26 541	7 566	12 614	17 939	23 255	25 361
Sum	-22 828	43 189	89 858	58 183	41 199	26 805

Sammendrag budsjett

Fellesutgifter

Sentralt område for fylkeskommunale fellesutgifter og sentrale avsetninger. Det er beregnet en sentral avsetning til lønnsvekst basert på forutsetninger fra Statsbudsjettet.

I planperioden er det planlagt et innsparingstiltak, som midlertidig er innarbeidet på fellesutgiftene, som innebærer at alle sektorer skal arbeide mot en bemanningsreduksjon på 5 % i løpet av planperioden. Utgangspunktet er bemanningssituasjonen per 31.12.2025. Ved helt spesielle behov for kritisk kompetanse skal bemanningsrådet benyttes.

Fylkessjefene i de ulike sektorene har ansvar for å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. I arbeidsstrømmen «Sammen mot 2029» settes det i gang en egen arbeidspakke, Bemanning 2, som vil se på bemanningsreduksjonen i et helhetlig perspektiv og vurdere ulike muligheter for hvordan dette kan gjennomføres.

Administrasjonen vil legge fram en plan i løpet av våren 2026 for hvordan vi skal håndtere dette. Både tillitsvalgte og ansatte skal bli involvert.

Pensjon

I sektorområdene belastes pensjonsutgifter i henhold til de ansattes tilhørighet. Differansen mellom pensjonsutgiftene i sektorområdene og prognosene fra henholdsvis KLP og SPK per år i økonomiplanen som hensyntar amortisering av tidligere års premieavvik. Sentral avsetning for pensjonsutgiftene utgjør 12,6 mill. kr i 2026, og øker utover økonomiplanperioden.

Prognosene for planperioden inkluderer ikke endringer av beregningsforutsetningene, som Kommunal- og distriktsdepartementet har varslet vil bli justert i årene som kommer. Dette kan medføre en utgiftsøkning i planperioden sammenlignet med foreløpig kjente prognoser. Overordnede vurderinger av pensjonsutgiftene utvikling i planperioden er utfyllende omtalt i avsnittet Rammebetingelser.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	47 952	94 838	147 988	104 055	87 370	72 976
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	57 747	44 375	32 790	45 048	44 748	44 748
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	6 213	3 483	3 483	3 483	3 483	3 483
Finansutgifter	33 140	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	145 081	142 697	184 261	152 586	135 601	121 208
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-8 704	-11 343	-12 098	-12 098	-12 098	-12 098
Refusjoner	-116 549	-83 059	-82 304	-82 304	-82 304	-82 304
Overføringsinntekter	-1 009	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-41 647	-5 105	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-167 909	-99 508	-94 403	-94 403	-94 403	-94 403
Sum	-22 828	43 189	89 858	58 183	41 199	26 805

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					

Alternative tiltak

Beløp i 1000

	Endringskode	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Til disposisjon for Fylkestinget	Nytt tiltak	5 000	0	0	0
Sum		5 000	0	0	0

Beskrivelse

Til disposisjon for Fylkestinget

Fylkesdirektøren foreslår et alternativt tiltak til disposisjon for fylkestinget.

2 - Organisasjon og digital utvikling

Innledning

Fylkessjefens innledning er filmet og tilgjengelig i den digitale versjonen av budsjettforslaget. Som du finner her [Budsjett og økonomi - Telemark fylkeskommune](#).

Beskrivelse av dagens virksomhet

Telemark fylkeskommune er avhengig av sterke støttetjenester for å sikre en velfungerende og fremtidsrettet organisasjon. HR-seksjonen spiller en sentral rolle ved å utvikle gode rekrutteringsprosesser, styrke lederutvikling og skape et positivt arbeidsmiljø, mens seksjonene for kommunikasjon, analyse, arkiv og digitale tjenester bidrar med strategisk kommunikasjon, kunnskapsbaserte analyser, sikre arkivløsninger og moderne IT-støtte. Sammen legger disse seksjonene til rette for at fylkeskommunen kan levere tjenester av høy kvalitet og fremstå som en attraktiv arbeidsgiver og samfunnsutvikler.

HR

HR bidrar aktivt til at Telemark fylkeskommune fremstår som en effektiv og faglig sterk organisasjon, og som en attraktiv arbeidsgiver. Seksjonen tar ledelsen i utviklingen av en positiv arbeidsgiverpolitikk og skaper et arbeidsmiljø hvor ansatte trives. Vi arbeider for at fylkeskommunen skal være en organisasjon preget av kompetanse, samarbeid og åpenhet.

For å styrke arbeidsgiverrollen er det fokus på gode rekrutteringsprosesser, lederutvikling og kompetanseheving, og vi har et kontinuerlig fokus på arbeidsmiljø, gode møtearenaer og sosiale aktiviteter.

HR støtter hele organisasjonen med profesjonell håndtering av alle faser i et ansettelsesforhold, fra rekruttering og introduksjon av nyansatte, via kompetanse- og profesjonsutvikling, medarbeideroppfølging, nærvær og fravær, til livsfasetilpasning, tilrettelegging, endring og avslutning. Vi tilrettelegger for utviklingsoppgaver og hjelper ansatte å mestre endringer. I tillegg sørger vi for at alle ansatte får korrekt lønn utbetalt til riktig tid.

HR har et systematisk samarbeid med bedriftshelsetjenesten og NAV Arbeidslivssenter, og følger opp avvik innen helse, miljø og sikkerhet. HR-seksjonen har også ansvar for forebyggende og skadebegrensende tiltak for alle tjenestene våre.

Videre koordinerer vi samarbeidsmøter med arbeidstakerorganisasjonene og vernetjenesten, og legger til rette for et godt partssamarbeid i arbeidsmiljøutvalg og medbestemmelsesmøter. Seksjonen har også ansvar for budsjett og koordinering knyttet til frikjøp av hovedtillitsvalgte og fylkeshovedverneombud.

Kommunikasjon, arkiv og analyse

Seksjon for kommunikasjon, analyse og arkiv sørger for at Telemark fylkeskommune har kompetente fellestjenester som understøtter organisasjonens strategiske mål. Seksjonen har det overordnede ansvaret for fylkeskommunens kommunikasjonsarbeid, noe som blant annet omfatter systematisk omdømmearbeid, mediehandtering, strategisk kommunikasjon både internt og eksternt, forvaltning av visuell profil og drift og utvikling av sosiale medier, nettsider og ansattportal.

Seksjonens analyseteam utarbeider og formidler kunnskap om fylket gjennom statistikk, analyser og kart. Dette styrker fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutvikler og bidrar til at beslutninger fattes på et solid kunnskapsgrunnlag for alle tjenestoområdene våre. Analysetemaet leder også

fylkeskommunens analysenettverk, som legger til rette for et tverrfaglig samarbeid og utarbeider en felles analyseplan for hele organisasjonen.

Et godt arkiv er avgjørende for å sikre åpenhet og transparens i fylkeskommunen. Seksjonen har det samlede ansvaret for arkivtjenestene, og ivaretar sentrale arkivfunksjoner for alle sektorer og virksomheter. Dette innebærer utvikling av digitale løsninger, samt rådgivning og veiledning innen arkivfaglige spørsmål, slik at informasjon både er tilgjengelig i det daglige arbeidet og for ettertiden.

Digitale tjenester

Seksjon for digitale tjenester har et tydelig utviklings- og virksomhetsfokus, og jobber kontinuerlig for å sikre brukerperspektiv i alle ledd av tjenestene våre. Vårt mål er at alle fylkeskommunens ansatte og elever får god digital støtte, nødvendig infrastruktur og tilgang til sikre, innovative digitale tjenester.

Vi identifiserer og løser behov på tvers av tjenesteområder og bidrar til å gode, digitale løsninger for innbyggerne i Telemark. Vi leverer og forvalter en robust og fremtidsrettet IT-infrastruktur til rundt 60 virksomhetssteder, og sørger for en trygg og forutsigbar digital hverdag for ansatte og elever. Dette er helt avgjørende for at innbyggerne i Telemark skal kunne motta de tjenestene som utgjør fylkeskommunens samfunnsoppdrag. Dette omfatter alt fra klientutstyr til rundt 10 000 lærere, andre ansatte og elever, til avansert infrastruktur som trådløse nettverk og lagringstjenester. Seksjonen forvalter også rundt 300 fagsystemer med tilhørende integrasjoner, servere, skytjenester, Microsoft 365, et femsifret antall Teams-rom, og fra SD-anlegg til røntgenmaskiner og egenutviklede løsninger.

Organisatorisk er seksjonen delt inn i fire team der tre av de har ansvar for digital støtte til henholdsvis skole, tannklinikk og Telemarkshuset, og ett teknologiteam bestående av spesialiserte ressurser innen drift, arkitektur og utvikling. I tillegg har vi en sentral gruppe, direkte under seksjonsleder, som er dedikert til prosjektmetodikk, innovasjon og informasjonssikkerhet. Seksjonen jobber for å forbedre og utvikle løsninger som hever kvaliteten og effektiviserer tjenestene som samferdsel, samfunnsutvikling og utdanning, folkehelse og tannhelse leverer.

Vi er stolte over å ha lærlinger i seksjonen og investerer aktivt i å utdanne ungdom, både faglig og i forberedelse til yrkeslivet. Flere av våre ansatte bidrar også i fagprøvenemnda. Seksjonen er en aktiv deltaker i nasjonale og regionale digitale samarbeidsfora. Dette sikrer at Telemarks behov og erfaringer blir ivare tatt og fremmer felles digitale initiativer for hele fylkeskommunen.

Utfordringer i planperioden

Sektoren skal utvikle rollen som en viktig støtte for tjenestene våre, med et tydelig brukerfokus. Telemark fylkeskommune skal være en profesjonell organisasjon som gir muligheter for den enkelte medarbeider. Våre faglig sterke medarbeidere og ledere skal samhandle til det beste for brukerne. HR-seksjonen skal støtte strategisk ledelse og bidra til medvirkning og utvikling. HR-seksjonen spiller en viktig rolle i korrekt rekruttering, lønnsarbeid og avslutning av arbeidsforhold, samt profesjonell håndtering av omplassering og eventuell overtallighet.

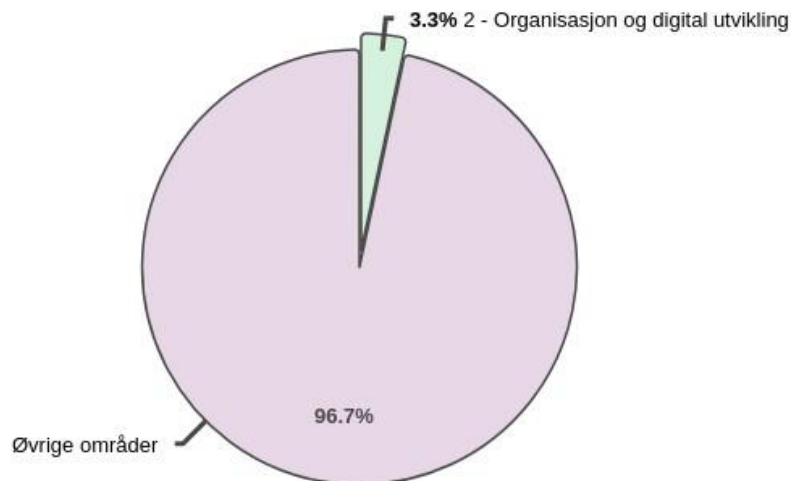
Budsjettmessige krav til effektivisering og omstilling vil kreve ekstra ressurser til lederstøtte og lederutvikling. Data fra lønns- og personalsystemene sørger for at ansatte får tilgang til felles- og fagsystemer, samt korrekt lønnsutbetaling for ansatte i både fylkeskommunen og fem tilknyttede selskaper. Disse dataene er også nødvendige for strategiutvikling, nasjonal statistikk og beregning av lønnsutgifter. Seksjonen har etablert en HMS-organisering og har ansvar for organisatorisk drift av arbeidsmiljøutvalg, HMS-rutiner og rådgivning innen HMS for ledere og virksomheter. Dette arbeidet vil videreutvikles i det kommende året.

Omdømmeundersøkelsen gjennomført sommeren 2025 viser at de innbyggerne som har god kjennskap til våre oppgaver har mer tillit til oss og vurderer oss som viktigere enn de med lite kjennskap. Arbeidet med å gjøre oss synlig har derfor stor strategisk betydning. Det skal utarbeides en ekstern kommunikasjonsstrategi som skal bidra til rett prioriteringer for området. Samtidig har vi stort potensiale for å skape bedre brukeropplevelser både når det gjelder ansattportal, nettside og arkivløsninger. Sektoren har mange ønsker og ambisjoner for seksjon kommunikasjon, arkiv og analyse, utfordringen er å prioritere riktig.

Når det gjelder analysearbeidet er det viktig å prioritere de strategisk riktige analysene. Dette krever tett samarbeid på tvers av hele organisasjonen. Samtidig er det nødvendig å ta i bruk de digitale mulighetene som det stadig blir flere av innen fagfeltet.

En annen utfordring er etterlevelse av den nye digitale strategien for Telemark fylkeskommune (2025), som vil medføre krevende prioriteringer av utviklingsprosjekter. I hele organisasjonen er det et stort behov for digitalisering og utviklingsaktiviteter, for eksempel bruk av KI og språkmodeller som kan gi økt effektivitet i mange av fylkeskommunens leveranser. Her vil videreutvikling av utviklingsprosessen vår sikre riktig prioritering og bruk av ressurser. Det er utfordrende å sikre Telemarks behov inn i felles nasjonale og regionale initiativer, deltagelse i relevante arenaer er viktig for å sikre fylkeskommunens interesser og bidra til overordnede gevinster. Seksjonen deltar aktivt på flere ulike nasjonale og regionale arenaer. Varierende digital kompetanse og modenhet blant ansatte og elever er utfordrende, og noen ansatte i digital støtte jobber med daglig. De ansatte sitter tett på brukerne også utenfor Telemarkshuset, noe som gir verdifull virksomhetsforståelse og innsikt slik at brukerne får den digitale støtten de trenger i sin arbeidshverdag.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjetttramme er utgangspunktet før foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	121 597	121 597	121 597	121 597
Sum Tekniske justeringer	1 305	1 305	1 305	1 305
Sum Vedtak forrige periode	-4 699	-4 949	-4 949	-4 949
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	4 837	4 837	4 837	4 837
Konsekvensjusteringer	1 443	1 193	1 193	1 193
Konsekvensjustert ramme	123 040	122 790	122 790	122 790
Innsparingstiltak				
Avvikle spillbasert opplæring	-260	-260	-260	-260
Iverksetting av ansatt-pc rullering	-500	-500	-500	-500
Kutte systemet KF infoserie	-100	-100	-100	-100
Redusere bruk av overtid	-250	-250	-250	-250
Si opp DIGI TV samarbeidet	-165	-165	-165	-165
Strammere policy for brukere uten PC, og brukere med langtidsfravær	-400	-400	-400	-400
Sum Innsparingstiltak	-1 675	-1 675	-1 675	-1 675
Nye tiltak og realendringer	-1 675	-1 675	-1 675	-1 675
Ramme 2026-2029	121 365	121 115	121 115	121 115

Innsparingstiltak

Avvikle spillbasert opplæring

Fylkeskommunen bruker i dag en digital, spillbasert løsning for opplæring i arkivsystemet P360. P360 er nylig oppdatert, og i 2026 skal vi gjennomføre en ny anbudskonkurranse og det er derfor mulighet for at vi bytter til et nytt arkivsystem. Opplæring i dagens løsning blir derfor mindre relevant. Det foreslås å avslutte lisensen for opplæringsplattformen, noe som gir en besparelse frem til nytt system er valgt og tatt i bruk.

Iverksetting av ansatt-pc rullering

Fra 1. januar 2026 foreslår fylkesdirektøren å innføre en ny, planmessig rutine for rullering av ansatt-PCer. Denne ordningen vil gi økt forutsigbarhet i budsjettene, sikre at ansatte har oppdatert utstyr, og legge til rette for en mer effektiv drift. En fast rulleringsplan gjør det enklere å planlegge utgifter og sørger for jevn fordeling av investeringene over tid. Samtidig vil den nye rulleringen gi besparelser, blant annet ved mer effektiv utnyttelse av utstyret og reduserte utgifter knyttet til vedlikehold og utskifting.

Kutte systemet KF infoserie

Kommune Forlagets KF-infoserie er et verktøy som er tilgjengelig i organisasjonen for oppslag av lover, avtaleverk og støttemateriell innenfor kommunal personalforvaltning. Vi ser at dette verktøyet brukes lite, lisensene er dyre, og det er ikke lovpålagt å ha tilgang til dette. Fylkesdirektøren ønsker derfor å redusere antall lisenser, slik at tilgangen blir behovsstyrt.

Redusere bruk av overtid

Sektoren vil redusere og begrense bruken av overtid. Dette kan medføre redusert kapasitet til å håndtere oppgaver som ikke er planlagt på forhånd.

Si opp DIGI TV samarbeidet

Digi Vestfold og Telemark er et regionalt samarbeid mellom kommunene i fylket for å styrke digitalisering og utvikling av digitale tjenester. Samarbeidet legger til rette for deling av kompetanse,

felles prosjekter og bruk av digitale løsninger som gir enklere og bedre tjenester til innbyggere og ansatte. Telemark fylkeskommune er i dag medlem av Digi Vestfold og Telemark, men vi opplever at sakene, innholdet og kompetansen i hovedsak er tilpasset kommunene, og i mindre grad fylkeskommunens behov. Dette passer derfor i liten grad for våre tjenester, og gir ikke tilstrekkelig faglig verdi sett opp mot utgiften. Vi har valgt å delta som en del av vårt samfunnsutvikleransvar, men gitt den økonomiske situasjonen fylkeskommunen står i, mener fylkesdirektøren dette er et område som kan nedprioriteres. Deltakelse i samarbeidet påvirker ikke våre kjerneoppgaver eller lovpålagte tjenester.

Strammere policy for brukere uten PC, og brukere med langtidsfravær

Alle ansatte har i dag Microsoft-lisenser, som er kostbare og har hatt en betydelig prisvekst. Fylkesdirektøren mener det er mulig å oppnå besparelser ved å innføre en strengere policy for tildeling av PC og lisenser, spesielt ved lengre fravær som permisjoner eller annet langtidsfravær. Avtalen med Microsoft skal reforhandles fra 2026, noe som vil kunne gi økte utgifter i resten av planperioden.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkessjef for Organisasjon og digital utvikling	2 135	2 531	2 188	2 188	2 188	2 188
HR	36 268	37 905	37 660	37 660	37 660	37 660
Kommunikasjon, arkiv og analyse	20 118	23 144	19 060	19 060	19 060	19 060
Digitale tjenester	54 600	61 754	62 456	62 206	62 206	62 206
Sum	113 121	125 334	121 365	121 115	121 115	121 115

Sammendrag budsjett

Fylkessjef for Organisasjon og digital utvikling

Budsjettet til seksjonen dekker hovedsakelig lønns- og personalutgifter. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 2,2 mill. kr.

HR

Budsjettet til seksjonen dekker lønns- og personalutgifter. I tillegg skal budsjettet dekke utgifter til KS kontingent, personalforsikringer samt lisenser til nytt HR og økonomisystem.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 0,2 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 37,7 mill. kr.

Kommunikasjon, arkiv og analyse

Budsjettet til seksjonen dekker blant annet lønns- og personalutgifter, samt lisensutgifter til Public 360, nynorskrobot, medieovervåking for hele organisasjonen og publiseringssystem for nettsiden.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 0,3 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 19,1 mill. kr.

Digitale tjenester

Budsjettet til seksjonen dekker blant annet lønns- og personalutgifter, samt lisenser til mange av fylkeskommunens fellessystemer som Microsoft 365 og SaaS-tjenester som blant annet dekker geodata, netaxept, id-porten osv.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 1,2 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 62,5 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	84 591	90 283	91 220	91 220	91 220	91 220
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 659	41 632	36 726	36 476	36 476	36 476
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	385	400	400	400	400	400
Overføringsutgifter	8 966	5 753	5 753	5 753	5 753	5 753
Finansutgifter	7	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	125 608	138 068	134 098	133 848	133 848	133 848
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Refusjoner	-12 486	-9 234	-9 234	-9 234	-9 234	-9 234
Sum Driftsinntekter	-12 488	-12 734	-12 734	-12 734	-12 734	-12 734
Sum	113 121	125 334	121 365	121 115	121 115	121 115

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune er en inkluderende og samarbeidende organisasjon	Vi er en positiv og utviklende arbeidsplass hvor det er godt å være ansatt					
	Vi jobber systematisk for høy tilstedeværelse	Sykefravær under 5 %	0,0 %	6,1 %	5,0 %	5,0 %
	Vi skal bidra til at tjenestene våre har et godt omdømme og er lett synlige					
		Antall sidevisninger på telemarkfylke.no	0,0	183 000,0	350 000,0	500 000,0
		Rekkevidde på Facebook	0,0	400 000,0	500 000,0	600 000,0
Telemark fylkeskommune er en utviklende og nytenkende organisasjon som har helhet for innbyggerne i fokus		Rekkevidde på Instagram	0,0	48 000,0	120 000,0	200 000,0
	Vi bidrar til at ansatte og elever har tilgang til og kompetanse digitale verktøy og systemer	Antall løste saker på servicedesk	0,0	23 200,0	25 000,0	30 000,0

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		Digital kompetanse - antall timer kurs	0,0	717,0	1 250,0	1 500,0
	Vi støtter digital tjenesteutvikling med bruker i sentrum	Antall ganger Hugin svarer brukerne våre	0,0	175 000,0	350 000,0	500 000,0
	Vi støtter og bidrar med analyse og kart som beslutningsgrunnlag internt og eksternt	Antall analyseoppdrag utført i vedtatt analyseplan	0,0	20,0	25,0	30,0
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					
	Vi bidrar til forsvarlig informasjonssikkerhet	Agregeringstid (antall timer)	0,0	2,0	2,0	2,0
	Vi bidrar til utviklingsorientert dokumentforvaltning med innebygd arkiv	Antall automatiserte arkivprosesser	0	100	150	250
		Antall avsluttede systemer tilgjengelig med arkiv	0	0	0	0

Investeringsbudsjett

Investeringstabell

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Godkj.vedtak					
2 - Organisasjon og digital utvikling					
Investering IT	19 000	4 000	5 000	5 000	5 000
Sum 2 - Organisasjon og digital utvikling	19 000	4 000	5 000	5 000	5 000

Investeringsbudsjett

Investering IT

Det er satt av 4,0 mill. kr til årlige investeringer i IT-løsninger for 2026. Det skal dekke behovene for oppgradering av IT-infrastruktur og IT-systemer, sikre stabile og kraftige løsninger tilpasset dagens og fremtidens behov, og ikke minst løsninger som skal ivareta nødvendig digital sikkerhet.

3 - Økonomi og virksomhetsstyring

Innledning

Fylkessjefens innledning er filmet og tilgjengelig i den digitale versjonen av budsjettforslaget. Som du finner her [Budsjett og økonomi - Telemark fylkeskommune](#).

Beskrivelse av dagens virksomhet

For å sikre en effektiv og velfungerende fylkeskommune kreves det god styring og forvaltning innen flere sentrale områder. Seksjonene for økonomi, eiendom og styring har et bredt ansvar for å legge til rette for at fylkeskommunens ressurser forvaltes på en best mulig måte. Gjennom målrettet arbeid med økonomistyring, eiendomsforvaltning og helhetlig virksomhetsstyring, bidrar disse seksjonene til å støtte både den administrative og politiske ledelsen, samt fylkeskommunens virksomheter. Nedenfor gis en oversikt over seksjonenes viktigste ansvarsområder og arbeidsoppgaver.

Økonomi

Seksjonen tilrettelegger for god økonomisk styring av fylkeskommunen. Dette innebærer at seksjonen jobber med å oppnå god regnskapsforvaltning, økonomisk planlegging, oppfølging og rapportering til politisk nivå. Seksjonen jobber i tett samarbeid med fylkesdirektørens ledergruppe og andre ledere og medarbeidere i organisasjonen. Seksjonen leverer regnskap- og budsjettjenester via tjenesteavtaler til ni eksterne selskaper. tillegg har seksjonen ansvaret for finansforvaltning av fylkeskommunens likviditet og gjeld.

Eiendom

Seksjonen har et særskilt ansvar for hele eiendomsforvaltningen i fylkeskommunen. Dette innebærer forvaltning, vedlikehold, investeringer, utvikling og rehabilitering av alle fylkeskommunale bygg og skolebygg. I tillegg har seksjonen ansvaret for drift, kantine og renhold av Telemarkshuset. Seksjonen har også ansvar for fylkeskommunens ansvar- og skadeforsikringer og bidrar med faglig støtte av renhold på alle virksomheter.

Styring

Seksjon styring er sammensatt av flere ulike fagfelt som alle er viktige for en god virksomhetsstyring. Fagområdene er helhetlig virksomhetsstyring og internkontroll, anskaffelser, eierstyring og politisk støtte. Politisk støtte er lagt til seksjonen i eget team med teamleder som er ansvarlig for gjennomføringen av folkevalgte møter og strategisk rådgivning til politisk ledelse.

Utfordringer i planperioden

Sektor for Økonomi og virksomhetsstyring skal legge til rette for at Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling. Vedtatte finansielle måltall skal hjelpe oss med å nå dette målet. Det er nødvendig å prioritere strengt – både når det gjelder bemanning, tjenestenivå og tildeling av midler til eksterne aktører. Investeringsnivået må også begrenses for å unngå økt gjeld utover dagens nivå.

Det nye HR- og økonomistyringssystemet gir oss mulighet til å ta i bruk moderne, digitale løsninger som på sikt kan redusere antall manuelle prosesser knyttet til økonomiforvaltning – både sentralt og ute i virksomhetene. I budsjettforslaget for 2026 har fylkesdirektøren lagt inn forventet gevinst i form av redusert bemanning, som følge av innføringen av nytt HR- og økonomisystem. Det er imidlertid usikkerhet knyttet til dette, da automatiseringsprosessen i systemet har møtt på utfordringer. Gevinstuttaket er derfor noe forsinket. Økt satsing på e-handel og flere rammeavtaler vil også kunne bidra positivt. Seksjon økonomi fortsetter å videreutvikle rutiner og reglementer, samt å tilby opplæring for å sikre god økonomiforvaltning.

Seksjon styring leverer lovpålagte støtteprosesser innen anskaffelser, eierskap, internkontroll og virksomhetsstyring. Politisk støtte er organisert i et eget team med ansvar for gjennomføring av folkevalgte møter og strategisk rådgivning til politisk ledelse. Seksjonen opplever at etterspørselen etter bistand er større enn hva dagens bemanning kan levere.

Seksjon eiendom ivaretar fortløpende verdibevarende vedlikehold av de fylkeskommunale formålsbyggene og gir støtte til virksomhetene i driftsoppgaver. Byggdrifere og renholdspersonell er organisatorisk tilknyttet virksomhetene, med unntak av administrasjonsbyggene. Organisering av drift og vedlikeholdspersonalet utredes i samband med ny eiendomsstrategi for Telemark fylkeskommune som kommer til politisk behandling i femte møterekke i 2025. Strategien skal følge opp anbefalingene fra forvaltningsrevisjonen i 2021, hvor det blant annet ble påpekt mangler i verdibevarende vedlikehold. Målet er å foreslå mer effektive og robuste løsninger for fremtidig eiendomsforvaltning.

En nylig gjennomført anbudsrunde på forsikringer har resultert i en betydelig prisøkning, noe som legger ytterligere press på de økonomiske rammene. Utgiftene knyttet til forsikringspremier har økt med 2,0 mill. kr sammenlignet med 2024, og dette medfører behov for omprioriteringer for å opprettholde økonomisk balanse.

Eiendomsseksjonen opplever økende press på ressurskapasiteten. Naturlig avgang har ikke blitt erstattet, som følge av innsparingskrav. Dette gir økt risiko for at viktige oppgaver blir utsatt eller ikke utført med tilstrekkelig kvalitet. I forbindelse med større byggeprosjekter må det i økende grad kjøpes ekstern bistand, blant annet til prosjektledelse.

En analyse av arealbehovet for videregående opplæring viser at dagens skolebygg har betydelig større areal enn behovet tilsier, og prognoser peker på nedgang i elevtall fremover. Dette understreker behovet for effektiv og behovstilpasset arealbruk. En strategisk tilnærming til bruk og utvikling av skolebygg vil være avgjørende for å møte de økonomiske utfordringene på en ansvarlig og fremtidsrettet måte.

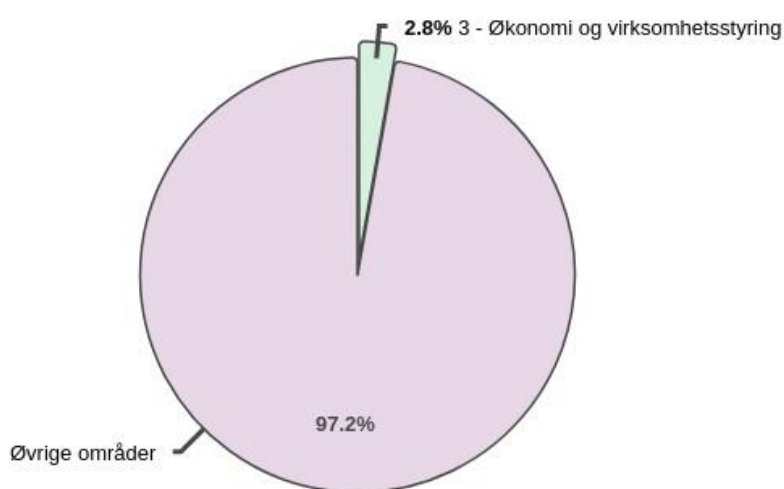
Fylkeskommunen har de siste årene hatt en målrettet satsing på energiltak for å redusere energiforbruket i bygningsmassen. Et energinettverk, der alle byggdrifere deltar på kvartalsvise samlinger, bidrar til økt kompetanse og bevissthet om energi i organisasjonen. I sak 146/24 bevilget fylkestinget midler til videre energieffektivisering. Det pågående prosjektet omfatter hovedsakelig utskifting av gamle ventilasjonsanlegg og oppgradering av varmeanlegg i utvalgte bygg, med forventet

betydelig reduksjon i energiforbruket. Når alle bygg er oppgradert, er det realistisk å redusere gjennomsnittlig energiforbruk til 70–80 kWh per kvadratmeter.

Anbefalt minimumsnivå for vedlikehold av fylkeskommunale bygg er 140–150 kr per kvadratmeter. Vedlikeholdsbudsjettet var på 17,0 mill. kr i 2025, tilsvarende kun 109 kroner per kvadratmeter. Bygningsmassen er i hovedsak godt vedlikeholdt, men videre reduksjon i vedlikeholdsbudsjettet vil øke vedlikeholdsbehovet betydelig og i praksis innebære styrt forfall av byggene.

Driften av Telemarkshuset optimaliseres fortløpende, blant annet gjennom nye løsninger for resepsjon og sentralbord, samt tettere samarbeid med virksomhetene innen administrative funksjoner.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjettrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjettamme er utgangspunktet for foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	91 301	91 301	91 301	91 301
Sum Tekniske justeringer	1 553	1 553	1 553	1 553
Sum Vedtak forrige periode	-2 950	-3 950	-3 950	-3 950
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	3 535	4 535	4 835	4 835
Konsekvensjusteringer	2 138	2 138	2 438	2 438
Konsekvensjustert ramme	93 439	93 439	93 739	93 739

Økonomiplan for 2026-2029

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Innsparingstiltak				
Reduksjon av leid areal i 6. etasje på Telemarkshuset	-170	-170	-170	-170
Sum Innsparingstiltak	-170	-170	-170	-170
Nye tiltak				
Økt inntekt - administrative tjenesteavtaler	-200	-200	-200	-200
Sum Nye tiltak	-200	-200	-200	-200
Nye tiltak og realendringer	-370	-370	-370	-370
Ramme 2026-2029	93 069	93 069	93 369	93 369

Innsparingstiltak

Reduksjon av leid areal i 6. etasje på Telemarkshuset

NAV Vestfold og Telemark har behov for mer areal i 6. etasje. Sektor Utdanning, folkehelse og tannhelse reduserer derfor sitt areal med om lag 100 kvm, som NAV overtar og disponerer.

Nye tiltak

Økt inntekt - administrative tjenesteavtaler

Tjenesteavtaler med eksterne selskaper prisjusteres i tråd med endringer i den kommunale deflatoren for budsjettåret. I tillegg er det av forsiktighetshensyn i 2025 tatt høyde for at ikke alle avtaler ble signert. Estimert samlet økt inntekt som følge av de to forholdene anslås til 0,2 mill. kr.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkessjef for økonomi og virksomhetsstyring	2 002	2 000	2 002	2 002	2 002	2 002
Økonomi	16 356	17 871	16 391	16 391	16 691	16 691
Eiendom	62 704	63 736	58 868	58 868	58 868	58 868
Styring	13 742	15 580	15 808	15 808	15 808	15 808
Sum	94 805	99 188	93 069	93 069	93 369	93 369

Sammendrag budsjett

Fylkessjef for økonomi og virksomhetsstyring

Budsjettrammen består hovedsakelig av lønns- og personalutgifter. For 2026 er det foreslått en netto driftsramme på 2,0 mill. kr.

Økonomi

Budsjettet til seksjonen dekker lønns- og personalutgifter, samt lisenser til fagsystemene Sticos og Framsikt.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjettramme er med dette foreslått redusert med 0,2 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 16,4 mill. kr.

Eiendom

Budsjettet til seksjonen dekker lønns- og personalutgifter samt utgifter til vedlikehold på de videregående skolene, fylkeshuset, fylkessenteret i Seljord, kantinedrift i fylkeshuset, leie og drift av administrasjonens tjenestebiler og serviceavtaler. Inkludert er utgifter til strøm og husleie i fylkeshuset, utvalgte skade- og ansvarsforsikringer, kommunale avgifter for fylkeskommunale virksomheter, samt utstyr til- og kompetanseheving for renholdere ved virksomhetene.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 0,2 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 58,9 mill. kr.

Styring

Budsjettet til seksjonen dekker lønns- og personalutgifter, samt lisenser til fellessystemer for internkontroll, anskaffelser og møtegjennomføring for folkevalgte organer. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 15,8 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	48 539	53 133	52 660	52 660	52 660	52 660
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	55 713	52 501	48 185	48 185	48 485	48 485
Overføringsutgifter	11 741	10 706	10 706	10 706	10 706	10 706
Finansutgifter	122	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	116 115	116 339	111 551	111 551	111 851	111 851
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 244	-4 180	-4 380	-4 380	-4 380	-4 380
Refusjoner	-17 066	-12 972	-14 102	-14 102	-14 102	-14 102
Sum Driftsinntekter	-21 311	-17 152	-18 482	-18 482	-18 482	-18 482
Sum	94 805	99 188	93 069	93 069	93 369	93 369

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Telemark fylkeskommune er en inkluderende og samarbeidende organisasjon	Vi bidra til samarbeid på tvers av sektorer og seksjoner for å levere samfunnsoppdraget					
	Vi er en positiv og utviklende arbeidsplass hvor det er godt å være ansatt	Ansatt tilfredshet	0	0	0	0
	Vi skal bidra til at tjenestene våre har et godt omdømme og er lett synlige					
Telemark fylkeskommune er en utviklende og nytenkende organisasjon som har helhet for innbyggerne i fokus	Sentrale styringssystemer bidrar til effektivisering og automatisering ved utnyttelse av de digitale mulighetene.	50% av alle innkjøp handles enten via kataloger eller som fritekstordre (e-handel)	0,0 %	0,0 %	50,0 %	50,0 %

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		Automatisering av fakturabehandling	0,0 %	0,0 %	50,0 %	90,0 %
	Systemet Framsikt bidrar til helhetlige virksomhetsstyring i organisasjonen	Implementere og rulle ut bruksmuligheter i Framsikt	0	0	0	1
		Regionale planer og strategier utarbeides og rulleres med bruk av Framsikt	0	0	0	5
		Økonomiplan- og rapporteringsarbeid tar i bruk systemets styringsmuligheter	0	0	0	0
	Vi skal bidra til at organisasjonen utfører oppgaver i henhold til lover og rutiner	Andel ansatte med tilganger som har gjennomføre årlig opplæring i økonomiforvaltning	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel ledere med delegert anskaffelsesmyndighet som har gjennomføre opplæringsprogram for del 1 anskaffelser	0,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel ledere som har gjennomført årlig opplæring i økonomiforvaltning	0,0 %	0,0 %		0,0 %
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunen har en profesjonell eiendomsforvaltning og en ressurseffektiv organisering					
	Fylkeskommunen sikrer bærekraftige bygg og eiendommer med verdibevarende vedlikehold					
	Fylkeskommunens tjenestoområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettamme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget	Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	10,0 %	10,0 %
		Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	0,0 %	0,0 %	80,0 %	80,0 %

Investeringer

Investeringsrammen til Eiendom utgjør 296,5 mill. kr i hele økonomiplanperioden, med et årsbudsjett i 2026 på 89,3 mill. kr. Tabellen under viser vedtatt total prosjektramme som gjelder for hele prosjektets levetid, forslag til årsbudsjett i planperioden og omtale av de enkelte prosjektene.

Investeringsbudsjett

Investeringstabell

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
	Godkj.vedtak				
3 - Økonomi og virksomhetsstyring					
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	42 000	10 000	10 000	10 000	0
Investering bygg	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Investering Nome vgs. avd Sørve - FT-sak 146/24	28 000	5 000	0	0	0
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	212 000	50 000	100 000	46 600	0
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag - FT-sak 146/24	10 000	9 000	0	0	0
Utbygging av Bamble videregående skole	330 500	275	275	275	0
Sum 3 - Økonomi og virksomhetsstyring	637 500	89 275	125 275	71 875	15 000

Investeringsbudsjett

Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24

Prosjektet har en vedtatt total ramme på 42,0 mill. kr. Prosjektet pågår og årsbudsjett for 2026 er på 10,0 mill. kr.

Investering bygg

Investeringsrammen benyttes til å dekke oppgradering og nødvendige ombygginger som ikke er vedlikehold og drift. I 2026 er investeringsrammen 15,0 mill. kr.

Investering Nome vgs. avd Sørve - FT-sak 146/24

Fylkesdirektøren har siden vedtaket i FT-sak 62/25 (oppfølging av FT-sak 147/24) startet arbeidet med et forprosjekt på Nome videregående skole, avdeling Sørve. Fylkesdirektøren har lagt til grunn at tilbudet Anleggsgartner kan flyttes til Lunde, og at utbyggingsbehovet derigjennom reduseres.

Det ble vedtatt i rapportering 2.tertial 2025 at investeringsprosjekt Nome vgs, avd Sørve, forprosjekt verkstedhall og adm. bygg - FT-sak 146/24 slås sammen med investeringsprosjekt Investering Nome vgs. avd Sørve - FT-sak 146/24.

Det vurderes at en samlet oppfølging av disse to prosjektene vil gi en løsning som gir bedre kvalitet og økonomi for Nome videregående skole, avdeling Sørve.

Vedtatt ramme for prosjektet er 28,0 mill. kr og årsprognosen for 2026 er 5,0 mill. kr til forprosjektet.

Fylkesdirektøren vurderer at det ikke er økonomisk forsvarlig, sett i sammenheng med fylkeskommunen sine finansielle måltall, å ha to store investeringsprosjekter i utdanningssektoren samtidig. Det vil også

utfordre resurskapasiteten på eiendomsseksjonen. Tiltakene på Søve vil derfor tidligst kunne starte når samlokaliseringen i Porsgrunn går mot slutten.

Reduksjonen av prosjektet med areal til anleggsgartner gir en besparelse på ca. 35,5 mill. kr. Reduksjonen kommer som følge av at et tilbud flyttes fra Søve til Lunde der det er arealer som ikke benyttes. Dette viser potensialet ved å ta i bruk eksisterende arealer fremfor å bygge nytt, samt å søke mest mulig effektiv arealbruk når struktur for skoletilbud skal velges.

Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole

Fylkestinget vedtok i FT-sak 62/25, (oppfølging av sak 147/24 pkt.7) en redusert ramme for elevtall ved samlokalisert Porsgrunn videregående skole.

Fylkesdirektøren har siden vedtaket i juni 2025 gjort vurderinger knyttet til konsekvensene av nytt elevtall og redusert arealbehov. Arbeidet er gjennomført i tett samarbeid med skolen og arkitektfaglig kompetanse.

Med en ny arealramme for prosjektet, har fylkesdirektøren igangsatt et arbeid for å vise kostnadsrammer, bærekraft, arealbehov, kvalitet og risiko for samlokalisering av Porsgrunn videregående skole. Fylkesdirektøren vil legge frem en egen sak for fylkestinget om dette i juni 2026.

I samme sak vil fylkesdirektøren legge frem forslag til bruk av avdeling nord til fagskoleformål og eventuell voksenopplæring.

Opprinnelig vedtatt ramme prosjektet er 212,0 mill. kr. Fylkesdirektøren peker på at det har vært en vesentlig endring av prosjektet i Porsgrunn siden fylkestinget sist vedtok denne rammen. I tillegg har det vært en prisutvikling i markedet på over 33 %. (SSB)

Reduksjonen av prosjektet fra 1235 til 1040 elever gir en besparelse på ca 15 % av den totale investeringsrammen.

Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag - FT-sak 146/24

I FT-sak 146/24 ble det vedtatt 10,0 mill. kr til stabilisering av grunnforhold og ombygging av arealer til helsefag på Skogmo vgs.

I forbindelse med ombygging av arealer ved Skogmo vgs er det nødvendig med tiltak for å stoppe setninger på innvendige sekundære konstruksjoner. Kartlegging av grunnforhold og vurdering av tiltak pågår. Prognosen for 2026 er på 9,0 mill. kr.

Utbygging av Bamble videregående skole

Prosjektet har en vedtatt totalramme på 330,5 mill. kr. Hovedprosjektet med nye bygg for samlokalisering er ferdig og tatt i bruk ved skolestart høsten 2023. Prosjektet er ferdigstilt og gjennomført innenfor vedtatt budsjettramme. Oppfølging av entreprenør i reklamasjonstiden vil pågå i perioden 2025-2028.

Alternative tiltak

Beløp i 1000

	Endringskode	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Brakkerigg Skogmo vgs	Nytt tiltak	3 500	0	0	0
Forsikringsagent anskaffelser	Nytt tiltak	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum		5 000	1 500	1 500	1 500

Beskrivelse

Brakkerigg Skogmo vgs

Leie og nedrigging av brakkerigg, jf. FT-sak 42/25.

Forsikringsagent anskaffelser

For å styrke fylkeskommunens kompetanse og kapasitet innen forsikringsområdet, anbefaler fylkesdirektøren å lyse ut en konkurranse for anskaffelse av forsikringsmegler. Bakgrunnen er økende krav til oppfølging av forsikringer og skadesaker, samt behov for ekstern bistand i forbindelse med mer komplekse forsikringsforhold, som eksempelvis for fergeselskapet. Avtalen skal ha en varighet på fire år, slik at forsikringsmegler kan bidra både i kommende anbudsprosesser og løpende forvaltning. Utgifter ved bruk av forsikringsmegler fordeles mellom relevante seksjoner, inkludert Telemarkskanalen FKF og Fergene Telemark FKF. Dette tiltaket vil sikre bedre ressursutnyttelse, høyere kvalitet på forsikringsarbeidet og redusert risiko for fylkeskommunen.

4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse

Innledning

Fylkessjefens innledning er filmet og tilgjengelig i den digitale versjonen av budsjettforslaget. Som du finner her [Budsjett og økonomi - Telemark fylkeskommune](#).

Beskrivelse av dagens virksomhet

Telemark fylkeskommune skal, i samarbeid med skolene og arbeids- og næringslivet, sørge for at flest mulig fullfører videregående opplæring med høyt læringsutbytte gjennom en skole av høy kvalitet, likeverdig og tilpasset opplæring, og med grunnlag for velferd, verdiskaping og bærekraft. Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) og Oppfølgingstjenesten (OT) har sentrale roller i forebygging, oppfølging og overganger; Talenhuset i Skien samler OT, Kompetansesenteret og NAV; SMI-skolen ivaretar opplæring for barn og unge i institusjon. Seksjon for kompetanse og integrering håndterer inntak, fag- og voksenopplæring, karriereveiledning, fagskoler og integrering, med lærlingordningen som prioritert område. Skoleutvikling og folkehelse omfatter kvalitetsutvikling, eksamensgjennomføring, oppfølging av InSchool, trygge overganger og tettere samarbeid med kommunene. Tannhelsetjenesten sikrer forebygging og nødvendig behandling i hele fylket, inkludert narkosebehandling, tannlegevakt og psykologstøttede tjenester.

Videregående skoler

De videregående skolene skal, med hjelp av sektoren ellers, sikre at flest mulig av elevene gjennomfører videregående opplæring med best mulig læringsutbytte. Alle elever skal oppleve utfordringer og mestring. De skal møte en skole som har høy kvalitet og gir den enkelte nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd, verdiskaping og en bærekraftig utvikling. Skolene skal følge opp prinsippet om likeverdig og tilpasset opplæring for alle. Sektoren skal bidra til å sikre samfunnet tilgang til relevant kompetanse som møter etterspørselen i det regionale arbeidsmarkedet. Sektoren skal sammen med fylkeskommunens øvrige ressurser videreutvikle det tette samarbeidet med arbeids- og næringslivet.

Etter innføring av ny opplæringslov fra 1. august 2024 har skolene fått et utvidet ansvar. Fullføringsreformen har blant annet disse endringene; utvider fullføringsretten til å gjelde frem til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse uansett hvor lang tid det tar, utvidet rett til omvalg, rett til meropplæring, rett til påbygging og rett til yrkesfaglig rekvalifisering. Ingen av disse rettighetene er fullfinansiert fra staten. I tillegg opplever vi en stor økning med elever som har behov for ekstra tiltak. Lave grunnskolepoeng, alvorlig skolefravær, adferdsvansker og psykiske vansker gjør det utfordrende for lærerne å tilpasse opplæringen og tilrettelegge for den enkelte elev på en god måte. Det er viktig å sette de videregående skolene i stand til å møte en elevgruppe med stadig større og mer sammensatte utfordringer, samtidig som de må ivareta behovet for faglig kompetanseheving av ansatte. Kompetanseløftet er sektorens satsning for å imøtekomme utfordringene. Gjennom et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet, skal satsningen bidra til at alle kommuner og fylkeskommuner har tilstrekkelig kompetanse tett på barna og elevene for å kunne forebygge, fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis | udir.no](#). Fra 2025 er alle de videregående skolene inkludert i satsningen.

Nøkkeltall 2025	2024	2025
Videregående skoler (Virksomheter)	11	11
Elever (per 01.10.)	5 656	5 678
Lærlinger (løpende lærekontrakter, inkl. fagbrev på jobb og lærekandidater)	1 920	2 059
Ungdom i Oppfølgingstjenesten	1 593	2 549
Antall henvisninger til pedagogisk psykologisk tjeneste (per 01.10)	460	416
Elever i SMI, på helseinstitusjoner (også kort liggetid)	112	13
Elever i SMI, i barnevernsinstitusjoner	13	21
Elever og ungdom på Kompetansesenteret - Talenhuset (per 11.10)	200	198
Deltakere i voksenopplæringen	779	817

PPT, OT og alternative opplæringsarenaer

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) har et bredt mandat forankret i opplæringsloven.

Tjenesteområdet har i ny opplæringslov fått et større mandat i å samarbeide med og støtte skolene i det forebyggende arbeidet for å gi et inkluderende opplæringstilbud til elever som kan ha behov for tilrettelegging av opplæringen. PP-tjenesten skal også sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering i de tilfeller loven krever det.

Oppfølgingstjenestens (OT) mandat er lovfestet i opplæringsloven, og skal ha oversikt over og ta kontakt med ungdom utenfor opplæring og arbeid, tilby ungdom i målgruppen oppfølging og veiledning, opplæring, arbeid eller andre kompetansefremmende tiltak. OT koordinerer tjenester og hjelpetiltak rundt ungdom i målgruppen. Ungdom kan få opplæring i ulike videregående fag med mulighet til å gå opp som privatister. Tilbudene som gis varierer ut fra de unges ønsker og behov, og ut fra lokale forhold. Tjenesteområdet er berørt av Fullføringsreformen gjennom økt målgruppe opp til 24 år. Samt at tjenesteområdet jobber forebyggende for sårbar ungdom i overgangen fra ungdomsskole til videregående skolen. Overgangstilbud ble startet i 2024/2025.

Kompetansesenteret er lokalisert på Talenhuset i Skien og gir tilbud til elever i Vg3 fagopplæring i skole, lærekandidater og ungdom i OT med overgangstilbud, privatisteksamener og kompetansegivende aktiviteter. I tillegg gis det tilbud til elever på "veien videre" (lærerplasskurs), de som har fullført Vg1 og Vg2 og som har bestått tverrfaglig eksamen, men står uten lærlingeplass.

Talenhuset i Skien er en samlokalisering av OT sin avdeling i Grenland, Kompetansesenteret og NAV Skien. Talenhuset skal betjene all ungdom i hele fylket ved Kompetansesenteret, ungdom 15-24 år i OT sin målgruppe i Grenland og ungdom 16-29 år i Skien kommune. På Talenhuset samarbeider de ulike tjenestene for å møte de unges ønsker og behov for å komme i utdanning og/eller arbeid.

Fylkeskommunen har ansvar for at barn og unge som er innlagt på helseinstitusjoner (sykehus) eller som er plassert i en barneverninstitusjon i Telemark, får sine rettigheter til opplæring ivaretatt. Dette omfatter retten til grunnskoleopplæring, videregående opplæring og spesialpedagogisk hjelp (barnehage). Barn og unge som av ulike årsaker ikke kan fortsette på sin hjemskole eller nærskolen til

institusjonen, kan få opplæring i SMI-skolen. Tendensen er økende antall barn i barnevernsinstitusjoner og synkende innleggelser på helseinstitusjoner.

Kompetanse og integrering

Hovedoppgavene til seksjonen er arbeid knyttet til inntak til videregående opplæring, fagopplæring, voksenopplæring, karriereveiledning på karrieresenteret, fagskoleområdet og integreringsarbeidet.

Lærlingordningen og overgang fra Vg2 i skole til opplæring i bedrift er et prioritert innsatsområde. Tilskudd til bedrifter som har tegnet lærekontrakter er den største utgiftsposten for seksjonen. Utbetalingerne er obligatoriske, og satsene er bestemt av kunnskapsdepartementet.

Voksenopplæring gjennomføres ut fra behov for kompetanse og antall søkere. Det er et godt samarbeid med NAV knyttet til flere tilbud, samt prosjektet Brua: sammen om fag og yrkesopplæring.

Alle voksne over 19 år i Telemark fylkeskommune har rett til karriereveiledning. Dette tilbys på Karrieresenter Telemark i Seljord og Skien. Det har i løpet av 2025 blitt noe mindre behov knyttet til flyktningsituasjonen fra Ukraina.

Innen integreringsområdet er samarbeid og samhandling med kommunene fortsatt sentralt frem over.

Når det gjelder fagskoleområdet forvalter seksjonen sentrale driftsmidler fra direktorat for høyere utdanning og kompetanse og midlene fordeles til fagskolene i Telemark.

Skoleutvikling og folkehelse

Seksjonen skal legge til rette for at skolene kan arbeide målrettet med å forbedre kvaliteten på opplæringen og øke elevenes læringsutbytte. Et velfungerende eksamenskontor er viktig for å sikre en rettferdig, sikker og effektiv gjennomføring av eksamener. De videregående skolene bruker det skoleadministrative systemet Visma InSchool. InSchool er fremdeles under utvikling og vil kommende år få funksjonalitet for innebygd arkiv og voksenopplæring, som sammen med videreutvikling av nåværende funksjonalitet, krever oppfølging fra skoleeier.

Et viktig arbeid fremover vil fortsatt være å sørge for at elevene får en trygg og god overgang fra grunnskole til videregående skole. Dette ansvaret er lagt til fylkeskommunen. Enda tettere samhandling med kommunene blir viktig i årene som kommer. Tett oppfølgingen til ungdom med store atferdsvansker gjør budsjetteringen utfordrende.

Folkehelseloven pålegger fylkeskommunen å fremme folkehelse og utjevne sosial ulikhet gjennom egen virksomhet og eksternt samarbeid. Relativt små fylkeskommunale folkehelseressurser gir stor gevinst for samarbeidsaktører og genererer eksterne midler til regionen.

Av konkrete satsningsområder for planperioden kan nevnes:

- understøtte kommunenes systematiske folkehelsearbeid
- tilrettelegge nettverks- og partnerskapsarbeid
- drive utvikling, implementering og spredning av helsefremmende tiltak
- styrke og utvikle aktiv og inkluderende frivillighet, fremme inkludering og motvirke utenforskap

Tannhelse

Fylkeskommunens ansvar for tannhelsetjenester, formål og omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten er beskrevet blant annet i Tannhelsetjenesteloven.

Tannhelsetjenesteloven pålegger fylkeskommuner å ha tannhelsetjenester, inkludert spesialisttjenester, i rimelig grad tilgjengelig for alle som bor eller midlertidig oppholder seg i fylket. Det er fylkeskommunen som har ansvar for den offentlige tannhelsetjenesten. Loven definerer omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten og hvilke deler av befolkningen som inngår i tjenesten. I tillegg til de prioriterte oppgavene kan fylkeskommunen yte tjenester til voksne pasienter mot betaling. I enkelte områder av fylket der det ikke foreligger annet tilstrekkelig tilbud kan fylkeskommunen være pliktig til å tilby slike tjenester. Tabellen under viser fordelingen mellom de ulike pasientgruppene på våre 14 tannklinikker.

Den offentlige tannhelsetjenesten skal fremme tannhelsen i befolkningen og sørge for nødvendig forebygging og behandling. Den skal spre opplysning om og øke interessen for hva den enkelte selv og allmennheten kan gjøre for å fremme tannhelsen. Tannhelsetjenesteloven er den eneste helseloven hvor forebyggende tiltak prioriteres foran behandling.

Utover lovpålagte oppgaver tilbyr Telemark fylkeskommune tannbehandling i narkose, tannlegevakt i helger og på høytidsdager og psykologstøttede tannhelsetjenester. Tannhelsetjenesten i fylket er forankret i Telemarksplanen, som understreker viktigheten av å sikre tilgang til grunnleggende tjenester til innbyggerne, uavhengig av geografisk plassering og økonomisk status.

Pasientgrupper	Antall	Annet	Antall
A: 0-18 år	34 787	Klinikker	14
B: Psykisk utviklingshemmede	756	Ansatte tannhelse	153
C1: Institusjon	1 384	Narkoseklinikk	1
C2: Hjemmesykepleie, psykiatri	2 126	Tannlegevakt	10-14 alle lørdager, søndager og helligdager
D1-D3: 19-26 år	20 797		
E1: Personer i rusbehandling	836		
E2 og E7: TOO (psykologstøttet behandlingstilbud)	54		
E6: Innsatte i fengsel	169		
F: Voksne betalende pasienter	17 729		

Utfordringer i planperioden

Gjennomføringen i videregående opplæring har økt jevnt gjennom mange år i Telemark. Ved siste måling hadde 83,2 % av ungdom i Telemark som startet videregående opplæring høsten 2018 gjennomført til fagbrev, vitnemål eller kompetansebevis 5/6 år senere, altså senest innen utløpet av 2024. Dette er omtrent på landsgjennomsnittet. I en statistikk over fullført og bestått per skoleår, ligger Telemark betydelig bak landsgjennomsnittet. Fylkestingets vedtak om å styrke sektoren til tiltak for å øke antall fullført og bestått har bidratt til et enda sterkere fokus på å lykkes med dette oppdraget. Men parallelt må skolene også redusere driftsutgifter med store beløp, og denne omstillingsprosessen er krevende.

Ungdom i Telemark møter også til Vg1 med lavest grunnskolepoeng i Norge. En tilleggsutfordring er at det demografiske bildet varsler en betydelig elevtallsnedgang i fylket på lengre sikt (etter 2030). Dette vil være i fokus for særskilt innsats kommende år. Skolene utfordres til å prioritere tiltak som vil ha effekt på fullført og bestått, og fylkeskommunen styrker samarbeidet med kommunene om overgangsarbeidet med ønske om å inspirere, støtte og bidra til at grunnskolene løfter sine resultater og til at overgang til videregående opplæring går så bra som mulig for alle.

Det er usikkerhet fremover knyttet til antall lærekontrakter, og dermed tilhørende utbetalinger. De siste årene har antall lærekontrakter økt og det forventes at denne utviklingen fortsetter som følge av ny opplæringsordning for voksne og fordi det nå er flere elever i yrkesfaglige programmer i Telemark.

Det er usikkerhet knyttet til ungdom med store atferdsvansker i skolen som dermed fører til økte utgifter. Dette gjelder også barnevernsbarn, som fylkeskommunen har et spesielt ansvar for. Sektoren har ansvaret for opplæring fra barnehage til og med videregående skole. Dette er en lovpålagt oppgave.

Utviklingen og implementeringen av kunstig intelligens (KI) i skolesystemet bringer med seg både muligheter og utfordringer i årene som kommer. Mens KI kan bringe mange fordeler til oss, må eventuelle utfordringer håndteres nøye for å sikre en rettferdig, sikker og inkluderende bruk. Dette krever en flerfaglig tilnærming som involverer pedagoger samt opplæring av pedagoger og ledere. Et velfungerende eksamenskontor er viktig for å sikre en rettferdig, sikker og effektiv gjennomføring av eksamener. Det skoleadministrative systemet (VIS) er fremdeles under utvikling og vil i kommende år få funksjonalitet for innebygd arkiv og voksenopplæring, som sammen med videreutvikling av nåværende funksjonalitet krever oppfølging fra skoleeier. Utgifter til lisenser knytter det seg fremdeles usikkerhet til. I tillegg jobbes det med en fornyelse av VIGO systemene. Kostnader og innfasing er på nåværende tidspunkt ikke fastsatt.

En usikkerhet for sektoren ligger i økte målgrupper i oppfølgingstjenesten, som det ennå ikke er erfart omfanget av. I SMI-skolen vil det alltid være en usikkerhet knyttet til antall elever som blir plassert i institusjoner og som har behov for alternativ opplæringsarena. PPT skal i ny opplæringslov jobbe mer forebyggende, noe som fordrer mer tilstedeværelse på de videregående skolene og byr på kapasitetsutfordringer i deler av fylket.

Sosial ulikhet i helse er vår største folkehelseutfordring. Utjevning er viktig både etisk og samfunnsøkonomisk! Vi må, sammen med frivillighet, kommuner og øvrige samarbeidspartnere, finne og prioritere tiltak som bidrar til å løfte utsatte grupper. Mye av dette bør gjøres i ung alder slik at vi får effekter som kan vare i generasjoner. Men voksne og eldre opplever også skjevheter og ulikhet i samfunnet, og må ikke glemmes i det universelle folkehelsearbeidet.

Tannhelse står overfor utfordringer med å levere lovpålagte tjenester innenfor gjeldende økonomiske rammer. Det pågår analyser av dagens drift for å identifisere og konkretisere tiltak som kan bidra til å tilpasse tjenestetilbudet til budsjettrammen.

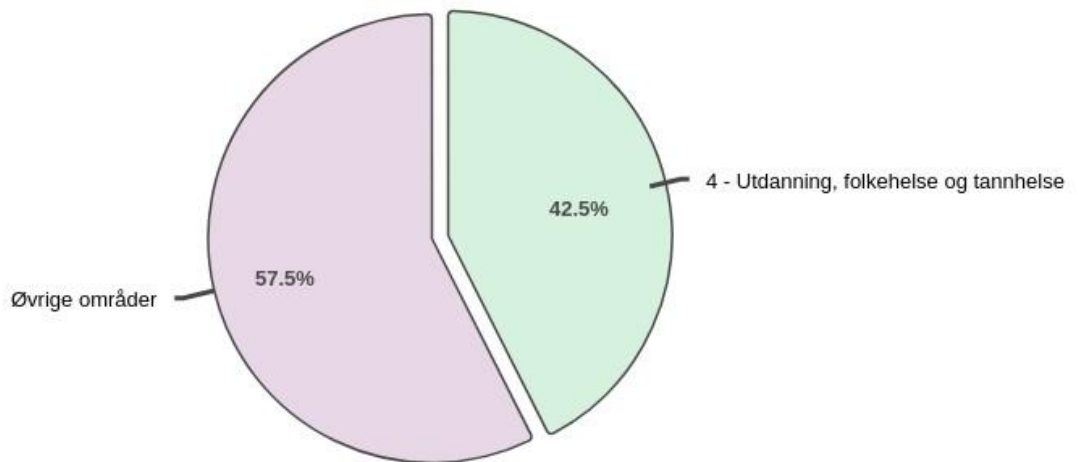
Helse- og omsorgsdepartementet har bedt fylkeskommunen planlegge for utvidet behandlingskapasitet. Flere av klinikkene i fylket vil ha behov for investeringer da de ikke har tilstrekkelig areal til å utvide sitt tjenestetilbud. En økende andel eldre skaper behov for innovasjon innen helse- og omsorgstjenester, deriblant tannhelsetjenesten.

Tall fra SSB viser at de prioriterte pasientgruppene samlet sett har blitt mer ressurskrevende å behandle. Det er en sterk økning av blant annet flyktninger og pasienter innen eldreomsorg, rus og psykiatri, der mange av pasientene har et komplisert somatisk og psykisk helsebilde. Nye pasientgrupper med lovfestede rettigheter til gratis nødvendig tannbehandling medfører reduserte pasientinntekter.

Perspektivmeldingen peker på en utfordring knyttet til mangel på helsepersonell i årene framover. Dette er også gjeldene for tannhelsetjenesten.

Høyt sykefravær i kombinasjon med rekrutterings- og stabiliseringsutfordringer medfører at etterslep knyttet til innkalling og behandling av pasienter stadig øker, og at driften ved klinikkene blir mindre effektiv.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjetttramme er utgangspunktet før foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	1 404 271	1 404 271	1 404 271	1 404 271
Sum Tekniske justeringer	18 966	18 966	18 966	18 966
Sum Vedtak forrige periode	-1 900	-8 000	-13 000	-13 000
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	34 948	34 448	34 448	34 448
Konsekvensjusteringer	52 014	45 414	40 414	40 414
Konsekvensjustert ramme	1 456 285	1 449 685	1 444 685	1 444 685
Innsparingstiltak				
Avvikle tannlegevakt helger og helligdager	-50	-50	-50	-50
Bemanningsreduksjon i seksjoner - økt reduksjon i seksjoner jfr. tidligere plan	-4 000	-5 000	-6 000	-6 000
Bemanningsreduksjon i skoler - fremtidig redusert ikke-pedagogisk bemanning på skoler	-1 000	-5 000	-10 000	-10 000
Bemanningsreduksjon i skoler - nedgang i antall 16-18-åring	0	-3 000	-6 000	-9 000
Effekt av omlegging i AHT-tilbudet (økt effekt jfr. vedtatt plan)	-2 500	-5 000	-5 000	-5 000
Effekt av utredningssaker	0	-5 000	-10 000	-10 000
Effektiviseringstiltak i skoler jf. HUFT-sak 45/25	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Redusere antall tannklinikker og vurdere kjøp av tjenester privat	0	-5 500	-5 500	-5 500
Redusere bevilgning til økt gjennomføring	-10 000	-5 000	-5 000	-5 000
Redusert bibliotek-kjøring	0	-500	-500	-500
Redusert Voksenopplæring	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Ungt Entreprenørskap	0	-1 491	-1 491	-1 491
Sum Innsparingstiltak	-34 550	-52 541	-66 541	-69 541
Nye tiltak				
Beholde dagens narkosetilbud	500	500	500	500
Prop. 1 S (2025 – 2026) - Innlemming av tilskudd til å finansiere fullføringsretten i videregående opplæring	10 491	10 491	10 491	10 491
Rammetilpasning skoleutvikling og folkehelse	5 000	5 000	5 000	5 000
Øke ikke møtt gebyr til voksne, betalende pasienter	-150	-150	-150	-150
Økt antall lærekontrakter og andre konsekvenser av fullføringsreform	10 000	10 000	10 000	10 000
Økt uttelling UDIR elever i mottak og midlertidig bosatte	-18 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sum Nye tiltak	7 841	10 841	10 841	10 841
Nye tiltak og realendringer	-26 709	-41 700	-55 700	-58 700
Ramme 2026-2029	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985

Innsparingstiltak

Avvikle tannlegevakt helger og helligdager

Dagens vaktordning er etablert lørdager, søndager og alle helligdager, kl 10-14 og er årlig budsjettert med 1,0 mill. kr.

I FT-sak 146/24 Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble det vedtatt å redusere tilbudet til Tannlegevakt med redusert åpningstid og strengere vilkår for behandling med en årlig innsparing 0,6 mill. kr. Etter dialog med samarbeidspartner har redusert åpningstid ikke latt seg realisere og fylkesdirektøren anser det derfor nødvendig å foreslå å avvikle ordningen med tannlegevakt.

Telemark har ingen private tilbydere som tilbyr en fast tannlegevaktordning. Uten en etablert vaktordning vil pasienter med akutte behov måtte kontakte legevakt eller selv kontakte private eller offentlige tannleger for å undersøke om de har mulighet for å rykke ut.

Fylkeskommunen må påregne å betale for akutte behandlinger (enten via offentlig eller privat tannlege) utenfor klinikkenes åpningstid. Ytterligere innsparing ved en avvikling av ordningen er derfor marginal, utover den allerede vedtatte budsjettreduksjonen. Fylkesdirektøren foreslår derfor en innsparing på 50 000 kr. Dersom dagens vaktordning skal beholdes, må det påregnes et økt behov på 0,6 mill. kr.

Bemanningsreduksjon i seksjoner - økt reduksjon i seksjoner jfr. tidligere plan

Dette tiltaket forsterker vedtaket fra desember 2024, og innebærer at den samlede besparelsen knyttet til redusert bemanning i seksjonene de kommende årene blir:

- 2026: Opprinnelig vedtatt 1,8 mill. kr + nye 4 mill. kr = 5,8 mill. kr, tilsvarende 6 stillinger.
- 2027: Opprinnelig vedtatt 2,4 mill. kr + nye 5 mill. kr = 7,4 mill. kr, tilsvarende litt over 7 stillinger.
- 2028 og 2029: Opprinnelig vedtatt 2,4 mill. kr + nye 6 mill. kr = 8,4 mill. kr, tilsvarende litt over 8 stillinger.

Denne reduksjonen i bemanningen i seksjonene følger planen, og anses som realistisk å gjennomføre i årene fremover.

Bemanningsreduksjon i skoler - fremtidig redusert ikke-pedagogisk bemanning på skoler

Tiltaket innebærer en prosess med mål om å redusere stillingsbehovet ved skolene innen ikke-pedagogiske arbeidsoppgaver og ledelse. Tiltaket starter opp i 2026, med en forventet første effekt på 1,0 mill. kr. Ambisjonen er å øke besparelsen til 5,0 mill. kr i 2027, og videre til 10,0 mill. kr i 2028, noe som tilsvarer om lag 10 stillinger. Dette omfatter renholdspersonell, byggdrifere, merkantilt ansatte og ledere.

Bemanningsreduksjon i skoler - nedgang i antall 16-18-åringer

Fra og med 2027 forventes antallet innbyggere i aldersgruppen 16–18 år i Telemark å falle med ytterligere om lag 800 personer fram mot 2040. Dette vil føre til reduserte inntekter for fylkeskommunen, noe som må gjenspeiles i et lavere antall klasser og elevgrupper i skolene. Foreløpige beregninger viser at dette tilsvarer en reduksjon på om lag to klasser i 2027, fire klasser i 2028 og seks klasser i 2029. Det er viktig å være klar over at færre elever ikke automatisk gir grunnlag for å redusere antall utdanningstilbud; i stedet kan det føre til mindre elevgrupper per klasse. For å realisere de økonomiske besparelsene, kreves det politiske beslutninger om nedskalering av tilbudene.

Effekt av omlegging i AHT-tilbudet (økt effekt jfr. vedtatt plan)

Dette tiltaket representerer en forsterket ambisjon om mer effektiv drift sammenlignet med det som ble vedtatt i 2024. Den totale besparelsen som forventes er:

- 2026: 7,5 mill. kr (5,0 mill. kr + 2,5 mill. kr i nye tiltak)
- Fra 2027 og videre: 10,0 mill. kr årlig (5,0 mill. kr + 5,0 mill. kr i nye tiltak)

I fylkestingssak 147/24, punkt 6, omtales arbeidet som skal bidra til denne innsparingen. Hovedutvalg for utdanning, folkehelse og tannhelse vil bli orientert om status og konsekvenser i egen sak, trolig til 1. møterekke i 2026

Effekt av utredningssaker

I Handlings- og økonomiplan 2025-2028 er det allerede vedtatt en besparelse knyttet til strukturelle endringer i skoletilbudet for 2026 på 6,0 mill. kr, økende til 10,0 mill. kr i 2027 og 15,0 mill. kr i 2028.

Med dette tiltaket vil den samlede ambisjonen for besparelser de kommende årene være:

- 2026: 6,0 mill. kr (jf. tiltak vedtatt i desember 2024)
- 2027: 15,0 mill. kr (10,0 mill. kr + nye 5,0 mill. kr)
- 2028 og 2029: 25,0 mill. kr (15,0 mill. kr + nye 10,0 mill. kr)

For å realisere denne effekten må det vedtas omfattende strukturelle endringer. Det er ikke aktuelt å legge ned skoler, og besparelsene må derfor hentes ut gjennom mer effektiv samhandling med kommuner og lokalt næringsliv. Noe av effekten må også hentes gjennom å redusere behov for leide lokaler, noe som kun kan realiseres ved flytting/sammenslåing av enkelte utdanningstilbud. Utredningsarbeidet pågår, og fylkestinget vil få saker til behandling underveis.

Effektiviseringstiltak i skoler jf. HUFT-sak 45/25

De videregående skolene har til sammen utarbeidet en liste med et innsparingspotensial på 15,0 mill. kr. Denne listen danner grunnlaget for det videre, konkrete arbeidet med å realisere disse eller andre mulige tiltak, slik at man oppnår en årlig besparelse på 15,0 mill. kr fra og med 2026.

Redusere antall tannklinikker og vurdere kjøp av tjenester privat

For å redusere driftsutgiftene i seksjon tannhelse, vil det iverksettes en utredning som vil se nærmere på klinikkstrukturen i fylket. Utredningen har som mål å starte i 2025 med ferdigstilling før sommer 2026. Fylkesdirektøren vil i løpet av 1. kvartal 2026 legge fram en sak for politisk nivå knyttet til hvilke kriterier som skal ligge til grunn for utredningen av klinikkstruktur. Senere beslutning vil også legges fram som en egen politisk sak.

Estimatet som ligger inne i økonomiplanperioden er svært usikkert, både med hensyn til størrelse og effektuttak.

Redusere bevilgning til økt gjennomføring

Tiltaket innebærer en reduksjon av fylkestingets bevilgning til økt gjennomføring i videregående skoler, jf. verbalvedtak i Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Her var opprinnelig vedtak i forrige økonomiplan 17,5 mill. kr i 2025, økende til 30,0 mill. kr fra 2026. Med denne reduksjonen blir det 20,0 mill. kr i 2026 til oppfølging av verbalvedtaket fra Handlings- og økonomiplan 2025-2028, økende til 25,0 mill. kr fra 2027.

Redusert bibliotek-kjøring

Reduksjon i avtalen om transport av bøker mellom skolene vil gi en besparelse fra 2027. En eventuell oppsigelse av avtalen vurderes på et senere tidspunkt, og kan gi ytterligere besparelser fra 2028.

Redusert Voksenopplæring

Omlegging til mer modulbasert opplæring innen helsearbeiderfaget bør gjøre denne reduksjonen mulig.

Ungt Entreprenørskap

Tiltaket medfører at støtten til Ungt entreprenørskap Vestfold og Telemark avvikles fra 1. januar 2027.

Nye tiltak

Beholde dagens narkosetilbud

I FT-sak 146/24 Handlings- og økonomiplan 2025-2028 ble det vedtatt en reduksjon i dagens narkosetilbud. Etter dialog med Sykehuset Telemark HF har en reduksjon i antall dager (fra 4 til 3) ikke latt seg realisere. Etter dialog med sykehuset ble det besluttet å beholde eksisterende ordning med 4 dager, da en reduksjon ville medføre stor risiko for å miste tilbudet i sin helhet. Dette handlet blant annet om uforutsigbarhet for sykehuset og at de måtte vurdere å benytte sine ressurser inn mot andre tjenester ved kirurgisk avdeling som gir sykehuset større inntektsmuligheter enn tjenestetilbudet til tannhelse.

Både sykehuset og Statsforvalter vurderer narkosetilbudet til tannhelse som et svært viktig tilbud inn mot en sårbar pasientgruppe. Tannhelse sine pasienter er langt mer ressurskrevende og tilbudet er mindre lønnsomt økonomisk enn annen dagkirurgi, men vurderes som et viktig samfunnsoppdrag.

Tannhelse har sammen med sykehuset effektivisert narkosetilbudet gjennom det siste året. Flere pasienter blir behandlet årlig, men samtidig har det vært en økning i antall henvisninger til narkose. Økningen tilsvarer den ekstra narkosedagen som foreslås.

Prop. 1 S (2025 – 2026) - Innlemming av tilskudd til å finansiere fullføringsretten i videregående opplæring

Fylkesdirektøren foreslår å øke rammen til seksjon kompetanse og integrering med 10,5 mill. kr i henhold til oppgavekorreksjoner i regjeringens forslag til statsbudsjett. I statsbudsjettet er det foreslått å omfordele de tidligere øremerkede midlene fra Kunnskapdepartementets budsjett, til fylkeskommunenes rammetilskudd fra og med 2026.

Rammetilpasning skoleutvikling og folkehelse

I Handlings- og økonomiplan 2025–2028 ble rammetilpasningen for skoleutvikling og folkehelse vedtatt med ett-årig virkning. For å sikre videreføring av dette tiltaket i kommende økonomiplaner, er det nødvendig med en varig bevilgning. Det er særlig behov for styrket oppfølging av barnevernet og elever som har behov for omfattende støtte, med et årlig behov på rundt 5,0 mill. kr.

Øke ikke møtt gebyr til voksne, betalende pasienter

Gebyr for å ikke møte til oppsatt timeavtale er foreslått økt fra kr 943 til kr 1755 for voksne, betalende pasienter. Dette er en økning utover prisøkningen, men er anbefalt som et grep for å redusere utfordringen knyttet til pasienter som ikke møter til oppsatt time. Den nye taksten er oppdatert i vedlegg til denne saken som angir de nye takstene for 2026.

Økt antall lærekontrakter og andre konsekvenser av fullføringsreform

Som rapportert i tertialrapporter i 2025, har utgifter til lærekontrakter økt som følge av en større volumøkning enn budsjettert. Selv med innstramming og midlertidig stans i fagbrev på jobbkontrakter fra medio september 2025 til sommeren 2026, vil det være behov for å styrke området med 10,0 mill. kr for 2026 og fremover. Planen er å åpne nye fagbrev på jobbkontrakter når antall kontrakter og utgifter er i tråd med tildelt ramme fra statlige myndigheter. Trolig fra august 2026

Økt uttelling UDIR elever i mottak og midlertidig bosatte

Søkbare midler fra U-dir for personer i alderen 16–18 år som oppholder seg i mottak eller er midlertidig bosatt. Erfaringene fra 2025 viser at det bør være mulig å hente ut mer enn det som ble budsjettet for dette året (2,5 mill. kr). Videre innvandring og bosetting er imidlertid usikker, og vil direkte påvirke hvor mye det er mulig å søke om i kommende år.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkessjef for Utdanning, folkehelse og tannhelse	2 370	1 756	21 572	20 972	15 972	15 972
Virksomheter	918 477	1 023 392	909 155	893 655	879 655	876 655
PPT, OT, alternative opplæringsarenaer	45 576	58 199	59 782	59 782	59 782	59 782
Kompetanse og integrering	259 072	165 131	248 169	249 678	249 678	249 678
Skoleutvikling og folkehelse	55 549	65 781	64 457	64 457	64 457	64 457
Tannhelse	128 646	125 459	126 440	119 440	119 440	119 440
Sum	1 409 690	1 439 719	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985

Sammendrag budsjett**Fylkessjef for utdanning, folkehelse og tannhelse**

Budsjettrammen består hovedsakelig av lønns- og personalutgifter. I tillegg ligger fylkestingets vedtak om midler til økt gjennomføring VGS i Telemark på totalt 30,0 mill. kr iht. sak 146/24 Handlings- og økonomiplan 2025-2028.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Budsjettrammen er med dette foreslått redusert med 10,0 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 21,6 mill. kr.

Videregående skoler

Budsjettrammen til de videregående skolene fordeles etter en budsjettfordelingsmodell med elevtall som primære fordelingsnøkkel. Ut fra den tildelte økonomiske rammen, utarbeider hver skole sitt eget budsjett. Endringen fra 2025 henger sammen med interne budsjettjusteringer i 2025 uten varig virkning.

Budsjett for påfølgende år settes med utgangspunkt i elevtall per 1. oktober. Skoleår og budsjettår er ikke sammenfallende. For at skolene skal få en mest mulig rettferdig budsjettramme tilpasset elevtall både vår og høst, så gjennomføres det en høstjustering av budsjettet etter elevtelling 1. oktober. Endelig budsjett per skole er dermed ikke kjent før utgangen av oktober samme år.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjettramme er med dette foreslått redusert med 22,5 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 909,2 mill. kr.

PPT, OT og alternative opplæringsarenaer

Rammen til seksjonen går i hovedsak til lønn til ansatte innenfor tjenesteområdene; PP-tjeneste, Oppfølgingstjeneste, Kompetansesenter/Talenthuss, SMI Barnevern og SMI Helse. Alle tjenesteområdene

ligger på egne lokasjoner og jobber direkte med elever, ungdom og kandidater – drift skal dekke husleie, strøm, renhold, rekvisita, læremidler, utstyr, lisenser, kjøreutgifter, pedagogisk utvikling og spesialisering.

For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 59,8 mill. kr.

Kompetanse og integrering

Rammen til seksjonen går i hovedsak til tre områder: tilskudd til læreplasser, voksenopplæring som gjennomføres på de videregående skolene og lønn til de ansatte i seksjonen.

Det har vært en stor økning i antall lærekontrakter som har medført behov for å tilføre seksjonen en større ramme for 2026.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått økt med 0,5 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 248,2 mill. kr.

Skoleutvikling og folkehelse

Rammen til seksjonen går i hovedsak til lønn for hele seksjonen. I tillegg dekker rammen midler til ung inkludering, spesialundervisning og undervisning innenfor barneverns plasserte barn og ungdom. Psykisk helse og rus, kompetanseheving, frikjøp av rådgivere i kommune og fylkeskommune tillegges også seksjonen. I tillegg skal seksjonen understøtte kommunenes frivillighetsarbeid.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått økt med 5,0 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 64,5 mill. kr.

Tannhelse

Rammen til seksjonen er hovedsakelig fordelt til drift av tannklinikkene i fylket. En mindre andel benyttes til overordnede oppgaver knyttet til ledelse og administrasjon samt felles tjenester og utgifter.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått økt med 0,3 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 126,4 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	1 214 784	1 235 252	1 205 030	1 189 030	1 175 030	1 172 030
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	243 888	232 689	253 077	246 977	241 977	241 977
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	193 716	182 995	191 604	189 613	189 613	189 613
Overføringsutgifter	66 512	54 566	54 335	54 335	54 335	54 335
Finansutgifter	129 590	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 848 490	1 705 502	1 704 045	1 679 954	1 660 954	1 657 954
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-59 703	-77 671	-77 195	-77 695	-77 695	-77 695
Refusjoner	-213 443	-187 918	-197 274	-194 274	-194 274	-194 274
Overføringsinntekter	-133	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-165 521	-195	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-438 800	-265 783	-274 469	-271 969	-271 969	-271 969
Sum	1 409 690	1 439 719	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov	En høyere andel av elevene gjennomfører videregående opplæring	Andel elever som fullfører og bestått etter 5/6 år øker	83,7 %	0,0 %	85,0 %	87,0 %
		Andel hevinger av lære- og opplæringskontrakter per år reduseres	9,8 %	6,1 %	5,0 %	4,0 %
		Andel sluttet i løpet av skoleåret (etter 1.okt) og ungdom utenfor videregående opplæring reduseres	3,2 %	3,3 %	2,0 %	1,0 %
		Andel søkere til lære- og opplæringsplass som har fått kontrakt går opp	68,3 %	72,1 %	80,0 %	90,0 %
		Fullført og bestått per skoleår øker	81,2 %	80,8 %	85,0 %	90,0 %
	Forbedret læringsresultat	Øke skolebidraget i læringsresultater	0,0 %	-4,3 %		0,0 %
	Vi jobber for et forbedret læringsmiljø	Andel elever som opplever seg mobbet av andre elever på skolen de siste månedene reduseres	6,2 %	6,3 %		0,0 %
		Andel lærlinger/lærekandidater som opplever seg mobbet mer enn 2-3 ganger per måned eller mer reduseres	0,0 %	3,2 %		0,0 %
	Redusere sosial ulikhet i helse	Bedre kapasitetsutnyttelse i tannhelsetjenesten	0,0 %	0,0 %		70,0 %
	Flere aktive og friske leveår	Antall frivillige organisasjoner som mottar midler og deltar i	9	0	6	6

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		nettverk som fremmer sosial utjevning				
	Fremme sosial og økonomisk likhet i fysisk og psykisk helse.	Antall barn og unge som møter Liv og røre i sin barnehage-, SFO og skolehverdag og dermed får erfaring og kunnskap om fysisk aktivitet og sunt kosthold	12 400,0	12 000,0	12 000,0	13 000,0
		Antall innovative folkehelse tiltak som utvikles i fylket med tilskudd fra fylkeskommunen	24	20	5	20
	Legge til rette for at alle kommuner i Telemark har et systematisk og langsiktig folkehelsearbeid	Antall gjennomførte kartlegginger som har skaffet til veie oppdatert kunnskap om helsetilstanden i befolkningen	1	1	1	1
		Antall gjennomførte kompetansehevsaktiviteter og nettverkssamlinger.	21	49	40	35
		Antall kommuner med nedskrevet og politisk vedtatt plan for langsiktig folkehelsearbeid.	12	9	13	17
		Øke helsefremmende og forebyggende arbeid i tannhelsetjenesten	0,0	711,0	720,0	747,0
	Reduseres etterslepet i pasientbehandling innen tannhelse	Andel sykemeldte i tannhelsetjenesten	9,9 %	10,2 %	8,0 %	6,0 %
		Redusere innkallingsintervallet for gruppen 0-18 år	0,0	18,5	21,0	0,0
	Skape kompakte og levende byer og bygder med høy kvalitet					
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjetttramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					

Investeringer

Investeringsrammen til Utdanning, folkehelse og tannhelse utgjør 46,0 mill. kr i hele økonomiplanperioden, med et årsbudsjett i 2026 på 16,5 mill. kr. Det foreslås i denne saken å øke budsjettrammen på tannhelse med 22,0 mill. kr til 32,0 mill. kr i planperioden for å investere i nødvendig utstyr som behandlingsstoler, røntgen og OPG (panoramarøntgen). Tabellen under viser vedtatt total prosjektramme som gjelder for hele prosjektets levetid, forslag til årsbudsjett i planperioden og omtale av de enkelte prosjektene.

Investeringsbudsjett

Investeringstabell

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
	Godkj.vedtak				
4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse					
Investering Skole	14 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Investering tannhelse	32 000	13 000	10 000	5 000	4 000
Sum 4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse	46 000	16 500	13 500	8 500	7 500

Investeringsbudsjett

Investering Skole

Utdanning har en årlig investeringspott på 3,5 mill. kr til innkjøp av utstyr på skolene. Utstyrspotten er satt til 3,5 i resten av planperioden. Investeringsbehovet kartlegges og prioriteres hvert år.

Investering tannhelse

Store deler av utstyrsparken i seksjon tannhelse er over forventet levetid, og seksjonen må ta høyde for nødvendig utskifting av utstyr i kommende økonomiplanperiode. Investeringsbehovene er rettet mot nødvendig utskifting av større utstyr som behandlingsstol, røntgen og OPG (panoramarøntgen). En planlagt utskifting vil være et ledd i å unngå driftsstans ved ulike klinikker. Driftsstans medfører kansellerte pasientavtaler og manglende mulighet til å jobbe klinisk for behandler. De færreste av klinikkene har ekstra kontor som en kan rullere på ved driftsstans. Driftsstans er derfor svært kostbart for seksjonen - både med tanke på økonomi og med tanke på omdømme på grunn av avbestillinger på kort varsel og redusert tjenestetilbud.

I investeringsplanen har seksjonen lagt en plan for utskifting av behandlingsstol/røntgen og OPG maskiner ved 16 års alder (forventa levetid er 10-15 år). Seksjonen må også påregne kostnader som kommer utover de forventet innkjøpene fordi enkelte av maskinene vil ha driftsstans på tidligere tidspunkt enn 16 år.

Alternative tiltak

Beløp i 1000

	Endringskode	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Anslått økonomisk effekt ved skolenedleggelse(r)	Innsparingstiltak	0	0	-15 000	-15 000
Sum		0	0	-15 000	-15 000

Beskrivelse

Anslått økonomisk effekt ved skolenedleggelse(r)

Hensikten med å oppføre dette alternative tiltaket, som ikke inngår i innstillingen, er å synliggjøre økonomiske effekter av å avvikle driften ved to skoler (Vest-Telemark og Rjukan) og flytte elevene til andre skoler. Oppgitt sum på 15 mill. kr (helårsvirkning fra 2028) er foreløpig og grovt beregnet, og må eventuelt utredes mye grundigere. Det vil kreve en omfattende samfunnsøkonomisk analyse, og ulike scenarier vil kunne påvirke effekten betydelig.

Estimatet som fylkesdirektøren har brukt er laget på bakgrunn av ekstraordinære midler som de minste skolene idag må styrkes med i den ordinære fordelingsmodellen. Ved en eventuell nedleggelse vil man i tillegg få økonomiske konsekvenser som virker begge veier. Noen årsverk innen ledelse og byggdrift kan spares. De skolene som mottar nye elever kan trolig effektiviseres gjennom bedre oppfylning i grupper. Utgifter til skyss vil øke. Det kan påløpe utbyggingsutgifter på andre skoler. Alle disse effektene er foreløpig ikke beregnet. De langsiktige og diskonterte konsekvensene av å ha færre bygg og mer kompakte skoleanlegg er heller ikke inntatt. Og som nevnt innledningsvis er det foreløpig ikke gjort noen samfunnsøkonomiske analyser av hvordan de aktuelle regionene blir berørt.

5 - Samferdsel

Innledning

Fylkessjefens innledning er filmet og tilgjengelig i den digitale versjonen av budsjettforslaget. Som du finner her [Budsjett og økonomi - Telemark fylkeskommune](#).

Beskrivelse av dagens virksomhet

Sektor for samferdsel har samfunnsoppdrag og ansvar for fylkesvegnettet i Telemark. Dette omfatter utbygging, drift, vedlikehold og forvaltning av ca. 1900 kilometer fylkesveg, samt et omfattende gang- og sykkelvegnett. Sektoren har også ansvaret for kollektivtransport både med buss og ferge.

Sektoren jobber strategisk mot sentrale myndigheter, og har ansvar for langtidsplanlegging av fylkesvegnettet, og utarbeider strategier på samferdselsområdet. Sektoren jobber målrettet for å effektivisere og utvikle fagområdene for å møte framtidige krav og den økonomiske situasjonen.

Vegforvaltning og transport

Seksjonen Vegforvaltning og transport utøver eierskapet til fylkesvegene og skal bidra til en areal- og vegforvaltning som ivaretar fylkeskommunens interesser. Dette omfatter å opprettholde vegkapitalen og verdiene som ligger i fylkesvegnettet. Vegtrafikken skal avvikles sikkert, effektivt og miljøvennlig og disse hensynene må balanseres. Seksjonen deltar i kommunale planprosesser og behandling av plansaker på ulike nivå samt behandling av en rekke sakstyper med grunnlag i vegloven. Seksjonen bidrar til å bygge kompetanse og kapasitet til å samarbeide med og veilede offentlige og private aktører og behandle saker på en effektiv måte i tråd med forvaltningslovens krav, slik at leveransene knyttet til formelle planprosesser og øvrige forvaltningssaker fremmer kommunenes utvikling.

Seksjonen jobber med strategi og utvikling innenfor samferdsel. I dette ligger langtidsplanlegging og porteføljestyling på fylkesveg, trafiksikkerhet, sykkel og gange, knutepunktutvikling, grønn og smart transport, overordnet planlegging, statlig infrastruktur og tilbud, prosess for Nasjonal Transportplan, sekretariat for faglig nettverk og oppfølging av fylkesveg og kollektiv i Grenland. Seksjonen understøtter sektoren med spisskompetanse innenfor noen fagområder, og bidrar til utvikling for hele sektoren på disse områdene.

Vegdrift

Seksjon for vegdrift har ansvar for å drifte og vedlikeholde fylkesvegnettet, med tilhørende bruer, tunneler, konstruksjoner og elektrotekniske installasjoner. Samferdsel er opptatt av utvikling av et trafiksikkert vegnett med god fremkommelighet.

Fylkeskommunen har et selvstendig ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap relatert til fremkommelighet på vegnettet. Sektoren jobber systematisk med oppfølging og registrering av tilstand på vegnettet. Sektoren har mye tilgjengelig teknologi og det jobbes regionalt og nasjonalt med videreutvikling, blant annet områder der KI kan benyttes. Klimaet endrer seg og fylkeskommunen opplever situasjoner med ekstremnedbør, ras, utglidninger, synkehull og andre akutte forhold på våre veger. Disse situasjonene er uforutsigbare, og fylkeskommunen som vegeier må være i stand til å imøtekomme samfunnets forventninger til at samfunnssikkerheten ivaretas.

Det jobbes med modernisering og forenkling av kontraktsformene som også oppfyller kravene til miljøvennlige metoder og prosesser. Per 1. januar 2026 har seksjonen ansvaret for 15 driftskontrakter på veg, ytre miljø og grønt, elektro og veglys, bruvedlikehold samt dekkelegging og vegoppmerking.

Vegutbygging

Seksjon har ansvar for utbyggingsprosjektene på fylkesvegene. Fylkeskommunen håndterer til enhver tid omlag 50 prosjekter i ulike faser, fra tidlig planlegging til prosjektering og bygging. De fleste av disse prosjektene går over flere år.

Prosjektporteføljen omfatter alt fra små punktutbedringer og oppgraderinger, til store utbyggingsprosjekter, også innenfor Bypakke Grenland.

Seksjonen jobber aktivt med profesjonalisering av prosjektstyring innenfor HMS, kvalitet, økonomi, miljø og fremdrift. Seksjonen vil ha oppmerksomhet på utvikling av gode kontrakter og kontraktstrategi tilpasset det enkelte prosjekt.

Seksjonen jobber for å bli en «digital byggherre». Målet er digitalisering av alle prosjektfaser, blant annet gjennom videreutvikling av modellbasert prosjektering for til slutt å få tegningsløse prosjekter. Det er bl.a. utviklet en egen løsning for gjennomføring av innbyggerdialog digitalt direkte i våre prosjektmodeller og digitale verktøy for masseutsendelse av brev til våre innbyggere.

Vegutbyggingsprosjekter har ofte stor påvirkning på klima og miljø, noe seksjonen jobber planmessig for å redusere. En stor satsing er Breeam-sertifisering av de største veganleggene. Breeam er en internasjonal miljøsertifiseringsordning for bygg og anlegg som vurderer og dokumenterer prosjektets bærekraftighet og miljøprestasjon. I tillegg jobbes det med utvikling av en egen databank for klimagassutslipp. Det fokuseres særlig på god massebalanse for å redusere omfanget av transport av masser til og fra våre anlegg. Dette for å redusere klimautslipp.

Seksjonen understøtter hele samferdselssektoren med spisskompetanse innenfor enkelte fagområder. Dette gjelder blant annet fagområdene prosjektstyring og prosjektadministrasjon for samferdselsprosjekter, ytre miljø, geologi og geoteknikk, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA), herunder oppfølging av seriøsitetskrav, samt grunnnerv, eiendomsforvaltning og landmåling.

Kollektiv

Sektor for Samferdsel skal sørge for et godt kollektivtilbud til innbyggerne i fylket. Per i dag sørger over 200 busser for mer enn seks millioner kollektivreiser årlig.

Seksjonen har ansvar for drift og utvikling av kollektivtilbudet i Telemark, herunder kollektivtilbudet med buss, taxi, ferje, lovpålagt skoleskyss, tilrettelagt transport (TT - ordningen) og transportløyver.

Seksjonen har forvaltningsansvar og driftsansvar for skoleskyss for skoleelever med skyssrett etter opplæringsloven. For skoleåret 2025-2026 er det foreløpig behandlet og iverksatt skoleskyss for ca. 6 200 elever med kollektivtilbudet og ca. 830 elever med tilrettelagt skyss.

TT- ordningen har cirka 3 200 brukere. Antall brukere øker årlig, noe som medfører redusert tilskudd til den enkelte da ordningen finansieres med fast totalpott som fordeles. Dette skal staten revidere, noe som kan innebære endring i finansieringen.

Seksjonen er løyvemyndighet for drosje, buss og fartøy i rute.

Seksjonen har også ansvar for markedsføring av mobilitetstilbudet, drift og teknologisk utvikling av systemer for billettering. Det samarbeides nasjonalt for å finne felles sømløse systemer.

Seksjonen samarbeider med Bystrategi Grenland om kollektivfremmende tiltak gjennom bruk av midler fra den statlige belønningsordningen. Dette utgjør en vesentlig del av finansieringen av kollektivtilbudet i Grenland.

Fylkeskommunen skal satse på en fleksibel og kostnadseffektiv transportløsning i distriktene som møter kundenes reisebehov, og som utnytter ledig kapasitet i transportsystemet.

Utvikling av grønn og smart transport må tas i bruk i hele fylket, både for å øke kollektivandelen i persontransporten, og for å sikre et godt og tilgjengelig tilbud for alle brukergrupper.

Utfordringer i planperioden

Vedlikehold av fylkesveger – utfordringer og prioriteringer i Telemark

Telemark står fortsatt overfor store utfordringer knyttet til vedlikehold av fylkesvegene. Store deler av vegnettet har fortsatt behov for oppgradering, og både bruer og andre viktige konstruksjoner trenger utbedringer for å sikre trygg og effektiv ferdsel i fylket.

Slitasje i form av spor, hull og ujevnheter gir dårligere vintervedlikehold og øker risikoen for hendelser, særlig når forholdene er krevende. Manglende rekkverk og utrygge vegkanter gjør også at vegene ikke er så sikre som de bør være. Dette er et hinder for å nå nullvisjonen om ingen drepte og hardt skadde i trafikken.

Til hjelp for å prioritere de viktigste strekningene som trenger utbedring, har vi benyttet et spesialutviklet kjøretøy på noen strekninger. Kjøretøyet består av en slepebil og en semitrailer som inneholder måleutstyret for bæreevne målinger og en georadar.

Dersom vedlikeholdet utsettes, vil både behov og kostnader vokse raskt. Akutte utbedringer blir ofte dyrere enn målrettet og planmessig innsats. Det kommende handlingsprogrammet for investeringer på fylkesveg, vil man dreie investeringene fra bygging av ny veg til å oppgradere eksisterende veg. Det er i tråd med nasjonale føringer blant annet i Nasjonal transportplan (NTP).

Antallet og omfang av ekstremvær med mye nedbør/styrtregn øker, som følge av klimaendringene. Konsekvensene av styrtregnet har vist hvor sårbare deler av vegnettet er for overvann og skred. Tette stikkrenner og dårlige grøfter forverrer situasjonen, og behovet for forebyggende vedlikehold er viktig. Som følge av erfaringene med styrtregn de to siste årene jobbes det mer systematisk med overvåkning av vegnettet. Det betyr at stikkrenner og kummer blir sjekket og ryddet fri for kvist og kvast. Utstyr og kjøretøy blir utplassert på strategiske steder, slik at oppryddingsarbeidet kan startes så raskt som mulig der vi frykter konsekvensene vil bli størst.

I planperioden vil flere av driftskontraktene utløpe. Dette vil gi muligheter for vurdering av type kontrakter, størrelse på kontraktsområder og omfang. Erfaringer viser at det generelt har vært en økning av kostnader knyttet til driftskontrakter. Omfanget av kontrakter må tilpasses den økonomiske situasjonen.

Båt og ferge

Fergedriften er nå overført til eget fylkeskommunalt foretak. Det er inngått en samarbeidsavtale med

Porsgrunn og Kragerø kommune som bidrar til 10,4 % av driftsutgiftene. I Handlings- og økonomiplan i kommende periode er det vedtatt et nedtrekk i tilskudd til fergedriften. Dette vil måtte medføre en reduksjon i fergetilbudet.

Det pågår en prosess for eventuell omklassifisering av 5 kaier i Kragerøskjærgården til fylkesveg. Det er i den forbindelse avdekket et vesentlig vedlikeholdsetterlep som kan gi betydelige økonomiske utfordringer.

På sikt må fergeflåten fornyes. Ved kjøp av ny ferge må dette være et nullutslippsfartøy, det vil si elferge. Dette vil kreve tilpasning av kaiene for å tilfredsstille krav til fylkesvegsamband, som kan bety betydelige investeringer. Det må også investeres i el infrastruktur.

Det er igangsatt et prosjekt som skal gjennomgå disse utfordringene og komme med et grunnlag for en kvalifisert avgjørelse hvordan fylkeskommunen skal forholde seg til fergekaiene og fergedriften i Kragerøskjærgården i fremtiden. Prosjektet vil ende opp som en politisk sak.

Natur og klima

Trasévalg ved utbedringer av fylkesveg, bygging av gang og sykkelveger osv. kan blant annet true landbruksjord og natur. Hvordan fylkesvegene planlegges med minst mulig fotavtrykk i både bygge- og bruksfase er en nøkkelfaktor for å redusere utslipp av klimagasser, og stanse tap og forringelse av natur på land og i vann.

Fylkesveger utgjør mange steder en barriere for fiskevandring. Viktige hindre er kartlagt. Ved å gjennomføre tiltak kan Telemark ikke bare forbedre sin egen miljøstatus, men også bidra positivt til den regionale og nasjonale miljøsituasjonen.

Arealene langs fylkesveg kan også bidra til å berike og verne naturverdier. Trær langs veger og fortau renses luft, gir skygge og gir økt rekreasjonsverdi for særlig gående og syklende. Det er stort fokus på dette i investeringsprosjekter. Grønnstruktur langs vegene krever også midler, i både bygge- og driftsfase.

Til tross for at klimagassutslippene er redusert siden 2009, ligger fylket langt etter planen for å nå sine klimamål. Transportsektoren i Telemark har vedvarende høye klimagassutslipp der veitrafikk står for 9 % av de totale utslippene. Telemark fylkeskommune skal bidra til å redusere utslippene frem mot 2050, gjennom innovative og fremtidsrettede tiltak.

Nullvekstmålet og byutvikling

Høye utslipp, økte forskjeller, utenforskap, ensomhet og inaktivitet er utfordringer som kan reduseres gjennom en bevisst by- og stedsutvikling, som fylkesvegene er en viktig del av flere steder. Kompakt byutvikling er viktig for å redusere press på naturområder og nå nullvekstmål i biltrafikk. Samtidig gir kamp om arealer i tettbygde strøk en utfordring med å ivareta alle trafikantgrupper, med god kvalitet og stedstilpasning.

Kollektivtransport

Det er satset på kollektivtrafikken i fylket både innen knutepunkt, ruteplaner og takster. Flere har fått et bedre tilbud, men kollektivtransport kan ikke løse transportbehov for alle overalt innen realistiske rammer. Statlige belønningsmidler og framtidig byvekstavtale i forlengelse av Bypakke Grenland er avgjørende for å fortsette å gi et høyfrekvent og rimelig busstilbud i Grenland.

For hele fylket vil lokalisering i og utenfor sentrum for både arbeidsplasser, handel og bolig få langvarige konsekvenser for framtidens transportbehov. Det setter rammene for framtidige utslipp og energibruk, og vil være avgjørende for hvor effektivt tilbud som kan leveres.

Det er gjennomført en rekke justeringer i kollektivtilbudet for å redusere kostnadene med virkning i 2025 og 2026. Den fylkeskommunale økonomiske situasjonen, gjør at også kollektiv må vurdere justeringer i kollektivtilbudet og takstnivå.

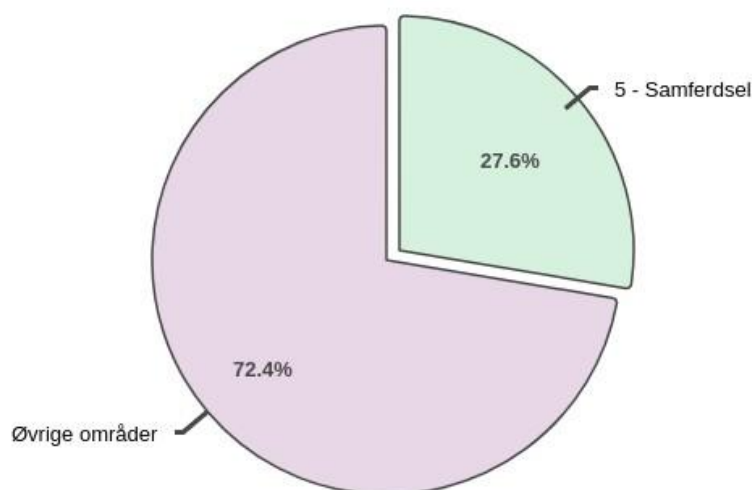
Tilbudet i Grenland må ansees å være svært godt gjennom den statlige belønningsordningen. Forutsetning for både belønningsordning, bypakke og byvekstavtale er nullvekst i biltrafikken i Grenland. Det legges samtidig til grunn en opprettholdelse av bidraget fra fylkeskommunen, for sammen å nå nullvekstmålet. Justeringer i tilbudet drøftes i partnerskapet i Bystrategi Grenland.

Påvirkningsarbeid statlig infrastruktur

Telemarks strategiske plassering er et godt grunnlag for å tiltrekke virksomheter og tilby gode forbindelser til kontinentet via bane og sjø for både personer og gods. Tilgang til bærekraftig drivstoff er helt avgjørende for å redusere utslipp, og det er viktig å bygge ut energistasjoner for dette i Telemark.

Det er utfordringer med regularitet og punktlighet på både Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. Det utfordrer nasjonale mål om at en større andel av transportarbeidet skal skje på bane. Det er systematisk dialog med Jernbanedirektoratet, både administrativt og politisk.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjetttrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjetttramme er utgangspunktet før foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	849 624	849 624	849 624	849 624
Sum Tekniske justeringer	28 784	28 784	28 784	28 784
Sum Vedtak forrige periode	13 000	26 000	23 000	23 000
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	2 788	2 788	2 788	2 788
Konsekvensjusteringer	44 571	57 571	54 571	54 571
Konsekvensjustert ramme	894 195	907 195	904 195	904 195
Innsparingstiltak				
Avtale om kundesenter med Vestfold fylkeskommune avsluttes	-585	-585	-585	-585
Avvikle trafiksikkerhetsordningen / Aksjon skoleveg	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Bemanningsreduksjon i sektor Samferdsel	-1 000	-1 500	-2 000	-2 500
Effekt skysskostnader knyttet til omlegging av AHT tilbudet	0	-1 000	-2 000	-2 000
Oppsigelse billettsamarbeid ekspressbuss	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Optimalisering av skoleskyss med drosje	-500	-1 000	-1 500	-1 500
Prop. 1S(2025-2026) Avvikling av ordningen med gratis ferje	-2 192	-2 192	-2 192	-2 192
Reduksjon i bruk av konsulenter	-750	-1 150	-1 150	-1 150
Reduksjon i budsjettet til asfaltering	-3 000	-5 000	-5 000	-5 000
Reduksjon i budsjettmidler til driftskontraktene på veg	-13 000	-16 000	-18 000	-20 000
Reduksjon i leie av lokaler	-225	-300	-300	-300
Universelle holdeplassoppslag	-180	-180	-180	-180
Sum Innsparingstiltak	-27 432	-34 907	-38 907	-41 407
Nye tiltak				
Bussanbud Grenland 2025	6 000	3 000	0	0
Bussanbud Grenland 2027	0	34 000	68 000	68 000
Bussanbud Telemark utenfor Grenland 2026	10 000	40 000	40 000	40 000
Fergene Telemark FKF - endring i regnskapsprinsipper	3 700	3 700	3 700	3 700
Prop. 1S(2025-2026) Krav til nullutslipp i off. anbud ferje og ferjetjenester	666	666	666	666
Styrke seksjon kollektiv	14 236	14 236	14 236	14 236
Takstøkning Grenland	-3 900	-3 900	-3 900	-3 900
Takstøkning nattbuss Grenland	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Sum Nye tiltak	28 902	89 902	120 902	120 902
Nye tiltak og realendringer	1 470	54 995	81 995	79 495
Ramme 2026-2029	895 665	962 190	986 190	983 690

Innsparingstiltak

Avtale om kundesenter med Vestfold fylkeskommune avsluttes

Telemark fylkeskommune har etter fylkesdelingen kjøpt kundesentertjenester av Vestfold fylkeskommune. Denne avtalen avsluttes høsten 2025. Det blir gjennom et eget prosjekt etablert kundesenter på Telemarkshuset innenfor dagens bemanning.

Avvikle trafikksikkerhetsordningen / Aksjon skoleveg

Trafikksikkerhetsordningen / Aksjon skoleveg er en søknadsbasert ordning for kommunene i Telemark. Her søkes det om plantiltak eller fysiske tiltak, i hovedsak på kommunal veg. Potten for 2024 var på 8,0 mill. kr. og i 2025 var den på 3,0 mill. kr. Fylkesdirektøren foreslår å avvikle denne ordningen. Dette fordi ordningen retter seg i hovedsak mot kommunalt vegnett og at det ikke er en lovpålagt oppgave.

Bemanningsreduksjon i sektor Samferdsel

I forbindelse med effektivisering av prosesser og arbeidsoppgaver foreslår fylkesdirektøren å gradvis justere bemanningen på sektor samferdsel.

Effekt skysskostnader knyttet til omlegging av AHT tilbudet

Fylkeskommunen har betydelige kostnader knyttet til skoleskyss for videregående elever på arbeids- og hverdagslivstrening (AHT).

I tråd med politisk sak om skoletilbudet vedtar fylkestinget å igangsette et arbeid knyttet til organisering og ansvarsfordeling av tilbudet for elever på arbeids- og hverdagslivstrening (AHT). Fylkesdirektøren har grunn til å tro at dette kan gi innsparinger også på kostnader til skoleskyss.

Oppsigelse billettsamarbeid ekspressbuss

Farte har i dag et billettsamarbeid med Ekspressbusser på strekningene Notodden - Kongsberg og Notodden - Edland. Dette er strekninger som Farte selv ikke betjener, og ekspressbussene kompenseres for å akseptere Fartes periodekort på strekningene. Fylkesdirektøren foreslår å si opp dette billettsamarbeidet.

Billettsamarbeid på strekningen Seljord - Edland vurderes som nødvendig og hensiktsmessig å fortsette med.

Optimalisering av skoleskyss med drosje

Fylkets kostnader til skoleskyss med drosje er betydelige. Arbeid med å finne mer rasjonelle og optimaliserte løsninger for skoleskyss intensiveres.

Dette gjelder både elever i grunnskole og videregående skole. Det skal utredes og vurderes om det bør etableres en fylkeskommunal legenemnd, til støtte i saksbehandling av søknader om skoleskyss hvor det foreligger en legeattest.

Prop. 1S(2025-2026) Avvikling av ordningen med gratis ferje

Fylkesdirektøren foreslår å redusere rammen seksjon for kollektiv med 2,2 mill. kr i henhold til regjeringens forslag til statsbudsjett og avvikling av ordningen med gratis ferje.

Reduksjon i bruk av konsulenter

Fylkesdirektøren foreslår å redusere bruk av konsulenter i sektor Samferdsel.

Reduksjon i budsjettet til asfaltering

I 2024 ble det lagt asfalt for 41,7 mill. kr og i 2025 51,0 mill. kr. Fylkesdirektøren foreslår å redusere bevilgningene til asfalt på fylkesvegene i 2026.

Reduksjon i budsjettmidler til driftskontraktene på veg

Fylkesdirektøren foreslår, som en del av nødvendige budsjettjusteringer, å redusere bevilgningene til driftskontraktene for fylkesvegene. I planperioden vil flere av driftskontraktene utløpe. Dette vil gi muligheter for vurdering av type kontrakter, størrelse på kontraktsområder og omfang. Erfaringer viser at det generelt har vært en økning av kostnader knyttet til driftskontrakter. Omfanget av kontrakter må tilpasses den økonomiske situasjonen.

Reduksjon i leie av lokaler

Fylkesdirektøren foreslår å samle ressurser i egne lokaler og dermed redusere leiekostnadene.

Universelle holdeplassoppslag

Det er ca 4000 stoppesteder for buss i Telemark. På større holdeplasser og i sentrale strøk er det elektronisk ruteinformasjon.

På mindre ordinære stoppesteder er det oppslag med rutetabeller for de respektive stoppene. Disse må byttes ut hver gang det foretas ruteendringer. Ruteendringer foregår minst 2 ganger i året i forbindelse med sommerferie, men også ved andre ruteendringer.

Dette er kostnadskrevende, både i form av trykkekostnader, utarbeidelse og ikke minst fysisk bytte av disse rundt om i Telemark.

Fylkesdirektøren foreslår å fase ut disse rutetabellene, og i stedet henge opp universelle oppslag med QR-kode og NFC-brikke. Da vil kundene alltid få oppdatert ruteinformasjon på sin smarttelefon, og man slipper kostnad med manuell utskifting av rutetabeller.

Nye tiltak

Bussanbud Grenland 2025

I forbindelse med 2-årig bussanbud i Grenland gikk anbudskostnaden opp. Kostnadsøkning i bussbransjen er en utfordring over hele landet. Kostnadsøkningen er innarbeidet i fylkesdirektørens forslag til busstransport.

Bussanbud Grenland 2027

Det er lyst ut nytt bussanbud i Grenland med oppstart 1. juli 2027. Kostnadsøkning i bussbransjen er en utfordring over hele landet, og det må påregnes en økning også i denne kontrakten. Kostnadsøkningene skyldes generell prisstigning, høyere kostnader på bussmateriell, kostnader til ladeinfrastruktur, og høyere personalkostnader.

Det er lagt inn en estimert kostnadsøkning på ca. 30%. Fylkesdirektøren har innarbeidet disse kostnadsøkningene i sitt forslag til økonomiplan.

Bussanbud Telemark utenfor Grenland 2026

I forbindelse med nytt bussanbud i Telemark, utenfor Grenland gikk anbudskostnaden opp med ca. 60 %. Kostnadsøkning i bussbransjen er en utfordring over hele landet, og med krevende geografi og spredt stasjonering har dette medført høy økning i Telemark. Kostnadsøkningene skyldes generell prisstigning, høyere kostnader på bussmateriell, kostnader til ladeinfrastruktur, og høyere personalkostnader. Fylkesdirektøren har innarbeidet økte kostnader i sitt forslag til økonomiplan.

Fergene Telemark FKF - endring i regnskapsprinsipper

Det foreslås å øke tilskuddet til Fergene Telemark FKF som følge av endrede regnskapsprinsipper ved overgangen fra interkommunalt selskap til fylkeskommunalt foretak. Endringene innebærer økte minimumsavdrag samt løpende reklassifisering av fergeflåten.

Prop. 15(2025-2026) Krav til nullutslipp i off. anbud ferje og ferjetjenester

Fylkesdirektøren foreslår å øke rammen seksjon for kollektiv med 0,7 mill. kr i henhold til økning av særskilt fordelt rammetilskudd i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Styrke seksjon kollektiv

I 2025 ble det gjennomført reduksjon i kollektivtilbudet i Grenland og utenfor Grenland, reduksjonen videreføres inn i 2026 med helårsvirkning. For å unngå ytterligere reduksjoner foreslås det å omfordele budsjettmidler, gitt i revidert nasjonalbudsjett 2025, til kollektiv.

Takstøkning Grenland

Det legges inn 10 % takstøkning og medregnet priselastisitet beregnet til 75 % effekt, tilsvarer dette 3,9 mill. kr i økte inntekter. Det antas at dette er en takstøkning som ikke vil redusere kollektivandelen vesentlig og fortsatt være blant de rimeligste takstene i landet. Dette forutsetter en aksept i Bystrategi Grenland om at de statlige belønningsmidlene ikke reduseres.

Kollektivtakstene i Grenland er blant de rimeligste i landet. Dette er muliggjort gjennom statlige belønningsmidler, som dekker 1/3 av kostnadene til busstilbudet i Grenland.

Det kan legges inn ytterligere økninger, men med fare for større reduksjon i kollektivandel, og dermed økt bilvekst, som igjen utfordrer kravene til nullvekst i biltrafikken ift avtaler om bypakke fase 2 og eventuell byvekstavtale.

Takstøkning nattbuss Grenland

Nattbuss Grenland er et rimelig tilbud, hvor kundene kan benytte ordinært periodekort, eller betale ordinær takst, som på dagtid. Tilbudet gjelder natt til lørdag og natt til søndag, samt noen helligdager. Kostnaden for denne produksjonen er 1,8 mill. kr, og inntektene dekker ikke disse kostnadene.

Det var i snitt 20 passasjerer per avgang i 2024. Med det antall passasjerer som brukte tilbudet i 2024 vil billettprisen måtte være ca 80 kroner per tur for å dekke kostnadene.

Fylkesdirektøren foreslår å innføre egne billetter/takster for disse avgangene slik at kostnadene dekkes. Dette forutsetter en aksept i Bystrategi Grenland om at de statlige belønningsmidlene ikke reduseres.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkessjef for Samferdsel	2 342	3 202	3 207	3 207	3 207	3 207
Vegforvaltning og transport	51 919	44 556	40 572	40 072	40 072	40 072
Vegdrift	417 356	466 069	453 512	448 112	445 612	443 612
Vegutbygging	9 291	13 226	12 733	12 733	12 733	12 733
Kollektiv	361 126	326 959	385 640	458 065	484 565	484 065
Sum	842 036	854 011	895 665	962 190	986 190	983 690

Sammendrag budsjett

Fylkessjef for Samferdsel

Budsjettrammen består hovedsakelig av lønns- og personalkostnader. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 3,2 mill. kr.

Vegforvaltning og transport

Budsjettet for seksjon Vegforvaltning og transport dekker lønns- og personalutgifter, samt IT-lisenser for fagsystemer for hele sektoren. Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjettramme er med dette foreslått redusert med 3,0 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 40,6 mill. kr.

Vegdrift

Budsjettet til seksjon Vegdrift dekker lønn- og personalutgifter. I tillegg dekker budsjettet utgifter tilknyttet driftskontrakter på vedlikehold av veger, bruer, tunneler, elektroinstallasjoner, asfaltlegging og vegoppmerking. Seksjonen har en sentral rolle i å opprettholde og vedlikeholde vegkapitalen gjennom langsiktige drifts- og vedlikeholdskontrakter. Per 1. januar 2026 har seksjonen ansvaret for 15 driftskontrakter.

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjettramme er med dette foreslått redusert med 17,4 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 453,5 mill. kr.

Vegutbygging

Budsjettet for seksjon Vegutbygging dekker lønns- og personalutgifter. Seksjonens arbeidsoppgaver er i hovedsak knyttet til gjennomføring av investeringsprosjekter og dette innebærer at hoveddelen av seksjonens utgifter dekkes over investeringsbudsjettet for fylkesveg gjennom timeføring med kalkulatorisk timepris. Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjettramme er med dette foreslått redusert med 0,5 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 12,7 mill. kr.

Kollektiv

Seksjon kollektiv sitt budsjett er i hovedsak knyttet til ansvar for drift og utvikling av kollektivtilbudet i Telemark. Dette inkluderer det ordinære kollektivtilbudet med buss, taxi, ferje, lovpålagt skoleskyss, tilrettelagt transport (TT - ordningen) og transportløyver.

Av seksjonens bruttobudsjett vil om lag 85 % - 90 % av utgiftene være knyttet til transportutgifter, hvorav ca. 20-25 % utgjør den lovpålagte skoleskyssen. I tillegg er seksjonens lønns- og personalutgifter, utgifter til fagsystemene og finansieringen av drift til de ulike kollektivknutepunkt rundt i fylket. Videre dekker budsjettet tilskudd til nytt fylkeskommunalt fergeselskap og videreføring av tilbudet med reduserte ferjetakster i Telemark basert på politiske vedtak.

Økonomiplan for 2026-2029

I seksjonens budsjett inngår også finansiering via Belønningsordningen og Bypakkemidler for Grenland og i tillegg også refusjon fra hjemkommuner for skoleskyss-elever basert på eget regelverk. Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått styrket med 22,4 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 385,6 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	83 304	97 066	128 488	127 988	127 488	126 988
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	406 003	371 444	373 146	367 671	365 671	363 671
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	442 776	401 014	465 642	540 142	569 642	569 642
Overføringsutgifter	154 230	205 921	140 059	138 059	135 059	135 059
Finansutgifter	14 353	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 100 666	1 075 444	1 107 334	1 173 859	1 197 859	1 195 359
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-27 279	-63 748	-67 648	-67 648	-67 648	-67 648
Refusjoner	-211 466	-151 250	-137 587	-137 587	-137 587	-137 587
Overføringsinntekter	0	-6 434	-6 434	-6 434	-6 434	-6 434
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-19 885	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-258 630	-221 433	-211 669	-211 669	-211 669	-211 669
Sum	842 036	854 011	895 665	962 190	986 190	983 690

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Gjøre fylket mer attraktivt for bedrifter, besøkende og som bosted	Flere og mer fornøyde kollektivpassasjerer	KTI, nasjonalt kollektivbarometer	70,0	68,0	68,0	72,0
		Passasjertall (tall i tusen)	6 581,0	6 670,0	6 750,0	6 850,0
Bevare natur-, jordbruks- og kulturverdier	Kartlegge vandringshinder langs fylkesveg	Andel kartlagt km av totalen i %	0,0 %	0,0 %	50,0 %	100,0 %
	Redusere negativ påvirkning fra salting av fylkesveg på vannmiljø	Totalt antall tonn salt	7 224	6 814	6 500	6 500
	Telemark fylke skal være arealnøytral innen 2023	Andel nye vegprosjekter med arealregnskap i %	0,0 %	85,0 %	90,0 %	100,0 %
Gjennomføre en raskere omstilling til et lavutslippssamfunn	Reduserte klimagassutslipp fra drift av fylkesvegnettet	Klimagassutslipp totalt fra drift og vedlikehold av fylkesvegnettet målt i tonn CO2 ekv.	2 838,0	2 574,0	2 400,0	2 299,0
		Reduserte klimagassutslipp fra kollektivtransport	5 138,0	4 320,0	1 700,0	300,0
		Klimagassutslipp totalt fra båt og	947,0	899,0	1 700,0	1 683,0

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
		ferge målt i tonn CO2 ekv.				
	Reduserte klimagassutslipp fra utbygging av fylkesvegnettet	Klimagassutslipp totalt fra vegbygging målt i tonn CO2 ekv.	14 647,0	32 727,8	0,0	0,0
Prioritere vedlikehold og fornyelse av dagens fylkesveger	Forfallet på fylkesvegnettet skal stoppes og man skal ta igjen vedlikeholdsetterslepet.	Antall km asfaltert årlig	33,4	34,5	0,0	60,0
		Jevnhetsindeks	4,4	3,0	3,0	3,0
		Spordybde	11,9	13,8	13,0	11,9
	Nullvisjonen: 0 drepte eller hardt skadde i trafikken	Antall drepte og hardt skadde i Telemark	27,0	28,0	18,0	16,0
Produsere mer fornybar energi og øke nettkapasiteten						
Satse på grønn verdiskaping og sirkulær økonomi	Andel sortert avfall totalt skal øke innen utbyggingsprosjekter på fylkesveg	Andel prosjekter som innfrir krav til sortering i %	0,0 %	57,0 %	80,0 %	100,0 %
Skape kompakte og levende byer og bygder med høy kvalitet						
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjettramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					

Investeringer

Investeringsrammen til Samferdsel utgjør 1,2 mrd. kr i hele økonomiplanperioden, med et årsbudsjett i 2026 på 399,6 mill. kr. Tabellen under viser vedtatt total prosjektramme som gjelder for hele prosjektets levetid, forslag til årsbudsjett i planperioden og omtale av de enkelte prosjektene.

Investeringsbudsjett

Investeringstabell

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Godkj.vedtak	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
5 - Samferdsel					
Bruprosjekter	44 235	11 200	0	0	0
Bypakke Grenland fase 1	749 600	23 542	0	0	0
Bypakke Grenland fase 2	330 000	33 000	33 000	33 000	33 000
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	640 000	28 200	612	203	0
Fv. 355 Storejarbryn – Kilegrend	86 200	51 274	16 500	0	0
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	503 000	20 955	0	0	0
Fv. 450 Eidsborgkleivane	148 000	79 300	41 400	0	0
Fv. 450 Vrengen bru	63 000	3 400	30 000	27 100	0
Investering kollektiv	28 475	6 400	11 000	0	0

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp	Økonomiplan			
	Godkj.vedtak	2026	2027	2028	2029
Investering utstyr samferdsel	20 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Kollektivtiltak	10 000	2 500	2 500	2 500	2 500
Oppgradering	151 300	29 000	45 000	24 300	0
Planlegging etter Plan- og bygningsloven	16 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	82 000	36 552	10 700	0	0
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	92 230	42 000	4 100	0	0
Trafikksikkerhet	12 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Øvrig fylkesveg	480 962	20 300	56 500	138 962	252 500
Sum 5 - Samferdsel	3 457 002	399 623	263 312	238 065	300 000

Investeringsbudsjett

Bruprosjekter

- Fv. 37 Kirkevold bru**

Prosjektet skal utbedre betongskader i spesielt én søyle på brua. Utlysning og kontrahering er forsinket grunnet utfordrende forhold. Planlagt utlysning er høsten 2025. Arbeidene utføres i 2025 og 2026. Total ramme for prosjektet er 17,5 mill. kr og prognosen for 2026 er på 11,2 mill. kr.

Bypakke Grenland fase 1

I Bypakke Grenland sitt handlingsprogram er det satt av 23,5 mill. kr til seks fylkesvegprosjekter i 2026. Den fylkeskommunale egenandelen ligger fast på 53,0 mill. kr per år, totalt 530,0 mill. kr og er per 2024 "brukt opp". Investeringer i 2026 finansieres derfor av bompenger og momskompensasjon. Prosjektene som pågår i 2026 er:

- Fv. 3282 Hoppestadvegen**

Prosjektet skal bidra til sammenhengende sykkelinfrastruktur med god og trygg framkommelighet for gående og syklende. Det skal bygges gang- og sykkelveg på en cirka 1,9 kilometer strekning fra Petersborg til Venstøpbakken i henhold til vedtatt reguleringsplan. Det er igangsatt detaljprosjektering og arbeid med grunnnerverv pågår. Byggestart er planlagt i 2026 og antatt åpning av anlegget er i år 2028.

- Fv. 356 Raschebakken-Skippergata**

I avsnittet «optimalisering av overordnet vegnett» heter det at: Uten tiltak vil dagens trafikkproblemer på overordnet vegnett forsterkes i framtiden. Bilkøene vil gjøre næringstransporten og bussenes framkommelighet og punktlighet dårligere. (...) Optimalisering av overordnet vegnett gjøres bl.a. ved å utbedre flaskehalser, prioritere hovedstrømmene foran sidetrafikk og ved å flytte trafikk. Hensikten med dette prosjektet er å lede mer av trafikken som skal nordover bort fra Porsgrunnsbrua og over mot Frednesbrua, og samtidig prioritere bussen fra Raschebakken inn mot Franklintorget. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Porsgrunn kommune, og er planlagt ferdigstilt vår/sommer 2028.

- Forbindelse Fv. 3294 Trommedalsvegen til Rv. 36 Menstadbrua**

Prosjektet omfatter i 2026 en avslutning av en medvirkningsprosess som startet opp i 2024, og som er en forberedelse for det kommende arbeidet med kommunedelplan for strekningen. Kommunedelplanarbeidet startes opp i 2025 og det skal varsles oppstart og lages et planprogram for konsekvensutredning.

- **Fv.32 Gimlevegen - Augestadvegen, byggherrekostnader**
Prosjektet ble ferdigstilt allerede i 2019. Pågående arbeid omfatter overvåkning avsetninger i grunnen. Dette vil pågå i 2-3 år fremover.
- **Rv. 36/Fv. 59/Fv. 48 "Moflataprojektet" Telemarksvegen-Ulefossvegen-Bjørntvedt**
I utgangspunktet skulle det lages planer for kollektivfelt og sykkelveg med fortau på rv. 36 Telemarksvegen mellom Bjørndalvegen og Ulefossvegen. Tilhørende tiltak i kryssområdene med Ulefossvegen, Voldsvegen og Bedriftsvegen ble vurdert. På grunn av veldig store kostnader ved slike tiltak ble det høsten 2022 bestemt at man i denne omgang skulle prioritere flere mindre enkelttiltak som vil gi god effekt innenfor de rammer som finnes i dagens bypakke. Det er Statens vegvesen som har rollen som prosjektansvarlig for dette prosjektet, men Telemark fylkeskommune bidrar med ressurser for å ivareta vår interesse som vegeier.
- **Fv. 32 Vallemyrvegen - Ullinvegen (Enger), nytt kryss**
Prosjektet omfatter to rundkjøringer og forlengelse av Ullinveien med stenging av dagens utkjøring til fv. 32. Prosjektet er et samarbeid mellom fylkeskommunen, Porsgrunn kommune, Bypakke Grenland og private utbyggere. Åpning av anlegget var i år 2023. Det gjenstår nå arbeid med grenseoppgang, overføre noe eiendom til Porsgrunn kommune og prosjektavslutning. Det skal lages et nytt reguleringsplankart som skal oversendes kommunen for nytt vedtak i løpet av 2025.

Bypakke Grenland fase 2

For Bypakke Grenland er det gjort lokale vedtak om ny bypakke, kalt «Bypakke Grenland fase 2». Veiporteføljen består av 79 prosjekter fordelt på fem veieiere (Skien kommune, Porsgrunn kommune, Siljan kommune, Statens vegvesen og Telemark fylkeskommune). Porteføljen er kvalitetssikret og 20. juni i år la samferdselsministeren frem forslag til proposisjon til Stortinget. Det er ventet at stortingsvedtaket vil foreligge rundt årsskiftet og en ny bypakke vil da formelt være i gang første kvartal 2026.

I FT-sak 66/24 Bypakke Grenland Fase 2 pkt 7 ble det vedtatt at fylkeskommunen skal bidra med 75 % av egenandelen. Total egenandel i fase 2 er foreløpig beregnet til 44,0 mill. kr per år og totalt 440,0 mill. kr. For Telemark fylkeskommune vil dette utgjøre 33,0 mill. kr per år, 330,0 mill. kr totalt.

Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase

Prosjektet omfatter etablering av 3,9 km ny fylkesveg på strekningen Rugtvedt-Surtebogen, med vegbredde 9 meter, inkludert skulder og forsterket midtoppmerking. Det bygges to nye kryss på parsellen ved Findal og Skjerke. Rundkjøring ved Rugtvedt må tilpasses et nytt kjøremønster. Videre vil det etableres sammenhengende gang- og sykkelvei på deler av strekningen. Dette resulterer i sammenhengende gang- og sykkelvei fra Rugtvedt til Surtebogen, forbi Cocheplassen. Ny veg går utenom Rugtvedtområdet. Dette reduserer gjennomgangstrafikken og vil forbedre forholdene for beboere, myke trafikanter og reduserer de miljømessige ulempene.

Prosjektet har en vedtatt total ramme på 640,0 mill. kr og finansieres av statlige midler over statsbudsjettet, midler fra Nye Veier AS, fylkeskommunale midler, i tillegg til bompenger. Prosjektet har samarbeid med Lede som legger ny høyspentrase langs hele linjen og Bamble kommune som skal legge ny hovedvannforsyning langs hele strekningen. Det ble signert kontrakt med entreprenør i 2023 og bygging vil pågå frem til år 2026. Første del av prosjektet åpnet 30. juni 2025.

For ytterligere informasjon om prosjektet, klikk her: [Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen - Telemark fylkeskommune](#)

Fv. 355 Storejarbryn – Kilegrend

Prosjektet omfatter oppgradering av strekningen fra Storejarbryn til Kilegrend. Arbeidene innebærer tiltak for forsterkning av bærelag, etablering av grøfter og skjæringer. Kontrakt med entreprenør er signert, og arbeidet pågår frem til år 2027. Prosjektet har en vedtatt total ramme på 86,2 mill. kr. Budsjettet for 2026 er på 51,3 mill. kr.

Fv. 359 Kaste - Stoadalen

Prosjektet består i å prosjektere og bygge ca. 3 km ny fylkesveg fra Kaste til Dagsrud i Nome kommune. Det vil bli ca. 2660 m veg i dagen, 80 m løsmassetunnel og en 255 m lang fritt frambygd bru over Telemarkskanalen. Prosjektet har en vedtatt ramme på 503,0 mill. kr. Prosjektet finansieres med fylkeskommunale midler og bompenger. Bygging ble igangsatt i 2023, og fremdriften er iht. plan, frist for trafikkåpning er 1. november 2025 og ferdigstillelsesfrist for hele anlegget er 1. desember 2025.

For ytterligere informasjon om prosjektet, klikk her: [Fv. 359 Kaste–Stoadalen - Telemark fylkeskommune](#).

Fv. 450 Eidsborgkleivane

Prosjektet omfatter sikring mot ras og nedfall. I dag er Eidsborgkleivane preget av ustabile natursteinsmurer, løs stein og risiko for stengt vei.

Første etappe av vegstrekningen er gjennomført i 2024 og det jobbes nå med prosjektavslutning og sluttoppgjør. I løpet av 2025 vil neste del, etappe 2, bli planlagt og gjort klar for utlysning. Bygging planlegges gjennomført i 2026.

Fv. 450 Vrengen bru

Prosjektet omfatter i utgangspunktet omlegging av vegen med ca. 450 meter ny vegtrasè. Det er nå bestemt at eksisterende vegtrasé skal følges med utskiftning av eksisterende bru og noe breddeutvidelse og opprustning av eksisterende veg.

Prosjektet er i planfasen og det pågår nå arbeid med utarbeidelse av reguleringsplan, parallelt med detaljprosjektering. Bygging planlegges gjennomført i år 2027-2028, ref. sak 13/25 i Hovedutvalg for samferdsel.

Vedtatt total ramme for prosjektet er 63,0 mill. kr og prognosen for 2026 er 3,4 mill. kr.

Investering kollektiv

Det er ca 4000 stoppesteder for buss i Telemark. På større holdeplasser og i sentrale strøk er det elektronisk ruteinformasjon. Det skal investeres i flere sanntidsskjermer for ruteinformasjon på holdeplasser. Dette gir publikum ruteinformasjon i sanntid og melding om avvik når de oppstår, og bidrar til økt kundetilfredshet og oppleves positivt for den reisende.

Fylkestinget har vedtatt at kollektivtrafikken i fylket skal være fossilfri innen 2027 basert på klimanøytralitet. Det må derfor gjøres en oppgradering av ladekapasitet/strømkapasitet på depotet i Grenland.

Det skal investeres i nytt billettsystem for buss og ferge da dagens billettsystem er utdatert. Dagens avtale på fagsystem som benyttes til skoleskyss er forlenget ut 2026 og det må derfor investeres i nytt fagsystem i løpet av 2026.

Investering utstyr samferdsel

Det er i handlings- og økonomiplan budsjettert med en årlig investeringsramme på 5,0 mill. kr til rullerende utskiftning og fornying av bilparken i Samferdsel, mindre investeringer i utstyr, maskiner, programvare, system og lignende knyttet til ansatte som har særlig behov for kjøretøy og verktøy for å løse sine arbeidsoppgaver i sektoren.

Kollektivtiltak

Det budsjetteres med 2,5 mill. kr til kollektivtiltak i 2026.

Oppgradering

- **Fv. 351 Tangen - Stabbestad, Kragerø**
Prosjektet gjelder i hovedsak utbedring/oppgradering av eksisterende fylkesvei etter nylig etablert GS-vei ved Lønne i Sannidal til avkjøring Kragerø Resort. Standard på fylkesveien er generelt dårlig, med flere problempunkter på strekket. Kommuneplan for Kragerø kommune 2018-2030 har avsatt flere delområder for utbygging. Det er igangsatt reguleringsarbeid på tre delområder. Samtlige berører FV351. Vedtatt ramme for prosjektet er 18, mill. kr og det budsjetteres med 6,0 mill. kr i 2026.
- **Fv 3310 Drangedalsvegen (Ringsåsane-Gongekleiv)**
Fv. 3310 Drangedalsveien strekker seg 35 km, fra Drangedal i Drangedal kommune til Lunde i Nome kommune. Strekningen har meget dårlig standard og skiller seg ut fra tilstøtende etapper med vesentlig dårligere standard. Tilnærmet hele etappen har dårlig bæreevne, store sprekker og krakeliger, samt at veien partvis er smal og svingete. Vedtatt ramme for prosjektet er på 32,3 mill. kr og det budsjetteres med 10,0 mill. kr i 2026.
- **Fv. 37 Maristigen**
Prosjektet omfatter tunnelrehabilitering med installering av vann- og frostsikring, samt bolting. Belysningsanlegget skal samtidig oppgraderes. Kontrakt med entreprenør er signert, og arbeidene pågår. Totalramme for prosjektet er på 51,0 mill. kr. Arbeidene forventes ferdigstilt i løpet av 2025 med sluttoppgjør i 2026. Prognosen for 2026 er på 3,0 mill. kr.
- **Fv. 37 Dale-Miland**
Prosjektet omfatter breddeutvidelse av fv. 37 mellom Dale og Miland. Kurvatur og sikt skal også vurderes, samt busstopp. Tinn kommune ønsker også tilrettelegging for et fotopunkt på strekningen. Reguleringsplanarbeid pågår, og antatt byggefase 2026-2027. Det budsjetteres med 7,0 mill. kr til prosjektet i 2026.
- **Fv. 38 Dalen-Åmot**
Det er tidligere utarbeidet et enkelt forprosjekt med vurdering og prioritering av strekninger med tanke på videre detaljregulering. Det forslås planlegging av to parseller, og reguleringsplanlegging er planlagt gjennomført i perioden 2026-2027. Det budsjetteres med 3,0 mill. kr til prosjektet i 2026.

Planlegging etter Plan- og bygningsloven

Det budsjetteres med 4,0 mill. kr til planlegging etter Plan- og bygningsloven for 2026.

Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes

Prosjektet omfatter bygging av to tunnelportaler, samt et rasoverbygg. Kostnadsrammen for prosjektet er 82,0 mill. kr. Det ble skrevet kontrakt med entreprenør i april, og byggingen startet i mai 2025. Ferdigstillelsesfrist er desember 2026.

For ytterligere informasjon om prosjektet, klikk her: [Fv. 3320 og fv. 3324 Fjågesund og Omnes - Telemark fylkeskommune.](#)

Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl. E18)

Den gamle E18 er nedklassifisert til fylkesveg og prosjektet omfatter utbedring av akkumulert vedlikeholdsetterslep, samt gjennomføre trafikksikkerhetstiltak langs den nye fylkesvegen. TS-tiltakene omfatter regulering to strekninger med gs-veg på samlet 3,6 km. På grunn av for lite midler til bygging av begge strekningene er fv. 363 Åby-Grindbakken prosjektnr. i5302406 prioritert.

I løpet av vinteren 2025 har Bamble kommune teknisk etat blitt med i prosjektet langs Åby-Grindbakken og skal oppgradere sitt vann og avløpssystem. Prosjektet Åby-Grindbakken er dermed blitt et samarbeidsprosjekt med Bamble kommune. Konkurranses grunnlaget ble lyst ut før sommeren 2025, med oppstart av fysiske anleggsarbeider etter sommeren. Anleggsperioden er beregnet til å foregå fra 2025 til 2026.

Trafikksikkerhet

Det budsjetteres med 3,0 mill. kr til trafikksikkerhetstiltak på fylkesveg i 2026. Tiltak kan feks være vegrekkverk og fartsdumper.

Øvrig fylkesveg

- **Støytiltak etter forurensningsforskriften**

Prosjektet skal ivareta støyutsatte boliger langs fylkesveger i Telemark. Kravene er hjemlet i forurensningsforskriften og er ikke tilknyttet spesifikke vegprosjekter i dagens portefølje. Prosjektet får tildelt årlige midler.

- **Grunnerverv**

Prosjektet får årlig tildeling og benyttes i hovedsak til tiltak innenfor grunnerverv som gjelder avsluttede prosjekter.

- **Refusjon Fv. 34 Mjølner-Kleppvegen, Porsgrunn**

Det budsjetteres med 0,5 mill. kr til Fv. 34 Mjølner-Kleppvegen i Porsgrunn.

- **Fv. 37 Krossen – Austbø**

Prosjektet skal etablere 1,7 km g/s-veg fra Krossen til Austbø i Vinje kommune. Prosjektet skal kobles på dagens gs-veg i begge ender av prosjektet. Vinje kommune utarbeidet og ferdigbehandlet reguleringsplan i 2023. Det jobbes med tverrfaglig gjennomgang av reguleringsplan og prosjekteringsgrunnlag.

- **Fv. 359 Bergevegen-Norheimvegen**

Prosjektet skal etablere adkomst for myke trafikanter fra Bergeåsen boligfelt til busslomma ved Svenseid barnehage, i Nome kommune. Busslommen blir benyttet til skoleskyss. Tiltaket er planlagt ferdigstilt i 2026.

- **Fv. 3430 Sauland sentrum-Gamle Tuddalsveg**

Prosjektet skal etablere ny GS-veg på strekning Sauland sentrum til Gamle Tuddalsveg, i Hjartdal kommune. Kommunen er i gang med reguleringsplanarbeidet. Planlagt bygging er 2026 og 2027.

- **Fv. 3330 Hågåbergja – Eikavegen**

Prosjektet skal etablere 1 km med fortau fra Hågåbergja til Eikavegen på fv. 3330 i Midt-Telemark kommune. Det planlegges for at bygging kan starte i 2027.

Alternative tiltak

Beløp i 1000

	Endringskode	Økonomiplan			
		2026	2027	2028	2029
Avvikle tilbud om Fleksiruter	Innsparingstiltak	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Reduksjon søndagsbusser Grenland	Innsparingstiltak	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Takstøkning Grenland 15 %	Nytt tiltak	-5 100	-5 100	-5 100	-5 100
Takstøkning Grenland 20 %	Nytt tiltak	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800
Ytterligere reduksjon i asfaltbudsjettet	Innsparingstiltak	-2 000	-3 000	-4 000	-5 000
Sum		-20 900	-21 900	-22 900	-23 900

Beskrivelse

Avvikle tilbud om Fleksiruter

Det tilbys flexiruter i mange områder i fylket. Dette er tjenester som kjøpes av taxinæringen, og er et tilbud rettet mot kunder som ikke har egen bil, og som har utfordringer med å benytte ordinært busstilbud. I tillegg er dette etablert i områder med begrenset busstilbud.

Tilbudet bygger opp under målsettingen om at flere skal kunne bo hjemme lengre. De reisende betaler tilnærmet busstakster. Tilbudet er et godt supplement til det ordinære busstilbudet, men er ikke lovpålagt.

Den årlige kostnaden for dette tilbudet er ca. 4,5 mill. kr. Et alternativ kan være å halvere tilbudet, noe som vil gi en årlig innsparing på 2,25 mill. kr.

Reduksjon søndagsbusser Grenland

Fylkesdirektøren foreslår å redusere busstilbudet på søndager i Grenland med 20 %. Dette vil medføre at det kjøres færre avganger, og at det kjøres over et kortere tidsrom på søndager/helligdager. Dette forutsetter en aksept i Bystrategi Grenland om at de statlige belønningsmidlene ikke reduseres.

Takstøkning Grenland 15 %

Det legges inn 15 % takstøkning og medregnet priselastisitet beregnet til 65 % effekt, tilsvarer dette 5,1 mill. kr i økte inntekter. Det antas at dette er en takstøkning som ikke vil redusere kollektivandelen vesentlig og fortsatt være blant de rimeligste takstene i landet. Dette forutsetter en aksept i Bystrategi Grenland om at de statlige belønningsmidlene ikke reduseres.

Kollektivtakstene i Grenland er blant de rimeligste i landet. Dette er muliggjort gjennom statlige belønningsmidler, som dekker 1/3 av kostnadene til busstilbudet i Grenland.

Det kan legges inn ytterligere økninger, men med fare for større reduksjon i kollektivandel, og dermed økt bilvekst, som igjen utfordrer kravene til nullvekst i biltrafikken ift avtaler om bypakke fase 2 og eventuell byvekstavtale.

Takstøkning Grenland 20 %

Det legges inn 20 % takstøkning og medregnet priselastisitet beregnet til 65 % effekt, tilsvarer dette 6,8 mill. kr i økte inntekter. Det antas at dette er en takstøkning som ikke vil redusere kollektivandelen vesentlig og fortsatt være blant de rimeligste takstene i landet. Dette forutsetter en aksept i Bystrategi Grenland om at de statlige belønningsmidlene ikke reduseres.

Kollektivtakstene i Grenland er blant de rimeligste i landet. Dette er muliggjort gjennom statlige belønningsmidler, som dekker 1/3 av kostnadene til busstilbudet i Grenland.

Det kan legges inn ytterligere økninger, men med fare for større reduksjon i kollektivandel, og dermed økt bilvekst, som igjen utfordrer kravene til nullvekst i biltrafikken ift avtaler om bypakke fase 2 og eventuell byvekstavtale.

Ytterligere reduksjon i asfaltbudsjettet

I 2024 ble det lagt asfalt for 41,7 mill. og i 2025 51,0 mill. kr. Fylkesdirektøren foreslår å redusere bevilgningene til asfalt på fylkesvegene ytterligere i økonomiplanperioden.

6 - Samfunnsutvikling

Innledning

Fylkessjefens innledning er filmet og tilgjengelig i den digitale versjonen av budsjettforslaget. Som du finner her [Budsjett og økonomi - Telemark fylkeskommune](#).

Beskrivelse av dagens virksomhet

Samfunnsutvikling er å ta ansvar for en helhetlig og ønsket utvikling i eget fylke som nå er vedtatt i Telemarksplanen. Måloppnåelse er summen av innsats rettet mot klima og miljø, folkehelse, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel, arealdisponering og næringsutvikling. Det handler om å gi strategisk retning til samfunnsutviklingen, tilpasset regionale og lokale forhold, mobilisere privat sektor, kulturliv og lokalsamfunn og samordne og koordinere offentlig innsats og virkemiddelbruk.

Kultur

Kulturseksjonen i Telemark fylkeskommune favner bredt, med ansvar for kulturarv, idrett, friluftsliv, reiseliv, Den kulturelle skolesekken og regional bibliotekutvikling. Gjennom regionale strategier arbeider vi for at alle i Telemark skal ha tilgang til kunst og kultur, og for å fremme fysisk aktivitet og gode opplevelser i naturen, for både innbyggere og besøkende. Sektoren forvalter tilskuddsordninger til profesjonelle kunstnere, paraplyorganisasjoner og kulturinstitusjoner, og sikrer at barn og unge møter profesjonelle kulturtilbud gjennom Den kulturelle skolesekken.

Fylkeskommunens rolle som kulturarvforvalter innebærer ansvar for kulturminneloven og å sikre at kulturmiljøene bidrar i samfunnsutviklingen og i arbeidet for å løse klimautfordringer. Gjennom regional bibliotekutvikling styrkes samarbeidet mellom kommunale bibliotek, slik at innbyggerne får relevante og attraktive tjenester. Årlig gjennomføres arkeologiske undersøkelser og sektoren følger opp verdensarvområdet Rjukan–Notodden Industriarv i partnerskap med lokale og nasjonale aktører.

Rjukan-Notodden Industriarv står på Unescos verdensarvliste. Fylkeskommunen har et hovedansvar for forvaltningen av verdensarvverdiene. Dette ansvaret tar vi ved å være tett på alle eierne, følge opp alle fredningene i verdensarven, gjennom bevilgninger og tilskuddsordninger og gjennom vår rolle i Verdensarvrådet.

Krav fra statlige myndigheter om økt ansvar for kulturmiljø og verdensarv følges ikke opp med tilstrekkelige økonomiske eller administrative ressurser. Dette setter vår evne til å sikre, utvikle og formidle kulturminner under press. Tilskudd fra Norsk Tipping holder ikke tritt med kostnadsutviklingen for Den kulturelle skolesekken, noe som allerede har medført et redusert tilbud til barn og unge. Frivillig sektor har stor samfunnsverdi, men finansieringen er sårbar, og det blir krevende å både opprettholde dagens nivå og inngå nye samarbeid.

Samfunn og plan

Seksjon Samfunn og plan har en sentral rolle som strategisk samfunnsutvikler og planmyndighet etter Plan- og bygningsloven. Vi koordinerer og følger opp regionale arealplaner, Bystrategi Grenland og Bypakke Grenland, og tilrettelegger for en helhetlig og bærekraftig utvikling av byer og bygder gjennom samarbeid med kommuner, statlige etater og næringsliv.

En helt sentral oppgave i planperioden er å følge opp det Partnerskap Fensfeltet. Her er rollen å sikre tilgjengelighet til gode mineralforekomster for mulig utvinning, avveid mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser som klima, arbeidsplasser, energiproduksjon og forbruk, befolkningsvekst, næringsutvikling, utdanning og levekår. Formålet er å styre utviklingen mot ønsket samfunnsutvikling både lokalt, regionalt og nasjonalt.

I planperioden er prioriterte oppgaver å følge opp Telemarksplanens planprogram, rullere regionale planer og sikre god sammenheng i plansystemet. Ambisjonsnivået er høyt, og med knappere økonomiske og administrative ressurser må det prioriteres strengere og gjøres noen vanskelige valg.

Næringsutvikling, klima og innovasjon

Telemark skal være en pådriver for grønn og bærekraftig næringsutvikling, og vi videreutvikler regionens fortrinn i tett samarbeid med kommuner, næringsliv og kunnskapsmiljøer. Seksjonen koordinerer det regionale partnerskap med Innovasjon Norge, Siva, NFR og TUF og med gjeldende planverk settes retning og mål for den regionale utviklingen. Areal-, natur og ressursforvaltning skjer med fokus på å oppnå de ambisiøse målene for lavutslippssamfunnet 2050.

Telemark har en ambisiøs målsetting om 60 % reduksjon av klimagassutslipp innen 2030. Gjennom arbeidet med den nye regionale planen for klima, energi og grønn omstilling, samt satsingen vår *Sirkulære Telemark 2030*, vil dette være viktige verktøy for å sikre at fylkeskommunen svarer opp nasjonale forventninger og satsinger. *Sirkulære Telemark 2030* er et sentralt prosjekt hvor seksjonen sammen med partnerskapet jobber med og støtter næringslivet i det grønne skiftet og for nå dette klimamålet. Økt kraftproduksjon og nettkapasitet er avgjørende for å lykkes med omstilling av eksisterende industrien og etablering av nye arbeidsplasser, og en samarbeider derfor tett med aktuelle aktører i bransjen.

Gjennom arbeidet i klima- og energinettverket og klimarapporteringen bidrar fylkeskommunen til kunnskapsdeling og veiledning ovenfor kommunene og næringslivet, og vi har kontroll på utslippskilder og klimatiltak som skal gjennomføres for å nå klimamålene. I år fikk vi tildeling fra Klimasats til en toårig prosjektstilling som skal sette fokus på utslippskutt i industrien, der fylkeskommunen kan spille en viktig rolle som pådriver og samordner for å få ned utslippene fra vår viktigste og største sektor i regionen.

Geologi og Fensfeltet, vannforvaltning, fisk- og viltforvaltning, distriktsutvikling med blant annet bygdevekstavtale, landbruk med ledelse av det regionale partnerskapet samt lokal matsatsing og Matrike Telemark er andre viktige oppdrag hvor seksjonen jobber for utviklingen av Telemark. Fylkessenteret i Seljord, samt det administrative ansvaret for konsesjonskraftstyret og Telemark Utviklingsfond, er organisatorisk plassert i seksjonen.

Utfordringer i planperioden

Sektor for samfunnsutvikling har en rolle som veileder, pådriver, initiativtaker, koordinator og koblingsboks for blant annet å utløse ekstern finansiering som har stor betydning for både privat, frivillig og offentlig sektor. Dette er inntekter til Telemarkssamfunnet som ikke fremgår i fylkeskommunens eget budsjett. Reduserte bevilgninger til utviklingsarbeid og fylkeskommunens virkemiddelapparat vil ha en direkte negativ effekt på både vår rolle som veileder (særlig overfor små kommuner), og hva Telemarkssamfunnet årlig klarer å hente ut i statlige støtte, internasjonale prosjektmidler og andre eksterne finansieringskilder.

Regjeringens forslag til statsbudsjett medfører en vesentlig reduksjon av fylkeskommunens virkemidler for næringsutvikling. En avvikling av Forregion vil fjerne fotavtrykket fylkeskommunen kan sette i forsknings- og innovasjonsdrevet næringsutvikling i regionen.

Strammere økonomiske rammebetingelser gjør det nødvendig å skjerpe prioriteringer for å sikre at ressursene brukes der de gir størst effekt for fylket og den vedtatte strategiske samfunnsutviklingen. Dette vil kreve kontinuerlig vurdering av virkemiddelbruk, samarbeid, effektivisering og organisering.

Telemarksplanen definerer tre hovedsatsingsområder: inkluderende, skapende og naturrike Telemark, og ni hovedmål som styrer fylkeskommunens arbeid. Sektor for samfunnsutvikling har et særlig ansvar for syv av disse målene, og må i planperioden evaluere og målrette innsatsen i tråd med endrede rammevilkår. Videre utvikling av nettverk, samarbeidsavtaler og tilskuddsordninger vil være avgjørende for å nå felles mål, men sektoren må samtidig være forberedt på å omstille og prioritere våre virkemidler for å oppnå optimal og ønsket effekt.

Særsilt oppgave for sektor samfunnsutvikling vil bli å følge opp Telemarksplanen. Sektoren har et uttalt ansvar for å koordinere det tverr-sektorielle arbeidet med å ivareta den røde tråden i plansystemet. Herunder oppstart og gjennomføring av planprosesser og rullering av regionale planer og strategier. Det er en utfordring at ambisjonsnivået i Telemarksplanen er høyt, sett i relasjon til tilgjengelige administrative og økonomiske ressurser.

I arbeidet med å redusere klimaendringene har sektoren et koordinerende ansvar for utarbeidelse av ny regional plan for klima, energi og grønn omstilling. Det som vil påvirke klimautslippene i Telemark mest er å rette innsatsen mot reduserte utslipp, utvikle karbonfangst og -lagring og god areal- og naturforvaltning. For å lykkes med dette arbeidet er det to klare utfordringer som må løses, og det er økt kraftproduksjon og økt nettkapasitet. I planperioden vil dette bli en utfordrende og omfattende oppgave.

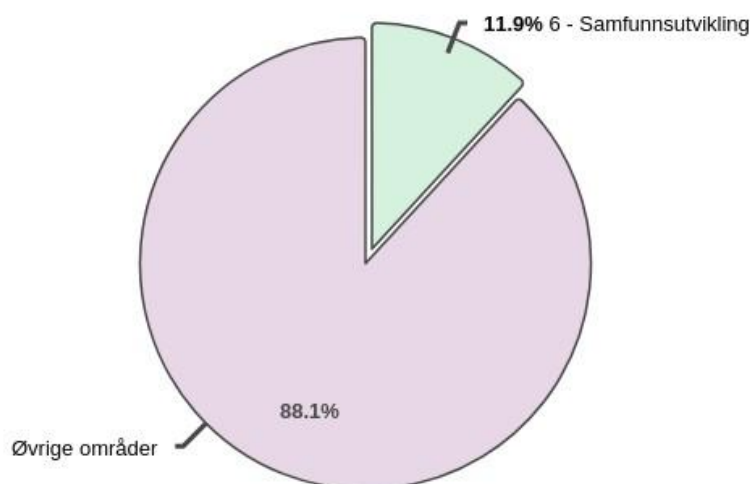
Sirkulære Telemark 2030 er del av den norske mission-satsningen, og gjennomføres via fem-partssamarbeidet bestående av Telemark fylkeskommune (leder), Innovasjon Norge Vestfold og Telemark, Forskningsrådet Telemark, Siva og Telemark Utviklingsfond. Overordnet mål for Sirkulære Telemark 2030 er å støtte, oppmuntre og hjelpe næringslivet i Telemark til å nå viktige mål for den grønne omstillingen med lavere CO₂-utslipp, grønne arbeidsplasser og økonomisk verdiskaping, gjennom sirkulær økonomi. Satsingen bygger opp om alle de overordnede satsingsområdene og fem av ni hovedmål definert i Telemarksplanen 2024-2028. Sirkulære Telemark 2030 har i løpet av 2025 definert Telemarksporteføljen med 11 utvalgte huber. I planperioden vil det bli avgjørende å følge opp disse gjennom prosjektutvikling og prosjekterialisering.

Utført arbeid i frivillig sektor i Telemark representerer en årlig samfunnsverdi på om lag 2,5 mrd. kr (tall fra Frivillig Norge). Verdien kan måles i befolkningen gjennom økt tilhørighet, -stolthet, -inkludering, -folkehelse, opplevelse, meningsfylt fritid og det gode liv i Telemark. Konkrete mål i Telemarksplanen, som frivillig sektor bidrar til å imøtekomme, er knyttet til ulikhet i helse, utviklingen av by- og bygder, bo, besøk og bedrift strategi og natur-, jordbruks- og kulturverdier. Grunnfinansieringen for drift av ideelle og frivillige organisasjoner er sammensatt og på landsbasis bidrar husholdninger med 44 %, staten med 27 %, sponsorer og stiftelser med 13 % og kommuner og fylker er sammen om de siste 16 %. Det kan bli utførende å imøtekomme vår andel av grunnfinansieringen i planperioden.

Bystrategisamarbeidet Grenland mellom kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan og Telemark fylkeskommune har levert en søknad om Bypakke fase 2. Godkjennes denne står Grenland foran en stor organisatorisk og ressurskrevende utfordring i planperioden. Det er 79 prosjekter som skal koordineres i hele byområdet. En betydelig andel av dette er investeringer på fylkesvei. Grenland er ett av ni

byområder som har mulighet til å forhandle om [en byvekstavtale](#). En beslutning i Stortinget om fase 2 av bypakka, er grunnlaget for å kunne forhandle om en byvekstavtale. Som grunnlag for dette arbeidet vil utarbeidelse av ny regional plan for areal og mobilitet i Grenland stå helt sentralt i planperioden.

Brutto utgifter i % av fylkeskommunens totale brutto utgifter

Omtale rammeoversikt

Utgangspunktet for budsjettrammen er en videreføring av vedtatt budsjett for 2025.

I konsekvensjusteringer videreføres politiske vedtak fra 2025 som har hatt økonomisk varig virkning. Dette gjelder hovedsakelig budsjettjusteringer vedtatt i forbindelse med tertialrapporteringene og lønnsoppgjør for 2025. Tekniske justeringer består av kompensasjon for prisvekst og lønnsoverheng med virkning fra 2026.

Konsekvensjustert budsjettamme er utgangspunktet før foreslåtte endringer i Handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Opprinnelig budsjett	178 082	178 082	178 082	178 082
Sum Tekniske justeringer	3 822	3 822	3 822	3 822
Sum Vedtak forrige periode	-2 017	-14 150	-13 600	-13 600
Sum Varige budsjettendringer vedtatt i fjor	3 930	3 930	3 930	3 930
Konsekvensjusteringer	5 735	-6 398	-5 848	-5 848
Konsekvensjustert ramme	183 817	171 684	172 234	172 234
Innsparingstiltak				
Avvikle samhandlingsarena grønn omstilling	-200	-200	-200	-200
Avvikle støtte til Arbeiderbevegelsens arkiv	-286	-286	-286	-286
Avvikle tilskudd til Telemarksarkivet	-1 379	-1 379	-1 379	-1 379
Bemanningsreduksjon i sektor for Samfunnsutvikling	-1 250	-2 000	-2 000	-2 000

Økonomiplan for 2026-2029

Beskrivelse tiltak	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
Bilpark kulturarv	-150	-150	-150	-150
Litteraturhuset i Skien	-250	-250	-250	-250
Little Steven's Blues School	-100	-100	-100	-100
Nynorsk kultursentrum - festivalstøtte	-32	-32	-32	-32
Prop. 1S(2025-2026) Ikke-statlige lufthavner	-9 950	-9 950	-9 950	-9 950
Reduksjon driftstilskudd til Notodden Lufthavn	-850	-850	-850	-850
Reduksjon forregion	-500	-500	-500	-500
Reduksjon tilskudd til inkubator og næringshagene	-300	-300	-300	-300
Reduksjon tilskuddsordninger 2025 på kulturområdet	-978	-978	-978	-978
Redusert driftsaktivitet i seksjon for næringsutvikling, klima og innovasjon	-355	-355	-355	-355
Østersdugnad	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparingstiltak	-16 680	-17 430	-17 430	-17 430
Nye tiltak				
Drift av Matrike Telemark	400	400	400	400
Oppfølging vedtak om redusert tilskuddsramme Samfunnsutvikling 2025	1 735	1 735	1 735	1 735
Sum Nye tiltak	2 135	2 135	2 135	2 135
Nye tiltak og realendringer	-14 545	-15 295	-15 295	-15 295
Ramme 2026-2029	169 272	156 389	156 939	156 939

Innsparingstiltak

Avvikle samhandlingsarena grønn omstilling

Fylkesdirektøren anser aktivitetsnivået for høyt i forhold til tilgjengelige budsjettmidler og administrative ressurser, og ser behovet for å trekke ned driftsrammen. Med den prioriterte satsingen på Sirkulære Telemark, det etablerte nettverket for klima og energi samt kommende oppfølging av ny regional plan for klima, energi og grønn omstilling vil det bli forsøkt å kompensere for bortfallet av samhandlingsarena grønn omstilling.

Avvikle støtte til Arbeiderbevegelsens arkiv

I Prop. 52 L (2024-2025) står det:

Gjeldende reglar om privatarkiv blir for det meste vidareførte. For at privatarkiv skal bli tekne vare på for ettertida, vil det framleis vere heilt naudsynt med frivillig medverknad frå dei private. Lova legg eit overordna ansvar for privatarkivfeltet og samordning av arbeidet til Nasjonalarkivet. Det blir ikkje lovfesta ansvar eller oppgåver for fylkeskommunar eller kommunar. Det vil vere opp til Nasjonalarkivet å finne tenlege måtar å leggje opp samarbeidet på og finne ut av korleis arbeidet best kan samordnast.

Fylkeskommunen har, med andre ord, ikke ansvar for privatarkiv som Arbeiderbevegelsens arkiv. Derfor foreslår fylkesdirektøren at det årlige tilskuddet avvikles i sin helhet.

Avvikle tilskudd til Telemarksarkivet

I Prop. 52 L (2024-2025) står det:

Gjeldande reglar om privatarkiv blir for det meste vidareførte. For at privatarkiv skal bli tekne vare på for ettertida, vil det framleis vere heilt naudsynt med frivillig medverknad frå dei private. Lova legg eit overordna ansvar for privatarkivfeltet og samordning av arbeidet til Nasjonalarkivet. Det blir ikkje lovfesta ansvar eller oppgåver for fylkeskommunar eller kommunar. Det vil vere opp til Nasjonalarkivet å finne tenlege måtar å leggje opp samarbeidet på og finne ut av korleis arbeidet best kan samordnast.

Fylkeskommunen har, med andre ord, ikke ansvar for privatarkiv som Telemarksarkivet. Derfor foreslår fylkesdirektøren at det årlige tilskuddet avvikles i sin helhet.

Bemanningsreduksjon i sektor for Samfunnsutvikling

Som et resultat av omorganisering og effektivisering av arbeidsoppgaver i sektor for samfunnsutvikling foreslår fylkesdirektøren å redusere ytterligere med ett årsverk fra 2026 gjennom naturlig avgang. Dette vil blant annet redusere kapasiteten til sektoren på internasjonalt arbeid og oppfølging av regionrådene.

Bilpark kulturarv

Reforhandling av leasing-avtaler resulterer i reduserte utgifter for leasing av biler disponert av arkeologene. Tiltaket får ingen negative konsekvenser for arkeologenes daglige arbeid.

Litteraturhuset i Skien

Litteraturhuset ligger inne med fast driftsstøtte på statsbudsjettet, hos Skien kommune og i Telemark fylkeskommune. Telemark fylkeskommunes nye tilskuddsordningen for søkbare driftsavtaler med helårsarrangører kan passe fint for en aktør som Litteraturhuset. Fylkesdirektøren foreslår derfor å avvikle det faste tilskuddet og oppfordrer Litteraturhuset søke finansiering i den søkbare ordningen om flerårig driftsavtaler til helårsarrangører.

Little Steven's Blues School

Tilskuddet til Little Steven's Blues School gis i tillegg til fast årlig støtte til Notodden Blues Festival. Det vurderes at Little Steven's Blues School kan finansieres av det faste årlige tilskuddet til festivalen om festivalen ønsker å prioritere det. Fylkesdirektøren foreslår derfor avvikle tilleggsstøtten.

Nynorsk kultursentrum - festivalstøtte

Nynorsk kultursentrum får fast årlig støtte til Vinjesenteret. Festivalstøtten, som har kommet som et tillegg, kan dekkes av den faste årlige støtten til Vinjesenteret, om museet ønsker det. Fylkesdirektøren foreslår derfor å avvikle tilleggsstøtten.

Prop. 1S(2025-2026) Ikke-statlige lufthavner

Fylkesdirektøren foreslår å redusere rammen seksjon for næring, innovasjon og klima med 10,0 mill. kr i henhold til justering av særskilt fordelt rammetilskudd i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Reduksjon driftstilskudd til Notodden Lufthavn

Tilskuddsordningen til ikke-statlige lufthavner ble innført fra 2016, og omfattet i utgangspunktet Stord, Ørland og Notodden. Siden kom også Arendal inn i ordningen. Av de fire lufthavnene, er det bare Stord og Ørland som har flyruter i dag, de to andre brukes til andre formål (som skolefly og privatfly).

Tilskuddet var opprinnelig innrettet slik at det skulle dekke 2/3 av driftsunderskuddet til lufthavnene. Som en del av oppgaveoverføringene i forbindelse med regionreformen i 2020, ble ansvaret for tilskuddet til ikke-statlige lufthavner overført til fylkeskommunene og kompensert i rammetilskuddet. Rammetilskuddet er en del av de frie inntektene, som fylkeskommunene disponerer fritt innenfor gjeldende lover og regler, omfattet av kommunesektorens prioriteringsfrihet innenfor den inntektsrammen som Stortingets beslutter. Dette gjelder også midlene som fordeles særskilt gjennom tabell C. At midlene er fordelt særskilt, innebærer ikke at midlene er øremerket bestemte forhold.

I 2025 ble Notodden lufthavn tildelt 19,3 mill. kr, som utgjør 10 % av driftsrammen for sektor for Samfunnsutvikling. Notodden lufthavn har som visjon:

Notodden Lufthavn skal bidra til å fremme næringsliv og turisme, både i fylket og regionen, samt åpne for kommersiell transport av passasjerer og gods både innen- og utenlands.

Da oppgaven ble overført til fylkeskommunene, ble det presisert at det er opp til fylkeskommunene om (og hvor mye) de skal prioritere å gi tilskudd til ikke-statlige lufthavner etter at avtaleperioden med lufthavnene går ut.

Fylkesdirektøren anerkjenner Notodden lufthavns visjon samt mulig rolle i den sivile og militære beredskapen. Det økonomiske utfordringsbildet i fylkeskommunen gjør det nødvendig å avveie prioriteringer for å sikre at ressursene brukes der de gir størst effekt for fylket og den vedtatte strategiske samfunnsutviklingen. Derfor foreslår fylkesdirektøren å redusere driftstilskuddet til Notodden lufthavn.

Reduksjon forregion

Fylkesdirektøren anerkjenner forregionens plass og rolle i det helhetlige virkemiddelapparatet og erkjenner at reduksjonen vil ha en negativ effekt for næringsutvikling i Telemark også sett i relasjon til bortfallet av Regionalt forskningsfond.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er ordningen foreslått avvirket. Dette er dramatisk og betyr at fylkeskommunens innretning også bør tilpasses. Fylkesdirektøren bemerker imidlertid at det foreligger avtaler og kontrakter som må avsluttes ryddig og forutsigbart, så nødvendig avvikling av tilskudd og omdisponeringer anbefales skje gradvis.

Reduksjon tilskudd til inkubator og næringshagene

Fylkesdirektøren anerkjenner inkubatoren Proventia og Telemark næringshages plass og viktige rolle i det helhetlige virkemiddelapparatet og erkjenner at en reduksjon vil kunne ha en negativ effekt for næringsutvikling i Telemark. Reduksjon vil kunne føre til at færre nye bedrifter etablerer seg og kapasiteten i eksisterende bedrifter som utvikler og leverer teknologi og andre løsninger på samfunnsutfordringer reduseres.

Det økonomiske utfordringsbildet i fylkeskommunen gjør det imidlertid nødvendig å avveie prioriteringer for å sikre at reduserte ressurser brukes der de gir størst effekt for fylket og den vedtatte strategiske samfunnsutviklingen. Fylkesdirektøren foreslår derfor å redusere denne ordningen.

Reduksjon tilskuddsordninger 2025 på kulturområdet

Fylkesdirektøren foreslår en varig reduksjon i søkbare tilskuddsordninger for å følge opp vedtak FT sakene 146/24 og 20/25. Dette reduserer virkemiddelapparatet fylkeskommunen har som regional utviklingsaktør overfor kulturfrivillighet, kunst og kulturaktører.

Redusert driftsaktivitet i seksjon for næringsutvikling, klima og innovasjon

Som en konsekvens av et for høyt aktivitetsnivå og begrensede midler foreslår fylkesdirektøren å redusere seksjonens reiseaktivitet. I tillegg reduseres Telemark sin andel i spleiselaget med Vestfold om finansiering av Klima og energinettverket. Dette vil resultere i at Vestfold vil gjøre det samme. I tillegg foreslås det å redusere overføring til vannområdene, og opprettholde 2025 nivå på tildelingen. Dette innebærer at også dette lovpålagte område blir redusert i tråd med nedjustert seksjonsramme.

Østersdugnad

Fylkesdirektøren erkjenner at stillehavsøsters er en stor utfordring langs kysten vår, og særlig på badestrender og offentlige friområder. Det foreslås allikevel å redusere tilskuddet til Østersdugnaden nå, og at finansiering av dugnaden inngår i en eventuelt ny samarbeidsavtale med Grenland friluftsråd.

Nye tiltak

Drift av Matrike Telemark

Fylkesdirektøren støtter denne satsing på utvikling av lokalmat og ønsker å følge opp Landsbruk og matdepartementets oppdragsbrev. Dette vil gi positive effekter på næring, distriktsutvikling samt egenberedskapen i Telemark. Midlene vil bli benyttet med en ressurs som ansettes i spleiselag og samarbeid med bransjeorganisasjonene og Telemark Landbruksselskap.

Oppfølging vedtak om redusert tilskuddsramme Samfunnsutvikling 2025

I FT-sak 146/24 ble det vedtatt 2,5 mill. kr i ytterligere reduksjon av tilskuddsordninger i sektor for samfunnsutvikling. I FT-sak 20/25 ble det vedtatt å redusere en ettårig tilskuddsordning for 2025 med 1,7 mill. kr, uten varig virkning.

Fylkesdirektøren innarbeider i forslag til budsjett for 2026 og økonomiplan 2026-2029 tiltak i sektor for Samfunnsutvikling som fullfører reduksjonen.

Økt behov på 1,7 mill. kr må sees i sammenheng med foreslåtte reduksjoner/innsparinger av tilskudd på sektorområdet.

Fordeling per seksjon

Beløp i 1000

	Regnskap Rev.budsjett		Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Fylkessjef for Samfunnsutvikling	3 515	4 751	3 186	2 686	2 686	2 686
Samfunn og plan	12 771	14 521	14 485	14 485	14 485	14 485
Kultur	86 639	99 197	97 039	85 906	85 956	85 956
Klima, næring og innovasjon	71 865	67 921	54 562	53 312	53 812	53 812
Sum	174 790	186 390	169 272	156 389	156 939	156 939

Sammendrag budsjett

Fylkessjef for Samfunnsutvikling

Budsjettrammen består hovedsakelig av lønns- og personalkostnader. Bystrategisekretariatet og Prosjektkontor for Bypakke Grenland er organisatorisk plassert her. Budsjettrammen er redusert med 3,0 mill. kr fra 2025 i henhold til sak 146/24 Handlings- og økonomiplan 2025-2028. Det ble etablert en ettårig støtteordning for ny solenergi på 2,5 mill.kr for 2025. Videre øker politisk vedtatt innsparing for avvikling av medlemskap med 0,7 mill. kr fra 2025 til 2026.

Vedtak om reduksjon av tilskuddsordninger i 2025 ble politisk behandlet uten fullstendig varig virkning. Dette har fylkesdirektøren hensyntatt forbindelse med innarbeidede økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Budsjettrammen er med dette foreslått styrket med 1,4 mill. kr, og må sees i sammenheng med tiltak på seksjon for kultur og klima, næring og innovasjon. For 2026 har området en foreslått netto driftsramme på 3,2 mill. kr.

Kultur

Budsjettrammen dekker lønns- og personalutgifter, samt andre driftsutgifter. Om lag 55% av driftsrammen ytes til søkbare tilskuddsordninger og langsiktige tilskudd knyttet til driftsavtaler. I tillegg

forvalter og videreformidler seksjonen cirka 100,0 mill. kr av øremerkede tilskudd og spillemidler til idrettsanlegg, kulturbygg og den kulturelle skolesekken. Se vedlagt tilskuddsliste for mer informasjon.

Vedtak om reduksjon av tilskuddsordninger i 2025 ble politisk behandlet uten fullstendig varig virkning. Dette har fylkesdirektøren hensyntatt forbindelse med innarbeidede økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 3,0 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 97,1 mill. kr.

Samfunn og plan

Budsjettet for Samfunn og plan dekker lønns- og personalutgifter, og prosess- og tilskuddsmidler knyttet til seksjonen ansvar for utvikling og oppfølging av regionale og interregionale arealplaner med tilhørende handlingsprogram. De følgende fem regionale arealplanene definerer og gir retning for arealpolitikken i Telemark fylke.

- Regional plan for samordna areal og transportplan for Grenland (ATP Grenland)
- Regional plan for samordnet areal og transport for Telemark (ATP Telemark)
- Fylkesdelplan for Blefjellområdet (Inter)
- Regional plan for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (Heiplanen)
- Regional plan for Hardangervidda (Inter)

Fylkesdirektøren har i forslag til budsjett innarbeidet økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået til en økonomisk bærekraftig utvikling for fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 0,5 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 14,5 mill. kr.

Klima, næring og innovasjon

Budsjetttrammen dekker lønns- og personalutgifter, samt driftsutgifter for fylkesgeologen og internasjonalt engasjement. Seksjonens budsjett dekker noen av fylkeskommunens eierskap, blant annet til Telemarkskanalen FKF og Gea Norvegica.

I tillegg forvalter og videreformidler seksjonen cirka 80,0 mill. kr av øremerkede tilskudd. Det regionale oppdragsgiveransvaret overfor Innovasjon Norge og Siva ligger til seksjonen som forvalter budsjetttrammen for programkategori 13.50 Regional- og distriktpolitikk på oppdrag fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Seksjonen har også ansvar for oppfølging av tilskudd til landbruks- og matpolitiske formål og vannforvaltning, jakt og fiskeforvaltning.

Vedtak om reduksjon av tilskuddsordninger i 2025 ble politisk behandlet uten fullstendig varig virkning. Dette har fylkesdirektøren hensyntatt forbindelse med innarbeidede økonomiske tiltak for å tilpasse driftsnivået, for å sikre en bærekraftig økonomisk utvikling i fylkeskommunen. Seksjonens budsjetttramme er med dette foreslått redusert med 3,0 mill. kr. Videre er regjeringens forslag til statsbudsjett og reduksjon av særskilt fordelte midler til Notodden lufthavn innarbeidet med en reduksjon på 10,0 mill. kr. For 2026 har seksjonen en foreslått netto driftsramme på 54,6 mill. kr.

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsutgifter						
Lønn	71 137	77 830	76 874	76 124	76 124	76 124

Økonomiplan for 2026-2029

	Regnskap	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	120 342	156 864	134 233	132 733	132 733	132 733
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 039	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	321 458	305 487	264 378	253 245	253 295	253 295
Finansutgifter	185 117	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	699 092	540 180	475 486	462 103	462 153	462 153
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-4 662	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Refusjoner	-228 518	-233 105	-229 347	-228 847	-228 347	-228 347
Overføringsinntekter	-78 896	-74 526	-74 526	-74 526	-74 526	-74 526
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-212 226	-44 158	-340	-340	-340	-340
Sum Driftsinntekter	-524 302	-353 790	-306 214	-305 714	-305 214	-305 214
Sum	174 790	186 390	169 272	156 389	156 939	156 939

Måltabell

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
Gjøre fylket mer attraktivt for bedrifter, besøkende og som bosted	Stimulere til internasjonalt samarbeid for å bidra til å løse klimamålene	Antall pågående internasjonale prosjekter for Telemark fylkeskommune har hatt en rolle	0,0	3,0	2,0	4,0
	Sørge for at det er mulig å ha opplevelse og kultur som levevei i Telemark	Sysselsatte i kulturell og kreativ næring	0	1 764	1 800	1 830
	Telemark skal bli Norges sterkeste merkevare innen lokalmat og landbruksbaserte opplevelser	Antall tilbydere på matriketelemerk.no	0,0	75,0	90,0	110,0
	Vi skal opprettholde vår andel av befolkningen	Befolkningsvekst	3,19	0,00	0,00	0,00
Alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov	Bidra til å styrke lesekompetansen hos barn og unge	Deltagelser i Boklek	0,0 %	0,0 %	75,0 %	75,0 %
Bevare natur-, jordbruks- og kulturverdier	God kjemisk og økologisk miljøtilstand i alle vannforekomster	Antall vannforekomster som har oppnådd miljømålet i planperioden	84	84	87	95
	Sikre kulturmiljø som kilde til kunnskap, opplevelse, tilhørighet og bærekraftig bruk for oss og fremtidige generasjoner	Istandsettingsprosjekter på fredede anlegg	81	81	80	80
	Telemark fylke skal være arealnøytral innen 2023	Antall byggesøknader som medfører nedbygging av restriktivt areal skal være færre enn forutgående år.	629	0	0	0
Gjennomføre en raskere omstilling til et lavutslippssamfunn	Redusere klimagassutslipp i Telemark fylke med 60%	Reduksjon i utslipp målt i CO2e fra referanseår 2009	2,0 %	0,0 %	24,0 %	45,0 %

Økonomiplan for 2026-2029

Hovedmål	Delmål	Indikator	2023	Siste måling 2024	Mål 2026	Mål 2029
	Redusere klimagassutslipp i Telemark fylkeskommune med 70%	Reduksjon av utslipp målt i CO2e fra egen virksomhet fra referanseår 2020	-53,0 %	-53,0 %	-18,0 %	35,0 %
Produsere mer fornybar energi og øke nettkapasiteten						
Redusere sosial ulikhet i helse	Motvirke barrierer som hindrer deltagelse i kultur- og reiseliv	Deltagelse i organiserte fritidsaktiviteter	0,0 %	52,0 %	53,0 %	53,0 %
Satse på grønn verdiskaping og sirkulær økonomi	Bidra til ny teknologi og omstilling i næringer i hele Telemark	Antall søknader til økt FoU og innovasjonsgrad i Telemark	0,0	17,0	15,0	15,0
	Utvikle symbioser på tvers av verdikjeder	Etablerte kommersielle sirkulære huber i Telemark	0,0	0,0	2,0	5,0
Skape kompakte og levende byer og bygder med høy kvalitet	Vi skal ha et tilpasset boligmarked som svarer ut befolkningsveksten, men hensyntar et mindre forbruk av areal.	Fullførte boliger	696	0	0	0
		Fysisk nedbygd areal (km2) skal være mindre enn forutgående år og styres mot null	83,77	0,00	0,00	0,00
Telemark fylkeskommune har en bærekraftig økonomisk utvikling	Fylkeskommunens tjenesteområder oppfyller samfunnsoppdraget innenfor vedtatt netto budsjetttramme	Netto driftsramme avviker mindre enn 0,2 % mot vedtatt budsjett	0,0 %	0,0 %	0,2 %	0,2 %
	Telemark fylkeskommune styrer i henhold til finansielle måltall vedtatt av fylkestinget					

Alternative tiltak

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
	Endringskode	2026	2027	2028	2029
Avvikle midler til priser og stipender	Innsparingstiltak	-355	-355	-355	-355
Avvikle partnerskapsavtaler med etablererkontorene	Innsparingstiltak	-1 030	-1 030	-1 030	-1 030
Avvikle tilskudd til ikke lovpålagte båtruter	Innsparingstiltak	-555	-555	-555	-555
Avvikle tilskuddsordning ATP Telemark	Innsparingstiltak	-500	-500	-500	-500
Dagsturhytter	Nytt tiltak	2 000	2 000	0	0
Kunstdatabase	Nytt tiltak	300	100	100	100
Rådgivningstjeneste bygningsvern	Innsparingstiltak	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Ytterligere reduksjon i driftstilskudd til Notodden Lufthavn	Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum		-2 640	-2 840	-4 840	-4 840

Beskrivelse

Avvikle midler til priser og stipender

Fylkesdirektøren foreslår å avvikle ordningene til priser og stipender. I dag er det avsatt midler til fylkeskulturpris, litteraturpris, toppidrettsstipender, toppkunststipender og håndverkstipend. Det er

lange tradisjoner i Telemark for flere av prisene og stipendene, og de er viktig for dem som mottar en slik støtte eller oppmerksomhet fra fylkeskommunen. Det er ikke faglig ønskelig å avvike ordningen med priser og stipender, men vurderingen til fylkesdirektøren er likevel at dette rammer aktørene mindre enn ytterlige reduksjoner i driftstilskudd og utviklingstilskudd.

Avvikle partnerskapsavtaler med etablererkontorene

Partnerskapet med etablererkontorene er det første kontaktpunktet for grundere som søker støtte og veiledning. Tjenesten eies og driftes av kommunene, ofte i et oppgavefelleskap mellom dem. Førstelinjetjenesten er ikke en lovpålagt oppgave for fylkeskommunen, men for kommunene. Fylkesdirektøren erkjenner at denne støtten og engasjementet overfor kommunene verdsettes høyt, og har en stor verdi i samspillet mellom kommune og fylkeskommune i virkemiddelapparatet. En avvikling av tilskuddsordningen vil redusere kommunens tilbud til grundere gjennom etablererkontorene.

Avvikle tilskudd til ikke lovpålagte båtruter

Fylkesdirektøren anerkjenner viktigheten og attraksjonsverdien av disse to ikke lovpålagte båtrutene i forhold til reiseliv, tilgang til hytter og boliger samt tilgang til Telemarks friluftstilbud. Sett i relasjon til andre utfordringer og prioriteringer innenfor klima, næring og innovasjon vurderer fylkesdirektøren en avvikling av denne støtten til disse to båtrutene. En avvikling av fylkeskommunale driftstilskudd kan søkes løst gjennom kommersielle bidrag og økt kommunal støtte.

Avvikle tilskuddsordning ATP Telemark

Fylkestinget vedtok å redusere tilskudd i Handlingsprogram 2023-2026 ATP Telemark 2015-2025 med 0,5 mill. kr i sak 2/25. Fylkesdirektøren foreslår å avvike tilskuddordningen i påvente av ny regional plan for areal og mobilitet i Telemark. Dette utgjør en reduksjon på ytterligere 0,5 mill. kr som per i dag er rettet mot tiltak som skal bidra til å nå den regionale planens mål om et bærekraftig og attraktivt Telemark med vekt på klima, arbeidsplasser, befolkningsvekst og levekår.

Dagsturhytter

Det ble vedtatt i FT-sak 28/25 igangsettelse av hovedprosjektet for Dagsturhytter i Telemark. Fylkeskommunens andel av prosjektet er på 6 mill. kr hvorav 1,5 mill. kr er finansiert. Sparebankstiftelsene har gitt tilsagn på 6,0 mill. kr til prosjektet. Kommunene sin andel kan dekkes av tilskudd fra spillemidler samt drifts- og vedlikeholdskostnader.

For å dekke fylkeskommunens andel av prosjektet, legges det inn et økt behov på 2,0 mill. kr for 2026 og 2027.

Kunstdatabase

Telemark fylkeskommune har i dag ingen god løsning for oversikt over egen kunstsamling, noe kommunerevisjonen har påpekt. Oppgaven med en kunstdatabase vil bli delt mellom sektor for økonomi og virksomhetsstyring og sektor for samfunnsutviklingen.

Rådgivningstjeneste bygningsvern

Fylkesdirektøren foreslår å avvike det øremerkede tilskuddet til Vest-Telemark museum til rådgivningstjeneste bygningsvern. Dette er ikke en av kjerneoppgavene til museet, men en tilleggsoppgave museet har tatt på seg. Alternativet til å kutte rådgivningstjenesten, er et generelt kutt i driftstilskuddet til museene og de andre kulturinstitusjonene i Telemark. Et slik kutt vil ramme direkte inn i drifts- og kjerneoppgaver til institusjonene, som allerede opplever stramme driftsbudsjetter, og er ikke å anbefale. Selv om rådgivningstjenesten er et godt tilbud til innbyggere i Telemark, er det likevel ikke en lovpålagt oppgave verken for fylkeskommunen eller for museene.

Ytterligere reduksjon i driftstilskudd til Notodden Lufthavn

Tilskuddsordningen til ikke-statlige lufthavner ble innført fra 2016, og omfattet i utgangspunktet Stord, Ørland og Notodden. Siden kom også Arendal inn i ordningen. Av de fire lufthavnene, er det bare Stord og Ørland som har flyruter i dag, de to andre brukes til andre formål (som skolefly og privatfly).

Tilskuddet var opprinnelig innrettet slik at det skulle dekke 2/3 av driftsunderskuddet til lufthavnene. Som en del av oppgaveoverføringene i forbindelse med regionreformen i 2020, ble ansvaret for tilskuddet til ikke-statlige lufthavner overført til fylkeskommunene og kompensert i rammetilskuddet. Rammetilskuddet er en del av de frie inntektene, som fylkeskommunene disponerer fritt innenfor gjeldende lover og regler, omfattet av kommunesektorens prioriteringsfrihet innenfor den inntektsrammen som Stortingets beslutter. Dette gjelder også midlene som fordeles særskilt gjennom tabell C. At midlene er fordelt særskilt, innebærer ikke at midlene er øremerket bestemte forhold.

I 2025 ble Notodden lufthavn tildelt 19,3 mill. kr, som utgjør 10 % av driftsrammen for sektor for Samfunnsutvikling.

Da oppgaven ble overført til fylkeskommunene, ble det presisert at det er opp til fylkeskommunene om (og hvor mye) de skal prioritere å gi tilskudd til ikke-statlige lufthavner etter at avtaleperioden med lufthavnene går ut.

Fylkesdirektøren anerkjenner Notodden lufthavns visjon samt mulig rolle i den sivile og militære beredskapen. Det økonomiske utfordringsbildet i fylkeskommunen gjør det nødvendig å avveie prioriteringer for å sikre at ressursene brukes der de gir størst effekt for fylket og den vedtatte strategiske samfunnsutviklingen. Derfor foreslår fylkesdirektøren å redusere driftstilskuddet til Notodden lufthavn.

Vedlegg

Vedlegg tilskuddsliste

Tilskuddslisten består av tilskudd til konkrete, navngitte mottakere og søkbare tilskuddsordninger for spesifikke formål. I det følgende vises først de konkrete tilskuddene og de søkbare ordningene som fylkesdirektøren forvalter i henhold til vedtak. Tabellene er sortert per sektor/tjenesteområde som forvalter tilskuddene. Tabellene viser også hvilke tilskudd som foreslås omprioritert eller avsluttet i fylkesdirektørens forslag til økonomiplan.

Tilskudd - totaloversikt

Beløp i 1000

Sektor	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Samferdsel	59 752	67 620	66 070	64 070	61 070	61 070
Samfunnsutvikling	275 547	272 290	244 375	231 567	216 542	216 292
Utdanning, folkehelse og tannhelse	14 782	9 682	9 682	8 250	8 250	8 250
Totalsum	350 081	349 592	320 127	303 887	285 862	285 612

Tilskuddsliste - Samferdsel

Beløp i 1000

Tilskuddsmottaker eller -ordning sortert etter kategori	Regn skap 2024	Budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Kommentar
Disp. av egen driftsmidler som utløser tilskudd fra andre	250	250					
Midt-Telemark kommune (Sykkelbyavtale)	250	250					Avtale utgår etter 2025
Eierskap og driftstilskudd	48 202	61 870	63 570	61 570	58 570	58 570	
Fergene Telemark FKF	-	61 870	63 570	61 570	58 570	58 570	Ny eierstruktur fra 2026

Økonomiplan for 2026-2029

Kragerø fjordbåtselskap IKS	29 792						Ny eierstruktur fra 2026
Brevik fergeselskap IKS	18 410						Ny eierstruktur fra 2026
Søkbare tilskuddsordninger	11 300	5 500	2 500	2 500	2 500	2 500	
Trafikksikkerhetstiltak i nærmiljø (FTU aktivitetsplan)	8 000	3 000					Foreslått avviklet fra 2026
Søkbare tilskuddsordning (FTU aktivitetsplan)	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	
Søkbare tilskuddsordning Gang- og sykkeltiltak	800						Avsluttet fra og med 2025
Totalsum	59 752	67 620	66 070	64 070	61 070	61 070	

Tilskuddsliste - Samfunnsutvikling

Fylkesdirektøren bemerker at det foreligger store endringer på tilskuddsordninger i regjeringens forslag til budsjett. Spesielt treffer dette virkemiddelapparatet innen næringsutvikling. Fylkesdirektøren avventer endelig vedtak av statsbudsjettet og fylkestingets vedtak av Handlings- og økonomiplan, og vil fremme sak tidlig i 2026 om innretning på tilskuddsmidler knyttet til næringsområdet.

Beløp i 1000

Tilskuddsmottaker eller -ordning sortert etter kategori	Regnskap 2024	Rev. Budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Kommentar
Disp. av egen driftsmidler med føringer fra statsbudsjettet	1 582	1 632	1 632	1 632	1 632	1 632	
Den kulturelle spaserstokken	1 000	1 050	1 050	1 050	1 050	1 050	
Kontingent Skjærgårdstjenesten Telemark - ink. båtfond	382	382	382	382	382	382	Forskriftsfestet at fylkeskommunen er regional part
Kulturnæring	200	200	200	200	200	200	
Disp. av egen driftsmidler som utløser tilskudd fra andre	24 380	25 582	25 806	25 806	25 806	25 806	
Grenland friteater	2 438	2 438	2 438	2 438	2 438	2 438	Spleiselag stat, fylke, kommune

Økonomiplan for 2026-2029

Kunsthall Grenland	337	337	337	337	337	337	Spleiselag stat, fylke, kommune
Litteraturhuset i Skien	250	250					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
NORA - regionalt kompetansesenter	405	450	450	450	450	450	Spleiselag stat, fylke, kommune
Norsk Industriarbeidermuseum	3 761	3 761	3 761	3 761	3 761	3 761	Spleiselag stat, fylke, kommune
Notodden Bluesfestival	1 104	1 104	1 104	1 104	1 104	1 104	Spleiselag stat, fylke, kommune
Scheen jazzorkester	329	329					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Telemark Kammerorkester	77	77					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Telemark messingensemble	220	220					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Telemark museum	8 326	8 326	8 326	8 326	8 326	8 326	Spleiselag stat, fylke, kommune
Telemark museum (Vitensenteret DuVerden)	400	400	1 000	1 000	1 000	1 000	Spleiselag stat, fylke, kommune
Vannområdene	1 093	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250	Spleiselag stat, fylke, kommune
Verdensarvsenteret Norsk Industriarbeidermuseum	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	Spleiselag stat, fylke, kommune
Vest-Telemark museum	3 732	4 732	5 232	5 232	5 232	5 232	Spleiselag stat, fylke, kommune
Vinjesenteret, Nynorsk kultursentrum	906	906	906	906	906	906	Spleiselag stat, fylke, kommune
Disp. av egne midler forankret i politiske vedtak eller planer	18 162	15 226	11 390	10 207	10 207	10 207	
Arbeiderbevegelsens arkiv Telemark	286	286					Foreslått avvirket fa 2026
Den Norske Turistforening Telemark (DNT)	313	313					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Evju bygdetun - vikingvegen	55	55					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026

Økonomiplan for 2026-2029

Forregion	2 200	2 200	1 700	1 700	1 700	1 700	Foreslått redusert fra 2026
Forum for natur og friluftsliv Telemark (FNF)	209	209					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Gjerpen håndball	300		350				
Grønne idrettsanlegg - flerårig samarbeid med alle fylkene og SIAT	150	150	150	150	150	150	4-årig avtale med fler fylkeskommuner og NTNU
Heiplanen	150	150	150	150	150	150	
'Invest in' Vestfold og Telemark	950						Avviklet fra og med 2025
Little Steven's Blues School	100	100					Foreslått avviklet fa 2026
Marispelet ved Rjukanfossen	142	142					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
NFF Telemark - æresgjesten	666		333				
Norges husflidslag	167	167	167	167	167	167	
Norges jeger og fiskeforbund Telemark	209	209					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Norges korforbund Vestfold og Telemark	120	120					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Norges musikkorps forbund sør (NMF Sør)	384	384					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Nynorsk kultursentrum - festivalstøtte	32	32					Foreslått avviklet fa 2026
Odd ballklubb kvinner	1 000		500				
Partnerskapsavtale med etablererkontorene	1 050	1 030	1 030	1 030	1 030	1 030	Foreslått som alternativ innsparing fra 2026-2029
På kanten - filosofifestival	110	110					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Regionalplan for Hardangervidda	360	360	360	360	360	360	

Økonomiplan for 2026-2029

SIVA - Proventia	2 100	2 100	1 950	1 950	1 950	1 950	Foreslått redusert fra 2026. Er viktig virkemiddel fylkeskommunen bruker for å nå sitt oppdrag og kan styres med oppdragsbrev.
SIVA - Telemark Næringshage	1 900	1 900	1 750	1 750	1 750	1 750	Foreslått redusert fra 2026. Er viktig virkemiddel fylkeskommunen bruker for å nå sitt oppdrag og kan styres med oppdragsbrev.
Telemark barne- og ungdomsteater	107	107	200	200	200	200	Sees i sammenheng med politisk sak møterekke 5
Telemark folkemusikklag, Ung folk	60	60					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Telemark husflidslag	228	228					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Telemarksarkivet (NIA, VTM, TM)	1 379	1 379					Foreslått avviklet fa 2026
Vestfold og Telemark kulturnettverk (VTKN)	430	430					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Vestfold og Telemark teaterråd	125	125					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Vikinger i Vestfold og Telemark	132	132					Inngår i søkbar tilskuddsordning fra 2026
Visit Telemark-reiselivstjenester	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750	
Eierskap og driftstilskudd	22 512	21 448	21 749	21 799	21 849	21 849	
Gea Norvegica	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	
Skien Dalen skipsselskap	400	400	400	400	400	400	
Sørnorsk filmsenter	499	499	800	850	900	900	
Teater Ibsen	4 579	4 579	4 579	4 579	4 579	4 579	

Økonomiplan for 2026-2029

Telemarkskanalen FKF	14 064	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	
Telemarkskanalen Natur- og Kulturpark KO	1 260	1 260	1 260	1 260	1 260	1 260	
Langsiktige tilskudd knyttet til driftsavtaler	7 444	7 670	6 332	6 357	5 157	5 157	
Friluftsrådet sør	10	10					
Grenland friluftsråd	350	350					
Mediafondet Zefyr	424	450	475	500			3-årig avtale til 2027
Musikkontoret ØKS, Østafjelske kompetansesenter for musikk	102	102					
Norsjø kammermusikkfest	106	106					
Olympiatoppen Østlandet	500	700	700	700			3-årig avtale til 2027
Seljord kunstforening	198	198					
Sørlandsutstillingen	266	266	266	266	266	266	
Sørnorsk folkemusikksenter	88	88					
Sørnorsk Jazzsenter	135	135					
Telemark kunstsenter	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550	2 550	
Telemark messingkvintett	220	220					
Telemark symfoniorkester	154	154					
Vestfold og Telemark idrettskrets	2 340	2 340	2 340	2 340	2 340	2 340	
Søkbare tilskuddsordninger	9 599	6 415	9 420	9 420	9 420	9 420	
Arrangementstilskudd			900	900	900	900	Nye tilskuddsordning fom 2026
Idrettsarrangement og regionale idrettsanlegg	1 000	700					endret - se Nye tilskuddsordninger f.o.m 2026
Internasjonal kunnskapsproduksjon	150	150					endret - se Nye tilskuddsordninger f.o.m 2026

Økonomiplan for 2026-2029

Kunstproduksjon, arrangementer, festivaler, arrangør, reisestøtte	2 200	1 300					endret - se Nye tilskuddsordninger f.o.m 2026
Merkevare UNESCO	500						Avviklet fra og med 2025, overført Vest-Telemark museum
Stipender og priser innen litteratur, kultur, idrett, kunst, husflid og håndverk	410	410	355	355	355	355	Foreslått som alternativ innsparing fra 2026-2029
Søkbare tilskuddsordning 'Ikke lovpålagte båtruter'	1 122	555	555	555	555	555	Foreslått som alternativ innsparing fra 2026-2029
Søkbare tilskuddsordning knyttet til ATP Telemark	1 000	500	500	500	500	500	Foreslått som alternativ innsparing fra 2026-2029
Søkbare samarbeidsavtaler			4 250	4 250	4 250	4 250	Nye tilskuddsordning f.o.m 2026
Tilskuddsordning 'Formidling av kulturarv'	700	700					endret - se Nye tilskuddsordninger f.o.m 2026
Sirkulære Telemark	2 517	2 100	1 760	1 760	1 760	1 760	
Utviklingstilskudd			1 100	1 100	1 100	1 100	Nye tilskuddsordning f.o.m 2026
Videreformidling av øremerkede tilskudd	191 869	194 318	168 047	156 347	142 472	142 222	
Bredbånd (kap. 541.60)	16 420	16 416	1 471	1 471	1 462	1 462	
Bygdevekstavtaler (kap 553.66)		250	250	250	250		
Forregion (kap. 553.69)	3 365	3 114					
Innovasjon Norge (kap 553.61)	29 210	29 110	33 060	33 060	33 060	33 060	
Kompetanse og arbeidskraft i distriktene (kap. 553.60)	4 083	5 524	3 691	3 691	-	-	
Lokale vilttiltak	400	400	400	400	400	400	
Notodden lufthavn	18 471	19 228	9 100	9 100	9 100	9 100	Foreslått nedjustert fra 2026

Økonomiplan for 2026-2029

Omstillingsmidler (kap 553.65)	8 662	10 664	10 175	10 175	-	-	
Proventia AS - Inkubasjonsprogrammet (kap. 553.61)	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100	4 100	
Regionale kulturfond		3 200	1 700				
RKL rekruttering og kompetanseheving landbruk	518	2 060					
RTL regional tilrettelegging landbruk	1 524						
Siva - Telemark Næringshage (kap. 553.61)	2 900	2 900	2 900	2 900	2 900	2 900	
Spillemidler idrettsanlegg og kompetansemidler	58 253	55 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
Spillemidler kulturhus	3 860	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Statlig tilskudd friluftsliv - aktivitet og statlig sikra friluftsområder	4 600	4 060	4 000	4 000	4 000	4 000	
Statlig tilskudd kulturarv	31 386	31 000	40 000	30 000	30 000	30 000	
Statlig tilskudd Skjærgårdstjenesten	4 117	4 292	4 200	4 200	4 200	4 200	
Totalsum	275 547	272 290	244 375	231 567	216 542	216 292	

Tilskuddsliste - Utdanning, folkehelse og tannhelse

Beløp i 1000

Tilskuddsmottaker eller -ordning sortert etter kategori	Regnskap 2024	Rev. budsjett 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Kommentar
Disp. av egne midler forankret i politiske vedtak eller planer	2 550	2 150	2 150	2 150	2 150	2 150	
Tilskudd og partnerskap med frivillige organisasjoner	1 950	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	

Økonomiplan for 2026-2029

Tilskuddsordning for kommunalt folkehelsearbeid	600	0	0	0	0	0	Avviklet f.o.m 2025
SMISO	0	150	150	150	150	150	
Langsiktige tilskudd knyttet til driftsavtaler	1 432	1 432	1 432	0	0	0	
Ungt Entreprenørskap Vestfold og Telemark	1 432	1 432	1 432	0	0	0	Foreslått avviklet fra 2027
Søkbare tilskuddsordninger	4 700	0	0	0	0	0	
Søkbare tilskuddsordning 'Bedriftsintern opplæring'	3 030	0	0	0	0	0	Avviklet f.o.m 2025
Søkbare tilskuddsordning 'Tilskudd for inkludering og integrering i arbeidslivet'	1 670	0	0	0	0	0	Avviklet f.o.m 2025
Videreformidling av øremerkede tilskudd	6 100	6 100	6 100	6 100	6 100	6 100	
Frisklivsentraler	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	Øremerkede tilskudd fra HDIR.
Program for folkehelsearbeid	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	4 900	Øremerkede tilskudd fra HDIR t.o.m 2026, overføres til rammetilskudd fra 2027 med nasjonale forventninger om videreføring
Totalsum	14 782	9 682	9 682	8 250	8 250	8 250	

Vedlegg - Takster 2026 for Tannhelse

Takstene for 2026 er oppjustert med 3,5 % fra fjorårets takster. Dette er siste tilgjengelige tall fra Statistisk Sentralbyrå for konsumprisindeksen i september. Takstene for manglende oppmøte (Ikke møtt) er oppjustert tilpasset markedsnivå.

Økonomiplan for 2026-2029

Beskrivelse	Pris for behandling hos allmenntannlege 2026	Pris for behandling hos spesialist 2026
Undersøkelse hos allmennpraktiserende tannlege	885	-
Rapportering til Biverkningsgruppen for odontologiske biomaterialer	-	-
Opplæring til egenomsorg og forebyggende behandling	1 358	-
Tannpleier timepris	1 866	-
Spesialist timepris	-	5 553
Tannlege timepris	2 997	-
Ikke møtt	1 755	3 252
Fylt ut tannlegeerklæring og sendt forsikringsselskap	679	679
Undersøkelse hos spesialist	-	1 481
Preparering og fylling 1 flate (kl I,III,V)	1 207	1 306
Preparering og fylling, 2 flater	1 801	1 801
Preparering og fylling, 3 eller fl. flater	2 269	2 269
Midlertidig fylling	698	713
Oppbygging av tannkrone i plastisk materiale	2 911	-
Stiftforankring i rotkanal ved fyllingsterapi	904	-
Non-invasiv behandling av kariessykdom	607	-
Rotfylling av fortenner/hjørnetenner	5 282	5 935
Rotfylling av premolarer	5 944	7 120
Rotfylling av molarer	7 532	8 305
Omfattende undersøkelse hos spesialist	2 311	2 311
Gull-/porcelensinnlegg, 1 flate	3 239	-
Gull-/porcelensinnlegg, 2 flater	4 003	-
Gull-/porcelensinnlegg, 3 flater og skallfasetter	5 756	-
Helkrone med eller uten fasade, 3/4 krone, pinkrone gull-/porcelensinnlegg 4 flater og mer	5 756	-
Resinsementert bro, per pilar	3 171	-

Økonomiplan for 2026-2029

Støpt konus eller rotkappe inkl. stift	1 892	-
Mellom- og ekstensjonsledd ved broarbeid	2 839	-
Implantatbasert krone/pilar	9 988	-
Mellom- og ekstensjonsledd ved implantatbasert broarbeid	2 886	-
Hel over- eller underkjeveprotese	10 466	-
Helsett	16 979	-
Partiell protese, med støpt metallskjelett	10 466	-
Rebasering	2 896	-
Dekkprotese	11 873	-
Stent ved behandling med tannimplantat	2 093	-
Tannteknisk arbeid ved avansert protetikk i særskilte tilfeller	2 886	-
Dekkprotese i kombinasjon med to implantater ved helt tannløs ukj	18 572	-
Hel overkjeveprotese ifm implantatretinert protese ukj	10 466	-
Enkel etterkontroll	383	417
Ukomplisert ekstraksjon av tann eller rot	1 256	1 284
Ukomplisert ekstraksjon av ytterligere tann eller rot i samme kjeve-region og i samme behandlingsseanse	624	658
Biopsi/eksisjon	1 928	-
Incisjon av absess	1 511	-
Fjerning av retinert tann/dyptliggende rot	3 620	-
Apicectomi av en rot – premolar/incisiv/canin	3 627	-
Apicectomi av rot – molar	5 646	-
Tillegg for rotfylling ved apicectomi- incisiv/canin/premolar	1 152	-
Tillegg for rotfylling ved apicectomi av molar	1 843	-
Cystostomi	3 118	-

Økonomiplan for 2026-2029

Plastisk operasjon av leppebånd/tungebånd	3 020	-
Operativ fjerning av spyttsten	3 069	-
Plastisk operasjon for lukking av åpning til antrum	4 337	-
Operative inngrep med bred åpning til antrum	4 337	-
Cystectomi	4 337	-
Blottleggelse av retinert tann med/uten feste	4 337	-
Autotransplantasjon av tann	5 810	-
Bløtvevsplastikk	3 178	-
Rekonstruksjon med benvolumsøkning av kjevekam med bentransplantasjon mv.	7 078	-
Behandling av kjevebrudd	7 842	-
Kirurgisk innsetting av tannimplantat - første implantat	19 565	-
Kirurgisk innsetting av tannimplantat - per implantat i tillegg	11 075	-
Tillegg for materiale for vevsregenerasjon eller tillegg for bentransplantasjon ved kirurgisk innsetting av tannimplantat	-	-
2 implantater ved tannløs kjeve	35 812	-
Kirurgisk oppdekking	383	549
Omfattende etterkontroll	704	757
Behandling av marginal periodontitt; min. 30 min	1 744	-
Tillegg for kirurgiske inngrep ved behandling av marginal periodontitt	1 449	-
Regenerasjonsbehandling ved festetap	879	-
Tillegg for materiale for vevsregenerasjon	-	-
Fiksering/midlertidig løsning	1 711	-
Immediatprotese/midlertidig protese/utvidelse av eksisterende protese	-	-
Delprotese	-	-
Helprotese	-	-

Økonomiplan for 2026-2029

Dekkprotese	-	-
Fast protetik - per tann som er tapt/trukket	-	-
Kirurgisk innsetting av implantat - første innsatte implantat	-	-
Tillegg for permanent distanse ved implantatforankret protetik	-	-
Lokal og regional anestesi	230	230
Tilleggstakst for premedikasjon pr. os	909	987
Soklet modell u/tekniker	655	-
Pasientfoto, pr bilde	66	71
Undersøkelse, behandling og etterkontroll ved symptomer på temporomandibulær dysfunksjon	2 607	-
Injeksjon i kjeveledd	1 383	-
Enkel akrylskinne til bruk ved kortisonbehandling, pr. skinne	1 783	-
Blekeskinne, medisinsk indikasjon	2 075	-
Tilleggstakst ved behandling i lystgassanalgesi	1 826	1 826
Taking av prøver til lab (spyttp prøve/mikro/patologi/biokjemi/hematologi)	358	439
Tannrøntgen, pr bilde	164	176
Okklusarøntgen, pr. bilde	298	-
Panoramarøntgen (OPG), pr. bilde	837	911
Skallerøntgen profi l, eventuelt flere plan	1 122	-
Røntgen ansiktsben/kjeveledd	734	-
CT/MR kjeve-/ansiktsskjelett	2 745	2 745
Tilleggsserie	1 571	1 571
Taking av prøver til mikrobiologisk laboratorieundersøkelse (resistenskartlegging)	1 073	1 097
Tilleggstakst ved behandling i narkose	6 914	6 914
Utfylling av skjema ved yrkesskade	679	649

Vedlegg – Total prosjektramme investering

Prosjekt	Godkjent vedtak	Regnskap til og med 2024 og prognose 2025	øk.plan 2026	øk.plan 2027	øk.plan 2028	øk.plan 2029
Bruprosjekter						
Fv. 37 Kirkevold bru	17 500	6 301	11 200	-	-	-
Bypakke Grenland fase 1						
Forbindelse Fv 3294 Trommedalsvegen til Rv 36 Menstadbrua	3 000	2 400	600	-	-	-
Fv. 32 Vallemyrvegen - Ullinvegen (Enger), nytt kryss	74 600	66 821	3 610	-	-	-
Fv. 3282 Hoppestadvegen	17 200	11 023	7 100	-	-	-
Fv. 356 Raschebakken-Skippergata	13 000	11 137	1 860	-	-	-
Fv.32 Gimlevegen - Augestadvegen, entreprisekostnader HAB	710 000	699 681	10 300	-	-	-
Rv. 36/Fv. 59/Fv. 48 "Moflataprojektet" Telemarksvegen-Ulefossvegen-Bjørntve	6 400	6 120	72	-	-	-
Bypakke Grenland fase 2	330 000	-	33 000	33 000	33 000	33 000
Energieffektivisering fylkeskommunale bygg - FT-sak 146/24	42 000	12 000	10 000	10 000	10 000	-
Fv. 353 Rugtvedt-Surtebogen Byggefase	640 000	610 945	28 200	612	203	-
Fv. 355 Storejarbryn - Kilegrend	86 200	17 762	51 274	16 500	-	-
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	503 000	482 045	20 955	-	-	-
Fv. 450 Eidsborgkleivane	148 000	27 266	79 300	41 400	-	-
Fv. 450 Vrengen bru	63 000	2 500	3 400	30 000	27 100	-
Investering bygg	Årlig ramme	-	15 000	15 000	15 000	15 000

Økonomiplan for 2026-2029

Prosjekt	Godkjent vedtak	Regnskap til og med 2024 og prognose 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
Investering IT	Årlig ramme	-	4 000	5 000	5 000	5 000
Investering kollektiv						
Betalingsterminaler 2024 - FLVE	6 390	6 389	-	-	-	-
Billettssystem buss og ferger	12 085	1 952	3 000	7 000	-	-
Ladeinfrastruktur - Grenland, Rabbenkroken	7 500	2 199	900	4 000	-	-
Nytt fagsystem skoleskyss	2 000	-	2 000	-	-	-
Sanntidsløsning for publikum	500	-	500	-	-	-
Investering Nome vgs. avd Søve - FT-sak 146/24	28 000	1 000	5 000	-	-	-
Investering skole	Årlig ramme	-	3 500	3 500	3 500	3 500
Investering tannhelse	32 000	-	13 000	10 000	5 000	4 000
Investering utstyr samferdsel	Årlig ramme	-	5 000	5 000	5 000	5 000
Kollektivtiltak	Årlig ramme	-	2 500	2 500	2 500	2 500
Oppgradering						
Fv. 3310 Drangedalsvegen (Ringsåsane-Gongekleiv)	32 300	1 000	10 000	13 000	8 300	-
Fv. 351 Tangen - Stabbestad, Kragerø	18 000	-	6 000	12 000	-	-
Fv. 37 Dale - Miland	43 000	3 872	7 000	16 000	16 000	-
Fv. 37 Maristigen	51 000	48 000	3 000	-	-	-
Fv. 38 Dalen - Åmot	7 000	-	3 000	4 000	-	-
Planlegging etter Plan- og bygningsloven	Årlig ramme	-	4 000	4 000	4 000	4 000
Samlokalisering av Porsgrunn videregående skole	212 000	15 481	50 000	100 000	46 600	-
Skogmo vgs, Stabilisering av grunnforhold og	10 000	1 000	9 000	-	-	-

Økonomiplan for 2026-2029

Prosjekt	Godkjent vedtak	Regnskap til og med 2024 og prognose 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029
ombygging av arealer til helsefag						
Skredsikring fv. 3324 Fjågesund og fv. 3320 Omnes	82 000	34 718	36 552	10 700	-	-
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)						
Fv. 363 Åby - Grindbakken	67 900	21 717	42 000	4 100	-	-
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl. E18)	24 330	24 338	0	-	-	-
Trafikksikkerhetstiltak	Årlig ramme	-	3 000	3 000	3 000	3 000
Utbygging av Bamble videregående skole	330 500	329 865	275	275	275	-
Øvrig fylkesveg						
Fv. 3330 Hågåbergja-Eikavegen	6 000	-	-	6 000	-	-
Fv. 3430 Sauland sentrum-Gamle Tuddalsveg	25 000	-	5 000	20 000	-	-
Fv. 359 Bergevegen-Norheimvegen	8 200	2 300	5 900	-	-	-
Fv. 37 Krossen - Austbø	31 000	402	600	30 000	-	-
Grunnerverv	2 000	-	500	500	500	500
Investering Fylkesveg	394 762	-	5 800	-	136 462	252 000
Refusjon Fv34 Mjølner-Kleppveien, Porsgrunn	10 000	9 500	500	-	-	-
Støytiltak etter forurensningsforskriften	4 000	-	2 000	-	2 000	-

Vedlegg - Økonomiplan per tjenesteområde

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2026	2027	2028	2029
1A - Politisk virksomhet				
17-Politisk ledelse og politiske utvalg	29 158	30 158	29 158	30 158
18-Kontrollutvalg	5 975	5 975	5 975	5 975
19-Tilskudd til politiske partier	9 075	9 075	9 075	9 075
Sum 1A - Politisk virksomhet	44 208	45 208	44 208	45 208
1B - Fylkesdirektør og advokatkontor				
10-Fylkesdirektør	5 385	5 385	5 385	5 385
11-Fylkesadvokatkontor	3 599	3 599	3 599	3 599
Sum 1B - Fylkesdirektør og advokatkontor	8 984	8 984	8 984	8 984
1C - Fylkeskommunale fellesutgifter				
12-Fellesutgifter	77 244	40 244	17 944	1 444
13-Pensjon	12 614	17 939	23 255	25 361
Sum 1C - Fylkeskommunale fellesutgifter	89 858	58 183	41 199	26 805
2 - Organisasjon og digital utvikling				
20-Fylkessjef for Organisasjon og digital utvikling	2 188	2 188	2 188	2 188
21-HR	37 660	37 660	37 660	37 660
22-Kommunikasjon, arkiv og analyse	19 060	19 060	19 060	19 060
23-Digitale tjenester	62 456	62 206	62 206	62 206
Sum 2 - Organisasjon og digital utvikling	121 365	121 115	121 115	121 115
3 - Økonomi og virksomhetsstyring				
30-Fylkessjef for Økonomi og virksomhetsstyring	2 002	2 002	2 002	2 002
31-Økonomi	16 391	16 391	16 691	16 691
32-Eiendom	58 868	58 868	58 868	58 868
33-Styring	15 808	15 808	15 808	15 808
Sum 3 - Økonomi og virksomhetsstyring	93 069	93 069	93 369	93 369
4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse				
40-Fylkessjef for Utdanning, folkehelse og tannhelse	21 572	20 972	15 972	15 972
41-Virksomheter	909 155	893 655	879 655	876 655
44-PPT, OT, alternative opplæringsarenaer	59 782	59 782	59 782	59 782
45-Kompetanse og integrering	248 169	249 678	249 678	249 678
46-Skoleutvikling og folkehelse	64 457	64 457	64 457	64 457
48-Tannhelse	126 440	119 440	119 440	119 440
Sum 4 - Utdanning, folkehelse og tannhelse	1 429 576	1 407 985	1 388 985	1 385 985
5 - Samferdsel				
50-Fylkessjef for Samferdsel	3 207	3 207	3 207	3 207
51-Vegforvaltning og transport	40 572	40 072	40 072	40 072
52-Vegdrift	453 512	448 112	445 612	443 612
53-Vegutbygging	12 733	12 733	12 733	12 733
54-Kollektiv	385 640	458 065	484 565	484 065
Sum 5 - Samferdsel	895 665	962 190	986 190	983 690
6 - Samfunnsutvikling				
60-Fylkessjef for Samfunnsutvikling	3 186	2 686	2 686	2 686
61-Samfunn og plan	14 485	14 485	14 485	14 485
62-Kultur	97 039	85 906	85 956	85 956
63-Klima, næring og innovasjon	54 562	53 312	53 812	53 812
Sum 6 - Samfunnsutvikling	169 272	156 389	156 939	156 939
9 - Fellesfinansiering				
90-Fellesfinansiering	-2 851 996	-2 853 123	-2 840 988	-2 822 094
Sum 9 - Fellesfinansiering	-2 851 996	-2 853 123	-2 840 988	-2 822 094
Sum	-0	-0	0	0